

การพัฒนาศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1

นางวณิชชัชชา โพชะเรือง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
พ.ศ. 2555

The Development of a Dancing Art Learning Center for
Mathayom Suksa I Students in Kanchanaburi
Primary Education Service Area 1

Mrs. Wanitchaya Phocharueang

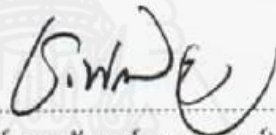

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Educational Technology and Communication
School of Educational Studies
Sukhothai Thammathirat Open University
2012

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การพัฒนาศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1
ชื่อและนามสกุล นางวณิชชญา โพชะเรือง
แขนงวิชา เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา
สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา 1. รองศาสตราจารย์ ดร. วาสนา ทวีกุลทรัพย์
2. อาจารย์ ดร. ศันสนีย์ สังสรรค์อนันต์

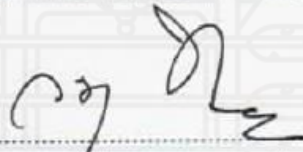
วิทยานิพนธ์นี้ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 23 พฤษภาคม 2556

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(ศาสตราจารย์ ดร. ชัยยงค์ พรหมวงศ์)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. วาสนา ทวีกุลทรัพย์)

..... กรรมการ

(อาจารย์ ดร. ศันสนีย์ สังสรรค์อนันต์)

..... ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา

(ศาสตราจารย์ ดร. สิริวรรณ ศรีพหล)

ชื่อวิทยานิพนธ์ การพัฒนาศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาตากายาญจนบุรีเขต 1

ผู้วิจัย นางวณิชชญา โพชะเรือง **รหัสนักศึกษา** 2542701160 **ปริญญา** ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
(เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา) **อาจารย์ที่ปรึกษา** (1) รองศาสตราจารย์ ดร. วาสนา ทวีกุลทรัพย์
(2) อาจารย์ ดร. ศันสนีย์ สังสรรค์อนันต์ **ปีการศึกษา** 2555

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์สำหรับนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1 เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากายาญจนบุรีเขต 1

ประชากร ได้แก่ (1) ผู้บริหาร จำนวน 38 คน ครูผู้สอนวิชานาฏศิลป์ จำนวน 20 คน
(2) ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีการศึกษา และด้านนาฏศิลป์ จำนวน 8 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง
และ (3) ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 222
คนรวมทั้งสิ้น 280 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบสอบถาม
ความต้องการของผู้บริหาร ครูผู้สอนวิชานาฏศิลป์ และนักเรียน ศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์ และแบบ
ประเมินคุณภาพศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และการวิเคราะห์
เนื้อหา

จากผลการวิจัย พบว่า ศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์ที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย ปรัชญา
วิสัยทัศน์ เป้าหมาย นโยบาย วัตถุประสงค์ บทบาทหน้าที่ พันธกิจ บุคลากร โครงสร้างพื้นฐาน และ
งบประมาณ ศูนย์การเรียนนี้ยังประกอบด้วย 5 ศูนย์การเรียนย่อย ได้แก่ ศูนย์ฝึกทักษะพื้นฐาน
นาฏศิลป์ ศูนย์นาฏศิลป์พื้นเมือง ศูนย์ละคร ศูนย์นาฏศิลป์นานาชาติ และศูนย์นาฏศิลป์อาเซียน และ
ศูนย์การเรียนดังกล่าวได้รับการประเมินและรับรองจากผู้ทรงคุณวุฒิว่ามีคุณภาพในระดับดี และ
สามารถนำไปใช้ได้

คำสำคัญ การพัฒนาศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์ มัธยมศึกษา

Thesis title: The Development of a Dancing Art Learning Center for Mathayom Suksa I Students in Kanchanaburi Primary Education Service Area 1

Researcher: Mrs. Wanitchaya Phocharueang; **ID:** 2542701160;

Degree: Master of Education (Educational Technology and Communications);

Thesis advisors: (1) Dr. Wasana Taweekulasap, Associate Professor;

(2) Dr. Sunsanee Sungsunanan; **Academic year:** 2012

Abstract

The purpose of this research was to develop a dancing art learning center for Mathayom Suksa I students in Kanchanaburi Primary Education Service Area 1.

The research sample consisted of (1) a group of 280 administrators, dancing art teachers, and Mathayom Suksa I students, obtained by simple random sampling; (2) a group of eight educational technology experts and dancing art experts; and (3) a group of three experts. The employed research instruments comprised questionnaires on the needs of administrators, teachers, and students; a form for brainstorming of opinions in focus group discussion; a dancing art learning center; and a form for quality assessment of the dancing art learning center. Data were analyzed using the percentage and content analysis.

From the research findings, it was found that (1) the administrators, teachers, and Mathayom Suksa I students had the needs for the dancing art learning center at the highest level; (2) from brainstorming of opinions of the experts, it was found that the developed learning center was clearly specified and feasible; (3) the developed dancing art learning center had the following components: the philosophy, vision, goal, policy, objectives, roles and duty, mission, personnel, basic structure, and budget; this learning center was also composed of five sub-learning centers, namely, the basic dancing art practice center, the folk dancing art center, the dramatic art center, the international dancing art center, and the ASEAN dancing art center; and (4) the developed learning center was evaluated and certified by experts as having good quality and being feasible for implementation.

Keywords: Dancing art learning center development, Mathayom Suksa

กิตติกรรมประกาศ

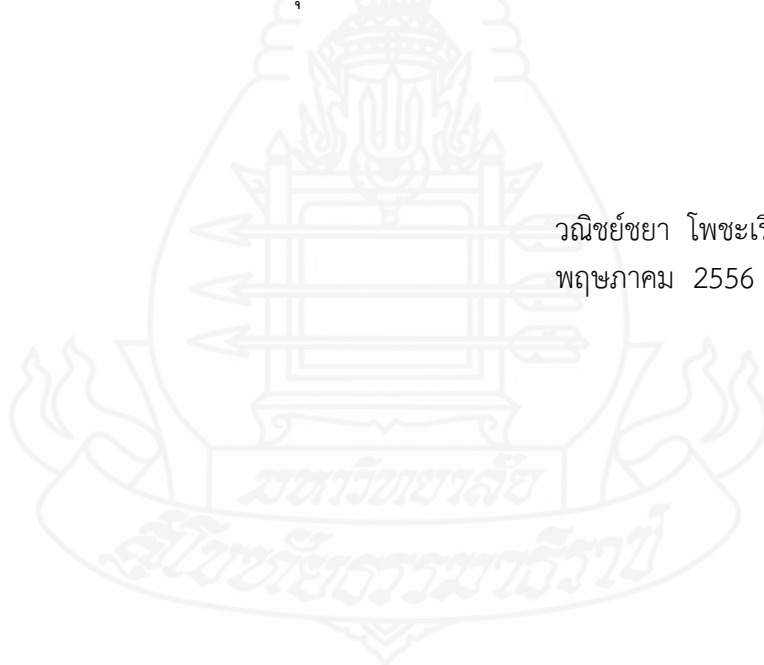
วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จัดทำจนสำเร็จลงด้วยดีด้วยความกรุณาเป็นอย่างยิ่งของ รองศาสตราจารย์ ดร.วาสนา ทวีกุลทรัพย์ และอาจารย์ ดร. ศันสนีย์ สังสรรค์อนันต์ ที่ได้กรุณาให้ คำแนะนำและติดตามการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้อย่างใกล้ชิดตลอดมา นับตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งสำเร็จ เรียบร้อยสมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญ ที่ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับต้นแบบชิ้นงาน ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัย รวมทั้งขอขอบพระคุณผู้บริหาร โรงเรียน ครูผู้สอน อาจารย์ และนักเรียนที่ได้ตอบแบบสอบถาม

ขอขอบคุณกัลยาณมิตรทุกท่านที่ได้ให้ความอนุเคราะห์เอกสารค้นคว้าเพิ่มเติม พร้อมทั้ง กำลังใจในการทำวิจัย นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้รับการสนับสนุนจากสมาชิกในครอบครัวที่ได้ให้ความ ช่วยเหลือและให้กำลังใจในการศึกษาอย่างสม่ำเสมอ

ท้ายนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณคณาจารย์แขนงวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เพื่อนักศึกษาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการ ทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ ที่ให้การสนับสนุนช่วยเหลือ และให้กำลังใจตลอดมาเป็นอย่างดี

วณิชชยา โพชะเรือง
พฤษภาคม 2556

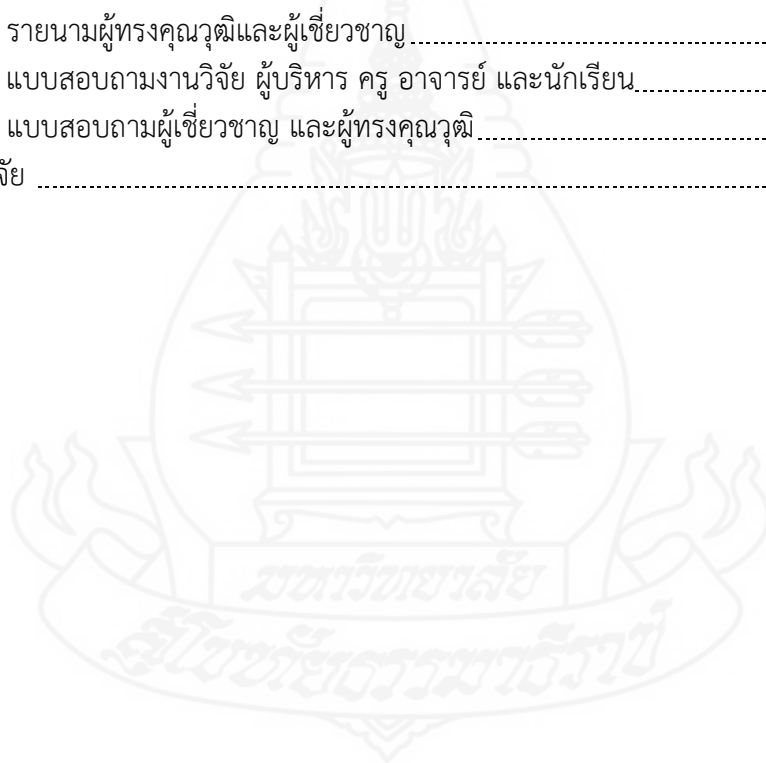

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	6
ขอบเขตการวิจัย	6
นิยามศัพท์	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	8
ศูนย์การเรียนรู้	8
การเรียนรู้ด้วยตนเอง	16
การเรียนการสอนนาฏศิลป์	21
การสนทนากลุ่ม	28
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	31
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	35
ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย	35
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	35
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	36
การเก็บรวบรวมข้อมูล	42
การวิเคราะห์ข้อมูล	43
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	45
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความต้องการของผู้บริหาร ครูผู้สอน และนักเรียนจาก การสอบถาม	56
ตอนที่ 2 ผลการระดมความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับศูนย์การเรียนรู้ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	62
ตอนที่ 3 ผลการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1	64
ตอนที่ 4 ผลการประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิ	65

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 ต้นแบบชิ้นงาน	67
บทนำ	68
ศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	70
เงื่อนไข การเตรียมการ และแนวทางการใช้	87
บทที่ 6 สรุปรการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	89
สรุปรการวิจัย	89
อภิปรายผล	93
ข้อเสนอแนะ	96
บรรณานุกรม	97
ภาคผนวก	102
ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ.....	103
ข แบบสอบถามงานวิจัย ผู้บริหาร ครู อาจารย์ และนักเรียน.....	111
ค แบบสอบถามผู้เชี่ยวชาญ และผู้ทรงคุณวุฒิ.....	128
ประวัติผู้วิจัย	134

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	45
ตารางที่ 4.2 เหตุผลของความต้องการศูนย์การเรียนนาฏศิลป์	47
ตารางที่ 4.3 เหตุผลของความต้องการเข้าไปใช้บริการในศูนย์การเรียนนาฏศิลป์	48
ตารางที่ 4.4 ปรัชญาศูนย์การเรียน	48
ตารางที่ 4.5 วิสัยทัศน์ของศูนย์การเรียนนาฏศิลป์	49
ตารางที่ 4.6 นโยบายของศูนย์การเรียนนาฏศิลป์	49
ตารางที่ 4.7 วัตถุประสงค์ของศูนย์การเรียน	50
ตารางที่ 4.8 เป้าหมายของศูนย์การเรียนนาฏศิลป์	51
ตารางที่ 4.9 โครงสร้างของศูนย์การเรียนนาฏศิลป์ในฝ่ายบริหาร	51
ตารางที่ 4.10 โครงสร้างของศูนย์การเรียนนาฏศิลป์ในฝ่ายวิชาการ	52
ตารางที่ 4.11 สถานที่ตั้งศูนย์การเรียนนาฏศิลป์	52
ตารางที่ 4.12 บทบาทของศูนย์การเรียนนาฏศิลป์	53
ตารางที่ 4.13 บุคลากรที่ให้ความรู้ของศูนย์การเรียนนาฏศิลป์	53
ตารางที่ 4.14 รูปแบบอาคารของศูนย์การเรียนนาฏศิลป์	54
ตารางที่ 4.15 ขอบข่ายเนื้อหาสาระการเรียนรู้นาฏศิลป์	54
ตารางที่ 4.16 ประเภทของศูนย์การเรียนนาฏศิลป์	55
ตารางที่ 4.17 ขอบข่ายเนื้อหาสาระเรื่องทักษะพื้นฐานนาฏศิลป์	55
ตารางที่ 4.18 เนื้อหาสาระเรื่องนาฏศิลป์พื้นเมือง	56
ตารางที่ 4.19 ขอบข่ายเนื้อหาสาระเรื่อง ละคร	56
ตารางที่ 4.20 ขอบข่ายเนื้อหาสาระเรื่อง นาฏศิลป์นานาชาติ	57
ตารางที่ 4.21 ขอบข่ายเนื้อหาสาระเรื่อง นาฏศิลป์อาเซียน	57
ตารางที่ 4.22 สื่อในศูนย์การเรียนนาฏศิลป์	58
ตารางที่ 4.23 การประเมินในศูนย์การเรียนนาฏศิลป์	58
ตารางที่ 4.24 ขั้นตอนการเรียนในศูนย์การเรียนนาฏศิลป์	59
ตารางที่ 4.25 การเทียบโอนผลการเรียนรู้ศูนย์การเรียนนาฏศิลป์	59
ตารางที่ 4.26 การให้บริการด้านเวลาของศูนย์การเรียนนาฏศิลป์	60
ตารางที่ 4.27 การจัดเก็บรายได้ของศูนย์การเรียนนาฏศิลป์	60
ตารางที่ 4.28 การจัดพื้นที่ของศูนย์การเรียนนาฏศิลป์	61
ตารางที่ 4.29 สิ่งอำนวยความสะดวกของศูนย์การเรียนนาฏศิลป์	61
ตารางที่ 4.30 การบริการของศูนย์การเรียนนาฏศิลป์	62

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 5.1 โครงสร้างการบริหารงานของศูนย์การเรียนนาฏศิลป์	86
ภาพที่ 5.2 ทิศนียภาพอาคารศูนย์การเรียนนาฏศิลป์	82
ภาพที่ 5.3 แผนผังภายในอาคารศูนย์การเรียน	82
ภาพที่ 5.4 พื้นที่ด้านหน้าของศูนย์การเรียนนาฏศิลป์	83
ภาพที่ 5.5 การจัดพื้นที่ภายในของศูนย์การเรียนย่อย	83
ภาพที่ 5.6 แสดงการจัดพื้นที่ของห้องทำงาน	84
ภาพที่ 5.7 ศูนย์นาฏศิลป์อาเซียน	84
ภาพที่ 5.8 การจัดพื้นที่ของลานจอดรถ	85

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาของและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีศิลปวัฒนธรรมรุ่งเรืองงดงามมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันเห็นได้จากหลักฐานที่ปรากฏในรูปแบบของ จิตรกรรม ศิลปกรรม สถาปัตยกรรมและนาฏกรรม ซึ่งบรรพบุรุษของเราได้สั่งสมและถ่ายทอดสู่อนุชนรุ่นหลัง นาฏศิลป์เป็นศิลปะแขนงหนึ่งซึ่งในรูปแบบของศิลปะการแสดงประเภทต่างๆ ได้แก่ การแสดงโขน ละคร ระบำ รำ ฟ้อน เป็นต้น แสดงออกถึงเอกลักษณ์ประจำชาติ เป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่ควรค่าแก่การถ่ายทอดสู่อนุชนรุ่นหลังต่อไป

1.1 สภาพที่พึงประสงค์เกี่ยวกับเรื่องที่วิจัย

กลุ่มสาระศิลปะเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์มีจินตนาการทางศิลปะ ซึ่งชมความงาม สนุกสนาน มีความมีคุณค่า ซึ่งมีผลต่อคุณภาพชีวิตของมนุษย์ ดังนั้น กิจกรรมศิลปะสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนโดยตรงทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ และสังคม ช่วยให้ใช้เวลาว่างในทางที่เป็นประโยชน์ จากความสำคัญดังกล่าว แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ.2552-2559): ฉบับสรุป (2553: 14) แผนการศึกษาแห่งชาติเป็นแผนที่บูรณาการ ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และกีฬาการศึกษาทุกระดับเป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาการศึกษา และเชื่อมโยงการศึกษากับการพัฒนาในด้านต่างๆ ทั้งด้าน เศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง สิ่งแวดล้อม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นต้น โดยคำนึงถึง การพัฒนาการศึกษาอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และให้ความสำคัญทั้งการศึกษาในระบบ นอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ประกอบด้วย พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มีจุดมุ่งหมายในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไทย ซึ่งได้กล่าวไว้ในหมวดที่ 4 เรื่องแนวทางในการจัดการศึกษา มาตราที่ 23 ข้อที่ 3 โดยกำหนดว่าการจัดการศึกษาควรมีความรู้เรื่องเกี่ยวกับศาสนา ศิลปวัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทยและการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา ด้วยการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และกระบวนการจัดกิจกรรมซึ่งจะส่งเสริมให้นักเรียนได้แสดงออก เกิดความคิดรวบยอดมีทักษะ และได้เรียนรู้อย่างสนุกสนานเพลิดเพลินผสมผสานกัน มีการส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนด้วยการปฏิบัติจริงให้มากที่สุด (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2545: 7) นอกจากนี้ นาฏศิลป์ก็เป็นส่วนหนึ่งของการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย

การสอนนาฏศิลป์ที่ดีสื่อที่ใช้ในการสอนควรประกอบด้วย สื่อที่เป็นทั้งภาพ เช่น วิดีทัศน์ ซีดี จอแอลซีดี และเสียง สื่อที่เป็นของจริง เช่น ตัวครู และอุปกรณ์ประกอบการแสดงเพื่อให้การเรียนนาฏศิลป์บรรลุเป้าหมาย สื่อที่ใช้ในการเรียนการสอนนาฏศิลป์ควรประกอบด้วย (1) เอกสารประกอบการสอน ในรูปแบบแผนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ และ (2) สื่อการเรียนการสอนที่เป็นวัสดุอุปกรณ์ ได้แก่ เครื่องเคาะจังหวะ เช่น กรับ ฉิ่ง กลอง เป็นต้น ภาพการแสดงต่างๆ ที่

เกี่ยวข้องกับกิจกรรมในแต่ละบทเรียน ภาพเครื่องดนตรี เครื่องแต่งกายที่เกี่ยวข้อง แผนภูมิเพลง บัตรคำ หรือบัตรประกอบภาพที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมในแต่ละบทเรียน เทปเพลง เครื่องบันทึกเสียง เทปวีดิทัศน์ และชุดการสอน (อมรา กล้าเจริญ 2535: 52) ดังนั้นในการใช้สื่อการสอนนาฏศิลป์ ควรสร้างความสนใจให้เกิดปฏิสัมพันธ์โดยครูมีความสำคัญยิ่งในการในฐานะผู้จัดประสบการณ์การเรียนรู้ ผู้ฝึกทักษะที่สำคัญ ผู้เสนอสาระที่ท้าทาย ผู้กระตุ้นให้เกิดความคิด วิเคราะห์ วิวิจารณ์ รวมทั้งปลูกฝัง คุณธรรมและจริยธรรมให้เกิดขึ้นแก่ศิษย์ (ไพฑูริย์ สีนลารัตน์ 2538:7) เพื่อให้จัดการเรียนการสอน นาฏศิลป์ที่ได้บรรลุเป้าหมาย ควรคำนึงถึงองค์ประกอบสำคัญ คือ ครู วิธีการสอน และการจัดการ สภาพแวดล้อมในการเรียน

องค์ประกอบแรก คือ ครูที่พึงประสงค์กับการสอนนาฏศิลป์นี้ ควรมีสภาพอารมณ์ รื่นเริงแจ่มใส มีความสนใจและตั้งใจจริง ทำให้รักและนิยมในศิลปะแขนงนี้ต้องมีสมาธิแน่วแน่ ในขณะที่ปฏิบัติ เป็นผู้ชี้แนะผู้สังเกต เป็นผู้ชี้แนะให้คำปรึกษา และเป็นผู้ที่ยืนยันในการทบทวนฝึกซ้อมท่า รำและศึกษาค้นคว้าประยุกต์การแสดงแบบใหม่อยู่เสมอ จะทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกศรัทธาและ มั่นใจในการที่จะได้รับความรู้จากครู เกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ สอดคล้องกับ กรมวิชาการ (2538: 45) เสนอเทคนิคการสอนนาฏศิลป์ ดังนี้ (1) สอนให้นักเรียนกล้าแสดงออกตาม ความเข้าใจและจินตนาการโดยมีครูเป็นผู้ชี้แนะให้คำปรึกษา เป็นการฝึกให้นักเรียนมีความคิด สร้างสรรค์ และ (2) การสอนนาฏศิลป์ ครูผู้สอนต้องมีอารมณ์แจ่มใส หน้าตายิ้มแย้มแจ่มใส และมี ปฏิบัติอย่างต่อเนื่องกับนักเรียนตลอดเวลา ไม่แสดงอาการเบื่อหน่ายวิชานาฏศิลป์ให้นักเรียนเห็นจะทำให้ นักเรียนได้ภาพพจน์ที่ไม่ถูกต้อง ครูต้องคอยส่งเสริมให้นักเรียนกล้าแสดงออก เมื่อแสดงได้ถูกต้องก็ไม่ ควรพูดจาให้หมดกำลังใจ หรือดูว่าแต่ให้กำลังใจสนับสนุนให้ฝึกซ้อมบ่อยๆ เพื่อให้เด็กกล้าแสดงออก

องค์ประกอบที่สอง คือ วิธีการสอนวิชานาฏศิลป์ โดยทั่วไปใช้วิธีสอนแบบสาธิต และการฝึกปฏิบัติ ผู้เรียนเลียนแบบครูเป็นหลัก ครูทำให้ดูเป็นแบบอย่าง ผู้เรียนต้องอาศัยการสังเกต และความจำในขณะที่ปฏิบัติตามอย่างครู ดังที่ ประเมษฐ์ บุญชัย (2544: 130) กล่าวโดยสรุปว่า วิธีการเรียนการสอนนาฏศิลป์ไทยเน้นการฝึกทักษะให้เกิดความชำนาญ ด้วยบทเรียนที่ซ้ำๆ ย้ำเนื้อหา และฝึกเป็นระยะเวลาานพอสมควร จนกระทั่งผู้รับการฝึกสามารถจดจำท่าทางซึ่งเป็นหลักใหญ่ๆ ได้ จากนั้นครูผู้สอนจะถ่ายทอดกลวิธีที่จะปรุงแต่งลีลาท่าทางให้งดงามยิ่งขึ้นเป็นการเฉพาะตัวสำหรับ ศิษย์บางคน

องค์ประกอบที่สาม คือ การจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนนาฏศิลป์ซึ่งเป็นวิชาที่ ต้องมีการฝึกฝนทักษะ สถานที่ที่ใช้ในการเรียนการสอนควรจัดให้มีพื้นที่โล่งกว้างพอเพียงต่อการให้ นักเรียนได้จัดกิจกรรม เพื่อเพิ่มความสะดวกในการเคลื่อนไหว มีความพร้อมของวัสดุอุปกรณ์สื่อ ประเภทต่างๆ เช่น โทรทัศน์ วีดิโอ โปรเจ็คเตอร์ แผ่นซีดี เป็นต้น พร้อมสำหรับฝึกทักษะจะช่วยให้ นักเรียน มีเวลาในการทำกิจกรรมมากขึ้น และนักเรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้ตามเวลาที่ ต้องการ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน 2539: 8)

1.2 สภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

จากสภาพที่พึงประสงค์ดังกล่าว ผู้วิจัยได้ศึกษาสภาพที่เป็นปัจจุบันในเรื่อง วิธีการ สอน สื่อ และการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ของการสอนนาฏศิลป์โรงเรียนและเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 1 พบว่า องค์ประกอบแรกของสภาพปัจจุบัน คือ ครูผู้สอนวิชานาฏศิลป์

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนาฏศิลป์ในโรงเรียนสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาที่ผ่านมา ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาสาขาวิชาอื่น ไม่มีวุฒิทางการสอนนาฏศิลป์โดยตรง และไม่มีอัตราเพียงพอที่จะรับผู้ที่จบนาฏศิลป์ โดยลักษณะของวิชานาฏศิลป์มีทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ โดยเฉพาะภาคปฏิบัติ ครูผู้สอนควรเป็นผู้ชำนาญการในการถ่ายทอดการแสดงนาฏศิลป์ได้อย่างถูกต้อง จึงจะทำให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

องค์ประกอบที่สอง สภาพปัจจุบัน วิธีการสอนวิชานาฏศิลป์ คือ ครูผู้สอนส่วนใหญ่ มีการจัดการเรียนการสอนนาฏศิลป์ โดยมีครูผู้สอนที่ชำนาญนาฏศิลป์ขั้นพื้นฐาน ยังไม่มีความชำนาญการสอนนาฏศิลป์เฉพาะด้าน ยังไม่ครบตามเนื้อหาวิชาที่หลักสูตรกำหนดไว้ จึงขาดแคลนครูที่มีความพร้อมในคุณลักษณะที่กล่าวมาข้างต้น ก็ย่อมทำให้เกิดปัญหาที่จะทำการสอนให้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรได้ จึงเป็นปัญหาสำคัญที่ส่งผลถึงวิธีการสอนที่ไม่สามารถสอนได้ครบตามจุดมุ่งหมาย (สังคมทองมี 2534: 136-140) จากสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน จึงใช้วิธีการสอนนาฏศิลป์แบบสาธิต นิยมเปิดวิธีทัศน์ให้นักเรียนดูแล้วให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติตาม เมื่อผู้เรียนเกิดปัญหาในการฝึกปฏิบัติ ครูผู้สอนไม่สามารถแก้ปัญหาในการฝึกปฏิบัตินาฏศิลป์ได้ถูกต้องทำให้การสอนไม่บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

องค์ประกอบที่สาม สภาพปัจจุบันด้านสภาพแวดล้อม คือ การเรียนนาฏศิลป์ในห้องเรียนพบว่า โรงเรียนในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ใช้ห้องเรียนเป็นห้องสำหรับการจัดการสอนนาฏศิลป์ ทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนนาฏศิลป์ประสบปัญหา คือ สภาพห้องเรียนไม่เอื้อต่อการฝึกทักษะนาฏศิลป์

1.3 สภาพปัญหาที่เกิดขึ้น

สภาพปัญหาการเรียนการสอนวิชานาฏศิลป์ พบว่า องค์ประกอบแรกของสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น คือ การขาดแคลนครูผู้สอนที่มีความรู้ความสามารถและชำนาญทางด้านนาฏศิลป์ ครูไม่จบการศึกษาด้านนาฏศิลป์โดยตรง ครูไม่สามารถเป็นแบบอย่างที่ดีได้ ไม่สามารถตอบคำถามนักเรียนได้เวลานักเรียนเกิดปัญหาไม่สามารถแก้ไขปัญหาให้กับผู้เรียนได้ ทำให้ผู้เรียนขาดความเชื่อมั่นในตัวครู เพราะครูไม่สามารถถ่ายทอดทำได้อย่างถูกต้อง และครูมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการสอนนาฏศิลป์ ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอนนาฏศิลป์นั้นปัญหาที่พบมากที่สุด คือ การขาดแคลนครูผู้สอนที่มีความรู้ความสามารถและความชำนาญทางด้านนาฏศิลป์ทำให้การจัดการเรียนการสอนนาฏศิลป์จึงไม่บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนด (กัลยา ต๊ะมะครุฑ 2542: 2)

องค์ประกอบที่สอง คือ วิธีการสอนวิชานาฏศิลป์ พบว่า วิธีการสอนที่ครูผู้สอนใช้ในการจัดการเรียนการสอนนาฏศิลป์ส่วนใหญ่จะยึดครูผู้สอนเป็นศูนย์กลางในการจัดการเรียนรู้นั้นเรื่องการสอนจะมีทั้งการบรรยายประกอบการสาธิต ดังที่ (ประเมษฐ์ บุนยะชัย 2544: 130) กล่าวไว้ว่า “รูปแบบจัดการเรียนการสอนนาฏศิลป์ไทยแต่โบราณ เน้นการฝึกทักษะให้เกิดความชำนาญ ด้วยบทเรียนที่ซ้ำๆ ย้ำเนื้อหาและการฝึกเป็นระยะเวลาอันพอสมควรจนกระทั่งผู้เรียนสามารถจดจำท่าทาง ซึ่งเป็นหลักใหญ่ได้ จากนั้นครูผู้สอนจะถ่ายทอดกลวิธีที่จะปรุงแต่งลีลาท่าทางให้งดงามยิ่งขึ้นเป็นการเฉพาะตัวสำหรับศิษย์แต่ละคน”

องค์ประกอบที่สาม ด้านสภาพแวดล้อม คือ การศึกษานาฏศิลป์ในโรงเรียน บางโรงเรียนไม่มีห้องปฏิบัติการนาฏศิลป์โดยเฉพาะต้องใช้ห้องเรียนในการเรียนนาฏศิลป์ แต่ยังประสบปัญหาในเรื่องห้องที่มีขนาดเล็กไม่เหมาะกับการจัดกิจกรรม และบางโรงเรียนยังมีห้องปฏิบัติการไม่

เพียงพอ หรือไม่มีห้องปฏิบัติการด้านนาฏศิลป์โดยตรง ต้องอาศัยห้องเรียนปกติแทน ทำให้การจัดการจัดกิจกรรมนาฏศิลป์ขาดประสิทธิภาพ (พัชรินทร์ สงวนไพโรจน์ 2539: 30) ตามธรรมชาติของการสอนนาฏศิลป์นั้นห้องเรียนควรมีลักษณะเป็นห้องโล่งกว้างไม่มีโต๊ะเก้าอี้ เพื่อสะดวกในทำกิจกรรมควรมีกระจกล้อมรอบภายในห้องเรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้สังเกตท่าทางการรำของตนเอง และจะได้ปรับปรุงท่ารำได้ถูกต้อง และมีส่วนหนึ่งจัดไว้เป็นมุมสำหรับแต่งตัว มีตู้ใส่เสื้อผ้าและเครื่องประดับ เพื่อให้สะดวกเวลาที่มีการแสดง

1.4 ความพยายามในการแก้ปัญหา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้มีนโยบายในการจัดตั้งศูนย์การเรียนตามโรงเรียนต่างๆ โดยใช้ชื่อว่า “ศูนย์พัฒนาวิชาการกลุ่มสาระการเรียนรู้” และให้จัดห้องมุมรายวิชา ศูนย์การเรียนรัฐวิद्या ห้องเรียนรายวิชา โดยเรียกว่า “ศูนย์พัฒนากลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ” ในศูนย์นี้จะมุ่งเน้นการพัฒนาทั้งสามด้าน ได้แก่ สาระทัศนศิลป์ สาระดนตรี และสาระนาฏศิลป์ โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 1 ได้แต่งตั้งให้โรงเรียนของผู้วิจัยเป็นศูนย์พัฒนากลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ระดับประถมศึกษา)” สรกิจ โสภิตกุล (2537: 57) กล่าวได้ว่าการจัดตั้งศูนย์มุ่งเน้นการแก้ปัญหาให้กับครูผู้สอนมากกว่า ศูนย์ส่วนใหญ่จะเป็นศูนย์วิชาการที่ประกอบด้วยเอกสาร ตำรา และหนังสือซึ่งยังไม่สอดคล้องกับธรรมชาติวิชานาฏศิลป์ที่เน้นด้านทักษะการปฏิบัติมากกว่าความรู้ความจำ

นอกจากนี้ทั้งภาครัฐและเอกชนต่างก็มองเห็นความสำคัญของการศึกษา นาฏศิลป์ที่จะช่วยพัฒนาศักยภาพของนักเรียนทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา จึงมีหลายองค์กรที่ได้จัดตั้งแหล่งเรียนรู้ด้านนาฏศิลป์เพื่อให้นักเรียนและผู้สนใจได้เข้าศึกษาและหาประสบการณ์เพิ่มเติมตามความสนใจ ซึ่งมักจะจัดตั้งในรูปของ (1) ศูนย์พัฒนาการเรียนการสอนนาฏศิลป์ เช่น ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทยสมาคมศิลปะเพื่อเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติสมาคมศิลปะเพื่อเยาวชน เป็นต้น ศูนย์เหล่านี้มีการดำเนินงานที่ไม่แตกต่างกันมาก คือ การจัดนิทรรศการ การรวบรวมข้อมูลทางนาฏศิลป์ การเผยแพร่ความรู้ทางนาฏศิลป์ ศูนย์นาฏศิลป์แลกเปลี่ยนและเผยแพร่วัฒนธรรมกับเยาวชนไทยและเยาวชนต่างชาติในต่างแดน และ การจัดอบรม (สรกิจ โสภิตกุล 2537: 56-57) และ (2) มีการจัดตั้งสถาบันการศึกษาทั้งที่เป็นของรัฐและของเอกชนและทั้งที่อยู่ในกรุงเทพมหานครหรืออยู่ในภูมิภาคอื่นได้จัดการศึกษาด้านนาฏศิลป์เพิ่มมากขึ้น มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมและพัฒนาวิชาการนาฏศิลป์ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ตลอดจนการหาแนวทางพัฒนาความคิด จิตใจของมนุษย์ในด้านสุนทรียภาพและวัฒนธรรมของชาติ (น. ณ ปากน้ำ 2536)

แม้แต่ในเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาก็มีสาระเกี่ยวกับศิลปะ สาขานาฏศิลป์ เช่น <http://www.thaidances.com/> หรือ <http://www.banramthai.com/> เป็นต้น ซึ่งเป็นการให้ข้อมูล ความรู้ ข่าวสารและการสอนนาฏศิลป์ โดยใช้สื่อการเรียน แต่ข้อมูลที่ให้มีรายละเอียดน้อยไม่ค่อยมีความสมบูรณ์ เพื่อให้ผู้เรียนได้เข้าไปสืบค้นข้อมูล แต่ก็เป็นเพียงการรับรู้ด้วยการมองเห็นไม่ได้ลงมือปฏิบัติ หรือสร้างสรรค์ผลงานด้วยความสามารถของตนเอง

นอกจากนี้งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนวิชานาฏศิลป์ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีดังนี้ (1) จิตราภรณ์ แก้วดี (2549) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ผลการใช้ชุดการเรียนรู้เรื่องนาฏยศัพท์และภาษาท่า กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะสาระนาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปี

ที่ 1 ผลการวิจัย พบว่าชุดการเรียนรู้เรื่องนาฏยศัพท์และภาษาท่า มีประสิทธิภาพ 80.37/81.60 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง นาฏยศัพท์และภาษาท่า ของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ทักษะทางด้านนาฏศิลป์ของนักเรียนโดยใช้ชุดการเรียนรู้อยู่ในระดับดี คิดเป็นคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80.65 และเจตคติต่อการเรียนรู้วิชานาฏศิลป์หลังใช้ชุดการเรียนรู้ในระดับมาก และ (2) สมาพร มีเนตรทิพย์ (2547) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนาชุดการสอน เรื่องนาฏยศัพท์และภาษาท่านาฏศิลป์ไทย สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า (1) นักเรียน ผู้เชี่ยวชาญด้านนาฏศิลป์ และผู้สอนนาฏศิลป์ต้องการให้มีการพัฒนาชุดการสอน ที่ผู้เรียนร่วมกันศึกษาแบบกิจกรรมกลุ่ม (2) ชุดการสอน มีประสิทธิภาพ 83.43/83.64 (3) การนำไปทดลองใช้ มีการแบ่งกลุ่มให้นักเรียนทำกิจกรรม แสวงหาความรู้ด้วยตนเองผ่านสื่อประสม ครูเป็นผู้อำนวยการควบคุมและให้คำแนะนำ ระหว่างการใช้ชุดการสอน นักเรียนมีความสนใจชุดการสอน และตั้งใจปฏิบัติตามกิจกรรมในชุดการสอน และ (4) นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนาฏยศัพท์และภาษาท่านาฏศิลป์ไทยก่อนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01

แม้ว่าสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจะมีนโยบายในการจัดตั้งศูนย์การเรียนการสอนศิลปะ สาระที่ 3 นาฏศิลป์ และศูนย์วิชาการขึ้นมาก็ตาม แต่การจัดตั้งศูนย์นี้ก็ได้ครอบคลุมในทุกโรงเรียน และการดำเนินงานก็ไม่ได้มุ่งที่จะให้ความรู้หรือการศึกษากับนักเรียน แต่จะเน้นไปที่การแก้ปัญหาให้กับครูผู้สอน ศูนย์นาฏศิลป์มักจะเป็นในลักษณะศูนย์วิชาการที่ประกอบด้วย เอกสาร ตำรา และหนังสือมากกว่าจะเป็นศูนย์ที่ให้นักเรียนได้เข้ามาศึกษาและ ฝึกทักษะปฏิบัติ

1.5 แนวทางที่ผู้วิจัยคิดจะดำเนินการวิจัยเพื่อช่วยแก้ปัญหา

ศูนย์การเรียนสาระนาฏศิลป์จะมีคุณค่าในการ (1) ช่วยให้นักเรียนได้ฝึกทักษะและแสดงออกซึ่งความสามารถทางนาฏศิลป์มีความคิดสร้างสรรค์และมีจินตนาการด้านนาฏศิลป์อย่างอิสระตามความถนัด ความสนใจของตนเอง และยังแก้ปัญหาความเบื่อหน่ายจากการเรียนที่ครูผู้สอนมักจัดการเรียนแบบทางเดียวหรือใช้สื่อการสอนแบบเดิมๆ ทำให้ไม่น่าสนใจไม่กระตุ้นทำให้ผู้เรียนเกิดความต้องการที่จะเรียนรู้ เกิดการพัฒนาผู้เรียนทั้งทางด้าน พุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย และเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (2) ศูนย์การเรียนจะเป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีครูที่มีความรู้และประสบการณ์ที่จบการศึกษาทางด้านนาฏศิลป์โดยตรง รักและสามารถในการถ่ายทอดความรู้วิชานาฏศิลป์ได้ และมีวิทยากรที่มีความรู้ความสามารถในการฝึกทักษะการแสดงนาฏศิลป์ (3) ศูนย์การเรียนจะจัดวิธีการเรียนการสอนที่เหมาะสม คือ เน้นการฝึกปฏิบัติโดยครูเป็นผู้ฝึกเอง การสาธิต ในรูปการแสดงละคร และการฝึกเป็นรายบุคคล และ (4) ศูนย์การเรียนมีสื่อที่ใช้จะเป็นภาพและเสียง หรือสื่อสิ่งพิมพ์ ได้แก่ เอกสาร ตำรา และศูนย์การเรียนจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถฝึกทักษะได้ตลอดเวลา

ดังนั้น เขตพื้นที่การศึกษาควรมีการจัดตั้งศูนย์การเรียนนาฏศิลป์ เป็นแหล่งเรียนรู้ในการฝึกทักษะทางด้านนาฏศิลป์ ประกอบด้วยบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถทางด้านนาฏศิลป์ โดยตรงมีสื่อ และอุปกรณ์ที่เพียงพอ และทันสมัยเหมาะกับการสอนนาฏศิลป์ ผู้วิจัยเห็นว่า ศูนย์การเรียนนาฏศิลป์มีความจำเป็นที่จะช่วยแก้ปัญหาคารเรียนการสอนดังกล่าว จึงทำการศึกษาความต้องการของผู้บริหาร ครู นักเรียน และความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจากนั้น ผู้วิจัยได้นำร่างศูนย์การเรียนดังกล่าว ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ เพื่อรับรองคุณภาพของศูนย์การเรียน

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 วัตถุประสงค์ทั่วไป

เพื่อพัฒนาศูนย์การเรียนนาฏศิลป์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1

2.2 วัตถุประสงค์เฉพาะ

2.2.1 เพื่อศึกษาความต้องการของผู้บริหาร ครู และนักเรียน เกี่ยวกับศูนย์การเรียนนาฏศิลป์ในโรงเรียนเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1

2.2.2 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับร่างศูนย์การเรียนนาฏศิลป์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

2.2.3 เพื่อสร้างศูนย์การเรียนนาฏศิลป์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

2.2.4 เพื่อประเมินคุณภาพของศูนย์การเรียนนาฏศิลป์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

3. ขอบเขตของการวิจัย

3.1 รูปแบบการวิจัย เป็นการวิจัยและพัฒนา

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.2.1 *ประชากร* มี 3 กลุ่ม ได้แก่ (1) ประชากรที่เป็นผู้บริหาร จำนวน 38 คน ครูนาฏศิลป์ จำนวน 20 คน นักเรียนจำนวน 760 คน ที่อยู่ในโรงเรียนเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 1 รวมทั้งหมดจำนวน 818 คน เพื่อศึกษาความต้องการ (2) ผู้เชี่ยวชาญทางด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา จำนวน 4 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านนาฏศิลป์ จำนวน 4 คน เพื่อใช้ในการระดมความเห็น และ (3) ผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อประเมินคุณภาพศูนย์การเรียนนาฏศิลป์ จำนวน 3 คน

3.2.2 *กลุ่มตัวอย่าง* ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่อยู่ในโรงเรียนเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 1 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 ขนาดของกลุ่มตัวอย่างได้มาตามสูตรของ ทาโรยามาเน่ ความเชื่อมั่นที่ 95 % ได้จำนวน 222 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างไร โดยโรงเรียนจะคัดเลือกให้โรงเรียนละ 5-6 คน

3.3 *ขอบเขตของเนื้อหาสาระในการวิจัย* ครอบคลุมรายละเอียดของการพัฒนาประกอบด้วย ตอนที่ 1 บทนำ ประกอบด้วย หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ วิธีการได้มาซึ่งศูนย์การเรียน และผลที่คาดว่าจะได้รับ ตอนที่ 2 รายละเอียดศูนย์การเรียนนาฏศิลป์ และตอนที่ 3 เงื่อนไข การเตรียมการ และแนวทางการนำไปใช้

3.4 *เครื่องมือการวิจัย* ประกอบด้วย (1) แบบสอบถามความต้องการของผู้บริหาร ครู และนักเรียน (2) แบบระดมความเห็นในการสนทนากลุ่ม (3) ศูนย์การเรียนนาฏศิลป์ และ (4) แบบประเมินคุณภาพศูนย์การเรียนนาฏศิลป์

3.5 ระยะเวลาในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระยะเวลาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555

4. นิยามศัพท์เฉพาะ

4.1 ศูนย์การเรียนรู้ นานาภูมิลีป หมายถึง ส่วนประกอบหรือองค์ประกอบของศูนย์การเรียนรู้ที่เสนอรายละเอียดบนกระดาษ ประกอบด้วย (1) รายละเอียดของศูนย์การเรียนรู้ทางการบริหาร ประกอบด้วย ปรัชญา วิสัยทัศน์ วัตถุประสงค์ เป้าหมาย โครงสร้าง สถานที่ และ บทบาทของศูนย์การเรียนรู้ (2) รายละเอียดของศูนย์การเรียนรู้ทางด้านวิชาการ ประกอบด้วย ขอบข่ายเนื้อหาสาระของศูนย์การเรียนรู้ สื่อที่ใช้ในศูนย์การเรียนรู้ กิจกรรมในศูนย์การเรียนรู้ ขั้นตอนการเรียนรู้ในศูนย์การเรียนรู้ การประเมินศูนย์การเรียนรู้ และผลการประเมิน และ (3) รายละเอียดของศูนย์การเรียนรู้ทางการบริการ ประกอบด้วย รูปแบบการให้บริการ ลักษณะของการให้บริการ สิ่งอำนวยความสะดวกในการให้บริการ และรูปแบบการให้บริการภายนอก

4.2 ความต้องการของผู้บริหาร ครู และนักเรียน หมายถึง ความประสงค์หรือความคาดหวังของผู้บริหาร ครูผู้สอนในรายวิชานานาภูมิลีป และนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ นานาภูมิลีป โดยศึกษาความต้องการ 3 ด้าน คือ ด้านบริหาร ด้านวิชาการ และด้านบริการของในรูปแบบของการสอบถามด้วยแบบสอบถามแบบเลือกคำตอบที่ข้อคำตอบบางข้อเลือกได้มากกว่า 1 คำตอบ

4.3 การระดมความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในการสนทนากลุ่ม หมายถึง การแสดงออกทางความคิดของผู้ที่มีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์เกี่ยวกับศูนย์การเรียนรู้ นานาภูมิลีป จำนวน 8 คน ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญทางด้านเทคโนโลยีการศึกษา ผู้เชี่ยวชาญทางด้านนานาภูมิลีป ซึ่งจะมาร่วมออกความคิดเห็นแบบเผชิญหน้ากัน โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการอภิปรายในแต่ละประเด็นของตามร่างของศูนย์การเรียนรู้ นานาภูมิลีป

4.4 การประเมินคุณภาพของศูนย์การเรียนรู้ นานาภูมิลีป หมายถึง การนำรายละเอียดของศูนย์การเรียนรู้ นานาภูมิลีป เพื่อตรวจสอบ และรับรอง โดยผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์ในเรื่องศูนย์การเรียนรู้ และนานาภูมิลีป ประเมินโดยใช้แบบประเมินที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ระดับการประเมินในแต่ละส่วนประกอบของศูนย์การเรียนรู้ มี 4 ระดับ คือ คุณภาพในระดับดีมาก ดี ปานกลาง และปรับปรุง

5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

5.1 ได้ต้นแบบศูนย์การเรียนรู้ นานาภูมิลีป สามารถนำไปจัดตั้งในโรงเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

5.2 ศูนย์การเรียนรู้ นานาภูมิลีป สามารถนำไปใช้ในการแก้ไขปัญหาในการจัดการเรียนการสอนวิชานานาภูมิลีปในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

5.3 ศูนย์การเรียนรู้ นานาภูมิลีป สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในห้องเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นได้

บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ผู้วิจัยได้ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องนำมาเรียบเรียงครอบคลุมหัวข้อสำคัญ ได้แก่ (1) ศูนย์การเรียนรู้ (2) การเรียนด้วยตนเอง (3) การเรียนการสอนวิชานาฏศิลป์ (4) การสนทนากลุ่ม และ (5) งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ศูนย์การเรียนรู้

ศูนย์การเรียนรู้เป็นสถานที่ซึ่งจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศการเรียนที่เน้นการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน ซึ่งผู้วิจัยได้สืบค้นวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง โดยศึกษาในขอบข่าย (1) ความหมายของศูนย์การเรียนรู้ (2) วัตถุประสงค์ของศูนย์การเรียนรู้ (3) เป้าหมายของศูนย์การเรียนรู้ (4) ประเภทของศูนย์การเรียนรู้ (5) แนวคิดและหลักการของศูนย์การเรียนรู้ (6) องค์ประกอบของศูนย์การเรียนรู้ (7) ประโยชน์ของศูนย์การเรียนรู้ (8) การจัดพื้นที่ในศูนย์การเรียนรู้ และ (9) ตัวอย่างการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ในต่างประเทศ

1.1 ความหมายของศูนย์การเรียนรู้

จากการค้นคว้าเอกสารได้พบการให้นิยามความหมายของศูนย์การเรียนรู้ไว้ ดังนี้
วัฒนาพร ระวังทุกข์ (2542: 27) กล่าวว่า ศูนย์การเรียนรู้ คือ การจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนที่บรรจุกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับการเรียนด้วยตนเอง ผู้เรียนสามารถจัดการและทำงานด้วยสื่อที่จัดให้อย่างอิสระด้วยตนเอง เป็นคู่ หรือเป็นกลุ่ม

ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ (2543: 34) กล่าวว่า ศูนย์การเรียนรู้ หมายถึง สถานที่รวบรวมวัสดุอุปกรณ์ที่ได้รับการออกแบบอย่างมีเป้าหมาย เป็นแหล่งจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อทดแทน และเสริมการเรียนรู้ในชั้นเรียน โดยผู้เรียนมีอิสระในการเลือกเรียนรู้จากสื่อการสอนที่ตนเองต้องการ และสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนเป็นหลัก

กิตานันท์ มลิทอง (2543: 128) ให้ความหมายไว้ดังนี้ศูนย์การเรียนรู้เป็นรูปแบบการจัดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ที่ให้ผู้เรียนเข้าไปศึกษาหาความรู้ได้ด้วยตนเอง ตามความสนใจ ความสามารถและการควบคุมการเรียนโดยตัวผู้เรียนเอง โดยการประกอบกิจกรรมต่างๆ ซึ่งจะอาศัยสื่อการสอนแบบประสม ที่จัดเอาไว้ภายใต้การดูแลของผู้สอน ซึ่งทำหน้าที่ประสานงาน พร้อมทั้งจัดเตรียมหาชุดการสอนตามความต้องการของผู้เรียนในระดับต่าง ๆ

อุดม เขยกิจวงศ์ (2544: 160) กล่าวว่า ศูนย์การเรียนรู้ เป็นสถานที่จัดการเรียน ที่ผู้เรียนสามารถเข้าศึกษาหาความรู้ได้ด้วยตนเอง

อรจรีย์ ณ ตะกั่วทุ่ง (2545: 149-150) ศูนย์การเรียนรู้ คือ สถานที่รวบรวมวัสดุอุปกรณ์ที่ถูกออกแบบอย่างมีเป้าหมาย นักเรียนทำงานในศูนย์การเรียนรู้เพื่อพัฒนา ค้นคว้า สร้างและเรียนรู้งานตามอัตราความก้าวหน้าของตนเอง นักเรียนต้องรับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเอง

วาสนา ทวีกุลทรัพย์ (2551: 4) ศูนย์การเรียนรู้ คือ แหล่งความรู้และสถานที่ที่รวบรวมวัสดุและอุปกรณ์หรือสื่อต่างๆ เพื่อจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ค้นคว้าและเรียนด้วยตนเอง

กูด (Good, 1959: 12) กล่าวว่า ศูนย์การเรียนรู้เป็นส่วนใดส่วนหนึ่งของโรงเรียนหรือห้องเรียน ซึ่งเป็นที่รวบรวมแหล่งความรู้ทั้งหมด สำหรับใช้เพื่อการศึกษา และเป็นที่ยังจะส่งเสริมการเรียนรู้ ประสบการณ์ และทักษะต่างๆ ให้ผู้เรียนมากขึ้น รวมทั้งเป็นที่ช่วยทำให้ผู้เรียนรู้จักช่วยเหลือตนเองในการเรียนรู้

ดอน เอ.เวลตี และโดโลธีย์ เวลตี (Don A.Welty and Dolothy R. Welty, 1976: 37) กล่าวว่า ศูนย์การเรียนรู้เป็นอาณาบริเวณส่วนหนึ่งของห้องเรียนซึ่งมีบทเรียน กิจกรรม และสื่อการสอน จัดเตรียมไว้ให้ผู้เรียนได้เรียนความรู้บางอย่าง หรือฝึกทักษะด้านใดด้านหนึ่ง ศูนย์การเรียนรู้อาจจัดสำหรับผู้เรียนรายบุคคล เป็นกลุ่ม หรือทุกคนในห้อง เนื้อหาที่จัดไว้เรียงตามลำดับความยากง่าย ศูนย์การเรียนรู้อาจให้สอนมนต์คนใหม่ หรือใช้เสริมบทเรียนที่ผู้เรียนเรียนไปแล้ว หรือเพื่อขยายขอบข่ายความรู้ ความสนใจของผู้เรียนในศูนย์การเรียนรู้ประกอบด้วยแผนปฏิบัติงาน แบบฝึกหัด กิจกรรม เกมต่างๆ และสื่อทัศนูปกรณ์ เช่น ฟิล์มสตริป สไลด์ แผ่นเสียง เครื่องบันทึกเสียง ฯลฯ แต่อาจจะมีไม่ครบทุกศูนย์ก็ได้ และควรมีแฟ้มให้เด็กเก็บผลงานด้วย

โดยสรุป ศูนย์การเรียนรู้ในการวิจัยครั้งนี้ หมายถึง สถานที่จัดสภาพแวดล้อมและฝึกทักษะทางการเรียนมีการจัดกิจกรรม เอกสารวัสดุ และสื่ออุปกรณ์ต่างๆ สำหรับผู้เรียนเข้าไปศึกษาหาความรู้และฝึกปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ตามที่ตนเองสนใจ

1.2 วัตถุประสงค์ของศูนย์การเรียนรู้

กิดานันท์ มะลิทอง (2543: 122) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์สำคัญของศูนย์การเรียนรู้ต่อนักเรียนผู้ใช้บริการ ดังนี้

1. ศูนย์ฝึกทักษะเป็นศูนย์ที่เปิดโอกาสให้นักเรียนมีการฝึกปฏิบัติ เพิ่มมากขึ้นโดยเป็นการเสริมแรงจนนักเรียนเกิดความชำนาญในแต่ละเรื่อง
2. ศูนย์สนใจ ศูนย์นี้จะกระตุ้นความสนใจและเสริมความคิดสร้างสรรค์ให้แก่ผู้เรียน
3. ศูนย์ปรับปรุงแก้ไข ศูนย์นี้สามารถใช้เพื่อช่วยเหลือผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษในแต่ละทักษะ

โดยสรุป ศูนย์การเรียนรู้ในการวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนมีการฝึกปฏิบัติ โดยศูนย์นี้จะกระตุ้นความสนใจและเสริมความคิดสร้างสรรค์ให้แก่ผู้เรียน และสามารถช่วยเหลือที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษในแต่ละทักษะ

1.3 เป้าหมายของศูนย์การเรียนรู้

กิดานันท์ มะลิทอง (2543: 122) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับ เป้าหมายการจัดศูนย์การเรียนรู้ไว้ว่า ศูนย์การเรียนรู้มีแนวคิดของการจัดด้านกายภาพของสถานที่ในการเรียนการสอน และการควบคุมการเรียนรู้โดยตัวผู้เรียนเอง โดยมีสภาพแวดล้อมที่ออกแบบเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนได้เรียนตามความสามารถของแต่ละบุคคล หรือการเรียนกลุ่มเล็ก ดังนั้นการจัดศูนย์การเรียนรู้จึงมีเป้าหมาย

เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ส่วนบุคคล และให้ผู้เรียนที่ส่วนร่วมในการเรียน โดยผู้สอนจะมีบทบาทในการให้คำแนะนำ และคำปรึกษาแก่ผู้เรียนแต่ละคน

โดยสรุป การจัดศูนย์การเรียนรู้มีเป้าหมายเพื่อสร้างบรรยากาศการเรียนตามความสนใจของผู้เรียน และส่งเสริมให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง เพื่อสร้างประสิทธิภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มากที่สุด ซึ่งศูนย์การเรียนรู้อาจจำแนกออกเป็นประเภทต่างๆ ดังจะได้นำเสนอในหัวข้อต่อไป

1.4 ประเภทของศูนย์การเรียนรู้

นักวิชาการศึกษาได้แบ่งประเภทและรูปแบบของศูนย์การเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ของการใช้ศูนย์การเรียนรู้ ซึ่งมีการจำแนก ดังนี้

องค์การยูเนสโก ได้กล่าวว่าศูนย์การเรียนรู้ควรมี 3 รูปแบบ คือ (1) ศูนย์การเรียนรู้ที่อาศัยสถานศึกษาที่มีอยู่แล้วเป็นฐาน (2) ศูนย์การเรียนรู้ที่อาศัยชุมชนเป็นฐาน และ (3) ศูนย์การเรียนรู้ที่อาศัยการผสมผสานสิ่งต่างๆ ที่มีอยู่ในชุมชน (ทิพย์วัลย์ มาแสง 2544: 415)

สำหรับกรมการศึกษานอกโรงเรียน (2543: 43) แบ่งศูนย์การเรียนรู้ออกเป็น 5

ประเภท ได้แก่ ศูนย์ฝึกทักษะ ศูนย์ความสนใจ ศูนย์สอนเสริม ศูนย์เพิ่มพูนความรู้ และศูนย์สำรอง

1. ศูนย์ฝึกทักษะ ศูนย์นี้ให้ผู้ใช้บริการได้ฝึกทักษะเพิ่มขึ้น โดยได้รับบทเรียนผ่านสื่อหรือวิธีการอื่นมาก่อน ทักษะพื้นฐานที่จะฝึกและปฏิบัติในศูนย์จะทำให้มีความชำนาญด้วยตัวเอง

2. ศูนย์ความสนใจ เป็นศูนย์ที่สร้างขึ้นเพื่อให้เกิดความสนใจใหม่ๆ และเกิดความคิดสร้างสรรค์

3. ศูนย์สอนเสริม เป็นศูนย์ที่ช่วยผู้ให้บริการที่ต้องการช่วยเสริมความรู้ หรือทักษะที่ยังไม่เพียงพอจากการเรียนปกติ หรือแยกผู้ให้บริการที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษ

4. ศูนย์เพิ่มพูนความรู้ ศูนย์นี้จะกระตุ้นประสบการณ์การเรียนรู้เพิ่มขึ้น หลังจากที่ใช้บริการได้เรียนหรือทำกิจกรรมบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ เช่น ผู้ใช้บริการมีความสามารถสูงนักเรียนที่เรียนมาแล้ว แต่ยังมีเวลาเหลือให้ไปเรียนที่ศูนย์อื่นเพื่อเสริมความชำนาญเช่นกัน

5. ศูนย์สำรอง เป็นศูนย์สำรองในกรณีมีศูนย์กิจกรรม เมื่อผู้ให้บริการทำกิจกรรมในศูนย์ใดเสร็จแล้ว ก็จะเข้าไปทำกิจกรรมศูนย์ที่เรียน แต่ศูนย์นั้นไม่ว่างก็จะไม่เสียเวลารอมาเข้าศูนย์สำรองนี้ โดยมีกิจกรรมสอดคล้องกับเรื่องที่ศึกษา

โดยสรุป ในการวิจัยครั้งนี้จากการศึกษาประเภทของศูนย์การเรียนรู้ได้ข้อมูลที่จะนำมาใช้ในการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้สาระนาฏศิลป์ คือ ศูนย์นี้เป็นศูนย์ที่จัดตั้งขึ้นใหม่ และศูนย์นี้ควรเป็นศูนย์เพิ่มพูนความรู้วิชานาฏศิลป์ และศูนย์ฝึกทักษะนาฏศิลป์จะเอื้อประโยชน์ต่อผู้เรียน คือ ได้ทั้งความรู้และทักษะความชำนาญด้วย

1.5 แนวคิดและหลักการของศูนย์การเรียนรู้

ในการวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาแนวคิดหลักการพื้นฐานที่สำคัญเกี่ยวข้องกับการจัดศูนย์การเรียนรู้ สรุปสาระสำคัญดังนี้ (บุญเกื้อ ควรหาเวช 2542: 55)

1. แนวความคิดพื้นฐานในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่งจะส่งผลให้จำเป็นต้องจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจ และความสามารถของบุคคลเป็นเกณฑ์

2. แนวความคิดพื้นฐานในเรื่องความพร้อมของนักเรียนที่แตกต่างไปตามพัฒนาการของนักเรียนซึ่งสามารถจัดความพร้อมให้นักเรียนได้โดยการออกแบบเนื้อหาวิธีการเรียนการสอน

3. แนวความคิดพื้นฐานในเรื่องการใช้เวลาเพื่อการศึกษา ซึ่งสามารถจัดเวลาในการเรียนให้สัมพันธ์กับลักษณะวิชาที่ใช้เวลาไม่เท่ากัน รวมทั้งเวลาในการเรียนของนักเรียนด้วย

4. แนวความคิดพื้นฐานในเรื่อง การขยายตัวทางวิชาการ ซึ่งเกิดขึ้นจากความต้องการในการเรียนรู้ที่จะปรับตัวให้ตอบสนองกับการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว ดังนั้น จึงจำเป็นต้องเรียนรู้วิทยาการความรู้ใหม่ๆ เพิ่มเติมอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา

โดยสรุป จากการศึกษาแนวคิดการจัดศูนย์การเรียนได้แนวทางในการจัดศูนย์การเรียนสาระนาฏศิลป์ คือ เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ความพร้อมของผู้เรียนที่แตกต่างไปตามพัฒนาการ จัดเวลาเรียนให้เหมาะสมกับเนื้อหาและสืบค้นวิทยาการสมัยใหม่เพิ่มเติมตลอดเวลา ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ศึกษาความต้องการของผู้เรียนเป็นบรรทัดฐาน และนำมากำหนดเนื้อหาสาระและกิจกรรมในการเรียน

1.6 องค์ประกอบของศูนย์การเรียน

องค์ประกอบหรือส่วนประกอบของศูนย์การเรียนเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาศูนย์การเรียนด้วยตนเองเพื่อการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ศูนย์ดังกล่าวควรประกอบด้วย ปรัชญา วิสัยทัศน์ วัตถุประสงค์ เป้าหมาย นโยบาย และโครงสร้าง (ชัยยงค์ พรหมวงศ์ 2545: 57-60)

ปรัชญาของศูนย์การเรียน เป็นแนวทางกว้างๆ เพื่อกำหนดทิศทางแนวคิดและกรอบสำหรับดำเนินงานโดยกำหนดในรูปข้อความ และมักสรุปสั้นในรูปคำของ (Slogan)

วิสัยทัศน์ของศูนย์การเรียน ภาพที่ต้องการได้เห็นได้เกิดช่วงระยะเวลาหนึ่งซึ่งยาวพอ

วัตถุประสงค์ คือ สิ่งที่ต้องทำเงื่อนไขที่ต้องมี และเกณฑ์ที่ต้องไปถึงตามมาตรการแต่ละข้อ

นโยบาย คือ กรอบความคิดที่ต้องทำให้สำเร็จตามเป้าหมาย

เป้าหมาย คือ สิ่งที่กำหนดด้านเวลา ปริมาณ และคุณภาพ เพื่อเป็นสิ่งที่องค์กรมุ่งดำเนินไป

โครงสร้างที่มุ่งให้ศูนย์บริการครบวงจรและเฉพาะบางบริการ โครงสร้างจำแนกเป็นด้านรูปแบบ และด้านกำกับควบคุม แบ่งเป็น ฝ่ายวางแผน ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายบริการ ฯลฯ

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบหรือส่วนประกอบของศูนย์การเรียน ยังพบว่า มีองค์ประกอบอื่นๆ ที่ควรมีในศูนย์การเรียน ได้แก่ บทบาทหน้าที่ของศูนย์การเรียน บุคลากร โครงสร้างพื้นฐาน งบประมาณ และพื้นที่ในศูนย์การเรียน

โดยสรุป จากการศึกษาขององค์ประกอบหรือส่วนประกอบของศูนย์การเรียน ควรประกอบด้วย ปรัชญา วิสัยทัศน์ เป้าหมาย นโยบาย วัตถุประสงค์ บทบาทหน้าที่ พันธกิจ มาตรการ โครงสร้าง บทบาทหน้าที่ของศูนย์การเรียน บุคลากร พื้นที่ในศูนย์การเรียน โครงสร้างพื้นฐาน และงบประมาณ ผู้วิจัยได้นำมาใช้เป็นองค์ประกอบของศูนย์การเรียนสาระนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

1.7 ประโยชน์ของศูนย์การเรียนรู้

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2521: 36-40) ได้สรุปประโยชน์ของการจัดศูนย์การเรียนรู้ ดังนี้

- (1) ชุมทรัพย์ทางปัญญาและเป็นศูนย์กลางการจัดกิจกรรมการศึกษา รวมทั้งเป็นศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้ในการพัฒนาตนเอง ชุมชน และสังคม
- (2) การกระจายแหล่งบริการการศึกษา แหล่งข่าวสารข้อมูลและเทคโนโลยีใหม่ๆ ทางด้านการศึกษาเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ชุมชนได้อย่างครอบคลุมทั่วถึงทุกพื้นที่
- (3) เป็นการกระจายแหล่งบริการทางการศึกษา
- (4) เป็นแหล่งบริการชุมชน ละเป็นจุดนำร่องของการพัฒนาที่ยั่งยืน
- (5) เป็นแหล่งปลูกฝังสร้างเสริมประชาธิปไตยในชีวิต
- (6) เป็นศูนย์รวมของการยกระดับการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต และ
- (7) เป็นศูนย์ประสานงานเพื่อระดมสรรพกำลังทั้งภาครัฐ และเอกชนในการใช้ทรัพยากรร่วมกันอย่างคุ้มค่า โดยครูจัดการสอนให้ตามความเหมาะสม

โดยสรุป ศูนย์การเรียนรู้เป็นศูนย์กลางการจัดกิจกรรมการศึกษาเรียนรู้ เป็นประโยชน์อย่างยิ่งเพราะเป็นแหล่งบริการและส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยมีครูเป็นผู้ชี้แนะและจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1.8 การจัดพื้นที่ในศูนย์การเรียนรู้

ศูนย์วิทยาคารในที่นี้มีลักษณะเช่นเดียวกับศูนย์การเรียนรู้ นักศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้เสนอแนวทางในการจัดแบ่งพื้นที่ในศูนย์การเรียนรู้ และหลักการต่างๆ ดังนี้

อรจรรย์ ณ ตะกั่วทุ่ง (2545) กล่าวถึง การออกแบบศูนย์การเรียนรู้ในส่วนของจัดการพื้นที่การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพต้องมีการจัดโต๊ะ ปูพรม ตั้งพื้นที่ทดลอง จัดมุมห้องและต้องมีบริเวณให้นักเรียนสามารถศึกษาสื่อต่างๆ โดยสามารถออกแบบพื้นที่สำหรับการทำงานของนักเรียนได้ โดย

1. มีมุมความรู้จำแนกตามเนื้อหาวิชาและระดับความยากง่าย
2. มีมุมให้สนใจให้ค้นคว้าหัวข้อต่าง ๆ
3. มีส่วนให้ทดลอง ค้นคว้า และสร้างสิ่งประดิษฐ์
4. มีสื่อคอมพิวเตอร์และสื่อประสมสำหรับให้ประกอบการเรียนหรือซ่อมเสริม
5. มีโต๊ะสำหรับทำงานศิลปะ
6. มีพื้นที่แสดงบทบาทสมมติ
7. มีส่วนที่จัดแสดงประสบการณ์จริง
8. มีมุมทักษะสำหรับงานที่ปรับเปลี่ยนได้
9. มีมุมการเขียนที่มีอุปกรณ์และกระดาษ
10. มีมุมทำทนายสำหรับการแก้ปัญหา
11. มีมุมสำหรับการฟังหรืออาจเป็นเพลงหรือเนื้อหาจากหนังสือ
12. มีมุมพหุปัญญาที่ให้นักเรียนเลือกเรียนตามหัวข้อการเรียนรู้

อรพรรณ พรสีมา (2542) ได้จัดแผนผังของศูนย์ฯ โดยกำหนดว่าศูนย์วิทยาคารควรมีพื้นที่ ดังนี้

1. พื้นที่ทำงานสำหรับครูวิทยาคาร
2. พื้นที่สำหรับประชาสัมพันธ์งานศูนย์วิทยาคารและแสดงผลงานนักเรียน

3. ทางเดินเข้าออกศูนย์วิทยุการศึกษาและทางเดินระหว่างฐานประสบการณ์
4. พื้นที่สำหรับเก็บสื่อและอุปกรณ์ที่ยังไม่ได้ใช้
5. พื้นที่สำหรับจัดแสดงสื่อเพื่อให้บริการ
6. พื้นที่สำหรับการทำงานของนักเรียนในลักษณะต่าง ๆ เช่น การทำงานเป็น

รายบุคคล กลุ่มย่อย และการทำงานกลุ่มใหญ่

โดยสรุป ศูนย์การเรียนรู้ควรจัดให้มีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมสำหรับการศึกษาค้นคว้า การแสดงผลงาน ส่วนจัดเก็บวัสดุอุปกรณ์ และการฝึกทักษะปฏิบัติ ทั้งรายบุคคลและเป็นกลุ่ม

1.9 ตัวอย่างการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ในต่างประเทศ

ผู้วิจัยได้ศึกษาตัวอย่างของการจัดศูนย์การเรียนรู้ในต่างประเทศ หลายประเทศที่ดำเนินการ คือ ประเทศญี่ปุ่น มาเลเซีย สิงคโปร์ ฮองกง อิสราเอล ออสเตรเลีย นานาชาติ พิจิโนวีแลนด์ เบลเยียม อังกฤษ และสหรัฐอเมริกา ได้สรุปสาระสำคัญ ดังนี้

1.9.1 การจัดศูนย์การเรียนรู้ของประเทศญี่ปุ่น

ประเทศญี่ปุ่นใช้ศาลาประชาคม (Citizen's Public Hall) เป็นศูนย์ชุมชนทำหน้าที่ส่งเสริมกิจกรรมทางการศึกษาและวัฒนธรรมในชุมชนโดยมีห้องสมุด ห้องเล่นกีฬา ห้องเรียน ฯลฯ เป็นสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมต่างๆ อาทิ ปาฐกถา อภิปราย บรรยาย สาธิต นิทรรศการ ภาพยนตร์ กีฬา เป็นต้น ทั้งนี้จัดทำธนาคารข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ทำทะเบียนกลุ่มอาสาสมัคร นอกจากนี้ จัดตั้งคณะกรรมการผู้แทนท้องถิ่น ภาครัฐ เอกชน ตลอดจนผู้เชี่ยวชาญเพื่อจัดทำแผนพัฒนาการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชนนั้นๆ จัดทำระบบเครือข่ายห้องสมุด (Library Information Network System) จัดข้อมูลเกี่ยวกับการยืมการให้บริการของห้องสมุด การแลกเปลี่ยนข่าวสาร จัดศูนย์บริการที่ปรึกษาการเรียนรู้ (Learning consultation service) จัดบริการข่าวสารข้อมูลและอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของคนในชุมชน เช่น การสัมภาษณ์ โทรศัพท์ บริการข่าวสารเกี่ยวกับแหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่น กิจกรรมกลุ่มโปรแกรมการเรียนรู้ทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน เป็นต้น (Miura Matsushit Nakamura and Suezaki 1992: 92 – 182, Igarashi 1982: 53)

1.9.2 การจัดศูนย์การเรียนรู้ของประเทศมาเลเซีย

กรมการศึกษาผู้ใหญ่และพัฒนาชุมชนของกระทรวงเกษตรแห่งมาเลเซียประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ โดยจัดให้ทุกศูนย์จัดหาอุปกรณ์โปรแกรมการสอน สำหรับเยาวชนและผู้ใหญ่ในชนบท เพื่อประสานงานและใช้ทรัพยากร แหล่งภูมิปัญญาชาวบ้านในหมู่บ้าน เพื่อสร้างศูนย์การเรียนรู้ โดยดำเนินการและนิเทศกิจกรรมนั้นๆ อย่างต่อเนื่อง (Abubakar 1982: 74)

1.9.3 การจัดศูนย์การเรียนรู้ของประเทศสิงคโปร์

ศูนย์การเรียนรู้ (Community Centre) ของประเทศสิงคโปร์ได้จัดกิจกรรมด้านการศึกษา สังคม วัฒนธรรม กีฬา และนันทนาการแก่ประชาชน ได้แก่ เด็ก เยาวชน สตรีและผู้สูงอายุ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาประชากรให้มีความสามารถทางเทคโนโลยีสูงขึ้น เพื่อปรับวิถีชีวิตให้เหมาะสมกับสังคมที่ระบบควบคุมอัตโนมัติ ส่งเสริมการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ในศูนย์การเรียนรู้ด้านต่างๆ เช่น การพาณิชย์ ศิลปะ ภาษา วิทยาศาสตร์ คอมพิวเตอร์ ดนตรี กีฬา และกิจกรรม

โดยจัดเป็นกลุ่มสนใจ ผู้มารับบริการเสียค่าใช้จ่ายน้อย เนื่องจากได้รับเงินสนับสนุนจากรัฐบาล ดำเนินการโดยคณะกรรมการและอาสาสมัคร (สุชิน เพ็ชรรัช และตรุณี ไยเผือก 2538: 47-48)

1.9.4 การจัดศูนย์การเรียนรู้ของประเทศฮ่องกง

ศูนย์การเรียนรู้ได้จัดกิจกรรมคล้ายชุมชน ซึ่งสังกัดกองการศึกษาผู้ใหญ่ฮ่องกง โดยจะจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การบันเทิง และนันทนาการ เช่น ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน ศิลปะ การวาดภาพ เสริมสวย (สุชิน เพ็ชรรัช และตรุณี ไยเผือก 2538: 93)

1.9.5 การจัดศูนย์การเรียนรู้ของประเทศอิสราเอล

ในเขตชุมชนใหญ่ๆ ของอิสราเอลจะมีศูนย์การเรียนรู้ให้ประชาชนทุกเพศ ทุกวัย มาแลกเปลี่ยนความคิดร่วมกันกับผู้นำท้องถิ่น คณะกรรมการท้องถิ่นกับผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านจัดกิจกรรมต่างๆ แตกต่างกันไปและเพื่อสนองความต้องการของผู้มาใช้บริการภายในศูนย์และมีห้องจัดกิจกรรม เช่น ห้องสมุดสำหรับศึกษาค้นคว้า กลุ่มเด็กจะมีกิจกรรมกีฬา วาดภาพ ประดิษฐ์เศษวัสดุและของเล่น กลุ่มหนุ่มสาวจะมีกิจกรรมความเป็นผู้นำฝึกอาชีพ เช่น ตัดเย็บเสื้อผ้า การเลี้ยงดูลูก สำหรับผู้สูงอายุจะมีกิจกรรมสนทนา บางศูนย์จะจัดห้องสมุดเคลื่อนที่ออกไปบริการประชาชนในชนบท ในภาคฤดูร้อน ศูนย์ชุมชนร่วมกับศูนย์เยาวชนจัดกิจกรรมพักผ่อนตามหมู่บ้านหรือชนบทห่างไกล เพื่อฝึกเยาวชนให้มีความรับผิดชอบ ความอดทน เพิ่มประสบการณ์ ความรู้ และรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ (สุชิน เพ็ชรรัช และตรุณี ไยเผือก 2538: 36)

1.9.6 การจัดศูนย์การเรียนรู้ของประเทศออสเตรเลีย

ศูนย์การเรียนรู้ของประเทศออสเตรเลียจะจัดตามที่ต่างๆ เช่น ในโรงเรียนที่ไม่ใช้แล้ว (Disused school) อาคารว่างในชุมชน ห้องของบริษัทเอกชนจัดสำหรับบริการกิจกรรมการศึกษาเพื่อสนองความต้องการการเรียนรู้ และความสนใจของกลุ่มเป้าหมายประเภทต่างๆ เจ้าหน้าที่ศูนย์การเรียนรู้จะจัดประชาสัมพันธ์โปรแกรมการเรียนรู้ต่างๆ ส่วนห้องสมุดนั้นจะจัดบริการหนังสือสื่อประเภทต่างๆ ไว้บริการกลุ่มเป้าหมาย อาทิ หนังสือ เทปคาสเซต วีดีโอ ทั้งนี้จะมีอาสาสมัครมาช่วยร่วมจัดบริการ (Caldwald 1989: 27-46)

1.9.7 การจัดศูนย์การเรียนรู้ของประเทศทานซาเนีย

ศูนย์การเรียนรู้ของประเทศทานซาเนียเกิดขึ้นในระหว่างที่เป็นอาณานิคมของอังกฤษโดยใช้เป็นศูนย์จัดกิจกรรมบันเทิงแก่ทหารที่ผ่านสงครามโลกครั้งที่สอง ต่อมาได้เปลี่ยนวัตถุประสงค์เป็นศูนย์บริการให้ความรู้อนามัยพื้นฐาน ให้ความรู้ในการเลี้ยงดูลูก สอนการอ่านออกเขียนได้ ส่งเสริมการจัดคณะกรรมการหมู่บ้าน การจัดกิจกรรมต่างๆ โดยเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นและจัดตั้งศูนย์ผลิตเอกสารเสริม ต่อมาในปี ค.ศ. 1970 รัฐบาลทานซาเนียได้เปลี่ยนรูปแบบการจัดโดยจัดให้มีศูนย์การเรียนรู้ 2 แห่งต่อหนึ่งอำเภอ และจัดกิจกรรมสนองต่อความต้องการของท้องถิ่น มีการทำวิจัยเพื่อวางแผนการจัดกิจกรรม โปรแกรมการศึกษาที่เหมาะสม ในปัจจุบันได้รับเงินช่วยเหลือจากธนาคารโลกให้จัดตั้งเป็นศูนย์การศึกษาชุมชน (Ishumi 1992: 66-75)

1.9.8 การจัดศูนย์การเรียนรู้ของประเทศฟีจี

ปัญหาสำคัญในการพัฒนาประเทศฟีจีอย่างหนึ่ง คือ การสร้างความสำนึกของชาวบ้านให้เกิดความรู้ความเข้าใจบทบาทของตนในการพัฒนาประเทศ จึงต้องสร้างค่านิยมของชาวบ้านโดยใช้เยาวชนเข้าไปมีส่วนส่งเสริมสนับสนุนเครือข่ายการศึกษานอกโรงเรียนในจังหวัดต่างๆ

สร้างศูนย์ความรู้ในหมู่บ้าน เยาวชนช่วยกันผลิตสื่อสิ่งพิมพ์และเดินทางเข้าไปพัฒนาแหล่งความรู้หมู่บ้านด้วยการนำโสตทัศนูปกรณ์เข้าไปกระตุ้นกิจกรรมที่จัด ส่งเสริมกลุ่มสนทนาและสัมภาษณ์ชาวบ้าน เพื่อให้เกิดความตระหนักในการพัฒนาหมู่บ้าน ได้พยายามสร้างสถานีวิทยุเพื่อท้องถิ่น และมีการระดมทรัพยากรในท้องถิ่น (Gavidi 1982: 131)

1.9.9 การจัดศูนย์การเรียนรู้ของประเทศเบลเยียม

ในเขตชุมชนใหญ่ๆ จะมีศูนย์การเรียนรู้จัดกิจกรรมทางการศึกษา ศิลปะบันเทิงแก่ประชาชนตั้งแต่เด็กจนถึงผู้สูงอายุ ในแต่ละศูนย์มีห้องสมุดสำหรับเด็กและผู้ใหญ่ ผู้เข้ามาใช้บริการจะเสียค่าสมาชิกซึ่งไม่สูงนัก เพราะได้รับเงินอุดหนุนจากองค์กรท้องถิ่น จัดบริการยืมหนังสือ เทปเพลง วิทยุทัศน์ มีห้องจัดกิจกรรมเสริมความรู้ เช่น การบรรยาย ปาฐกถา ห้องฝึกอาชีพ ได้แก่ การวางแผน ศิลปะประดิษฐ์ ดนตรี ฯลฯ ผู้จัดจะสำรวจความสนใจของกลุ่มเป้าหมายในการมาใช้บริการ โปรแกรมการเรียนรู้ต่างๆ มีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้สนใจทราบทางหนังสือพิมพ์ ตลอดจนมีการประเมินผลการเรียนและความพึงพอใจในการมาใช้บริการของกลุ่มเป้าหมาย (สุชิน เพ็ชรรักษ์ และ ดร.ณิ ไยเผือก 2538: 36)

1.9.10 การจัดศูนย์การเรียนรู้ของประเทศอังกฤษ

ศูนย์พัฒนาการศึกษาเพื่อชุมชน (Community Education Development Centre) ของอังกฤษได้ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี ค.ศ. 1977 เพื่อดำเนินงานพัฒนาชุมชน จัดฝึกอบรมวิจัยและเผยแพร่งานการศึกษาออกโรงเรียน โดยดำเนินงานในลักษณะโครงการ จัดประชุมสัมมนา เพื่อช่วยเหลือผู้ดำเนินงาน ด้านพัฒนาชุมชน จัดความรู้ด้านการพัฒนาชุมชนแก่เจ้าหน้าที่ท้องถิ่น ทำงานประสานกับองค์กรภาครัฐ เอกชน มหาวิทยาลัย มูลนิธิต่างๆ เพื่อหาแนวทางการพัฒนางานพัฒนาชุมชนของประเทศและต่างประเทศ ในปัจจุบันศูนย์เน้นการประชุมสัมมนา อภิปรายเกี่ยวกับงานชุมชนศึกษาเผยแพร่ งานวิจัย สัมมนางานการศึกษาในชุมชน ขยายเครือข่าย จัดอบรมเพื่อพัฒนาบุคลากรให้กับโรงเรียน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของตนโดยการจัดการศึกษาและกิจกรรมเพื่อพัฒนาชุมชน

1.9.11 การจัดศูนย์การเรียนรู้ของประเทศสหรัฐอเมริกา

จัดฝึกอบรมและเผยแพร่งานการศึกษาชุมชน โดยถือหลักว่าทุกคนในชุมชนมีส่วนสำคัญในการผลักดันงานของชุมชน ผู้นำชุมชนจะต้องดำเนินงานในหลายรูปแบบ ศูนย์จะมีบทบาทในการเปลี่ยนแปลงความคิดและพฤติกรรมของประชาชนในชุมชน ผู้ที่เข้ารับการอบรมจะต้องผ่านการประเมิน คือ ประเมินตนเองด้านความรู้ ความเข้าใจงานการศึกษาชุมชน รู้แหล่งความรู้หมู่บ้าน ความสัมพันธ์ถึงหน่วยงานอื่นและเครือข่ายการศึกษาชุมชน หลังการอบรมผู้เข้ารับการอบรมจะกลับไปปฏิบัติงานในชุมชนของตนเองและจะมีการประเมินการดำเนินงานของบุคคลนั้นหลัง 6 เดือน เพื่อดูว่าสามารถนำไปใช้กับสภาพชุมชนของตนหรือไม่

จากการศึกษาตัวอย่างการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ในประเทศได้ข้อค้นพบนำมาใช้ในการร่างศูนย์โดยเฉพาะส่วนประกอบหรือองค์ประกอบของศูนย์การเรียนรู้ที่ต้องมี คือ สิ่งอำนวยความสะดวกในศูนย์ ศูนย์บริการที่ปรึกษาความรู้ สื่อวัสดุและอุปกรณ์ในศูนย์ การสนับสนุนจากรัฐบาล การดำเนินการโดยคณะกรรมการและอาสาสมัคร คณะกรรมการท้องถิ่น การให้บริการสื่อ ใช้

อาสาสมัครช่วยในการให้บริการ งบประมาณอาจได้จากธนาคารโลก มีการสำรวจความสนใจของผู้มาใช้บริการก่อนและมีการประเมินผลการเรียนและความพึงพอใจ

2. การเรียนด้วยตนเอง

การศึกษาเกี่ยวกับการเรียนด้วยตนเองในครั้งนี้จะครอบคลุมหัวข้อต่อไปนี้
(1) ความหมายของการเรียนด้วยตนเอง (2) ปรัชญาการศึกษาและหลักจิตวิทยาการศึกษาเล่าเรียนด้วยตนเอง (3) ความสำคัญของการเรียนด้วยตนเอง (4) ขั้นตอนการเรียนด้วยตนเอง และ (5) บทบาทของการเรียนด้วยตนเอง

2.1 ความหมายของการเรียนด้วยตนเอง

การเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-Directed Learning) ได้มีผู้ให้ความหมายไว้ต่างๆ กัน ดังนี้

สมคิด อิศระวัฒน์ (2538: 4) ให้ความหมายการเรียนด้วยตนเองว่าเป็นการเรียนรู้ ที่ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มด้วยตนเอง โดยอาศัยความช่วยเหลือหรือไม่ก็ได้ ผู้เรียนวิเคราะห์ความต้องการที่จะเรียนรู้ของตน กำหนดเป้าหมายในการเรียนรู้ แยกแยะ เจาะจง แหล่งข้อมูลในการเรียนรู้ คัดเลือกวิธีการเรียนรู้ที่เหมาะสมและประเมินผลการเรียนรู้นั้น ๆ

ชัยฤทธิ์ โพนิศุวรรณ (2541: 4) กล่าวว่า การเรียนด้วยตนเองคือ กระบวนการเรียนรู้ที่ ผู้เรียนจะด้วยความช่วยเหลือสนับสนุนจากภายนอกตัวผู้เรียนหรือไม่ก็ตาม ริเริ่มการเรียนรู้ เลือเป้าหมาย แสวงหา แหล่งทรัพยากรของการเรียนรู้ เลือกวิธีการเรียนรู้ จนถึงการประเมินความก้าวหน้าของการเรียนรู้ของตนเอง

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2545: 29-30) กล่าวถึง การเล่าเรียนด้วยตนเอง (Self-Directed Learning) ไว้ว่า “เป็นการศึกษาที่นักเรียนกำหนดวัตถุประสงค์การเรียน กำหนดเนื้อหาสาระและหมายรวมเป็น “ศาสตร์ที่ว่าด้วยวิธีการ” ในการสื่อสารหรือในการสื่อสารหรือในการศึกษา ที่มีพัฒนาการมาจากสองแนวคิด คือ แนวคิดทางวิทยาศาสตร์กายภาพ แนวคิดทางพฤติกรรมศาสตร์ และแนวคิดทางสังคมศาสตร์” เป็นนวัตกรรมการเรียนการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลางที่ต้องมีการออกแบบระบบการเรียนโดยเฉพาะ

มัลคัม เอส โนลล์ (Knowles 1975: 18) ได้ให้ความหมายของการเรียนด้วยตนเอง หมายถึง กระบวนการในการเรียนรู้เรียนรู้ด้วยตนเองบุคคล โดยนักเรียนมีความคิดริเริ่มด้วยตนเอง เริ่มจากการวิเคราะห์ความต้องการของตน การกำหนดเป้าหมายในการเรียนรู้ การวางแผนการเรียนตลอดจนการวัดและประเมินผลตนเอง ทั้งนี้อาจได้รับความช่วยเหลือ หรือไม่ได้รับความช่วยเหลือจากผู้อื่นก็ตาม

คอลลิน กริฟฟิน (Griffin 1983:153) การเรียนด้วยตนเอง เป็นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เฉพาะของบุคคลใดบุคคลหนึ่งโดยมีเป้าหมายไปสู่การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของตน และความสามารถในการวางแผนปฏิบัติการและประเมินผลการเรียนรู้เป็นเฉพาะบุคคล

สตีเวน บรุคฟิลด์ (Brookfield 1984: 59-71) ได้ให้ความหมายของการเรียนด้วยตนเอง ว่า การเป็นตัวของตัวเอง ควบคุมการเรียนรู้ของตนเองมีความเป็นอิสระ โดยอาศัยความช่วยเหลือเหลือจากแหล่งภายนอกน้อยที่สุด

โดยสรุป การเรียนด้วยตนเอง หมายถึง กระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเริ่มการเรียนรู้ด้วยตนเอง รู้จักที่จะแสวงหาความรู้จากสื่อ กิจกรรมการเรียนรู้ และสื่อวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ด้วยตนเอง ไปจนจบกระบวนการเรียนรู้

2.2 ปรัชญาการศึกษาและหลักจิตวิทยาการศึกษาเล่าเรียนด้วยตนเอง

2.2.1 ปรัชญาการศึกษาสำหรับการศึกษเล่าเรียนด้วยตนเอง

ชียยงค์ พรหมวงศ์ (2545: 41-43) การศึกษเล่าเรียนด้วยตนเองยึดปรัชญา กลุ่มสวภาพนิยมผสมผสานกับกลุ่มพิพัฒนาการนิยมโดยมีกลุ่มสารนิยมเป็นตัวเสริม และกลุ่มจริยสุนทรินิยมเป็นพื้นฐานด้านความมุ่งมั่นและเชื่อมั่นที่จะช่วยให้ตนบรรลุผลการเรียนรู้ตามเป้าหมาย

ปรัชญา กลุ่มสวภาพนิยม (Existentialism) มุ่งให้นักเรียนกำหนดวัตถุประสงค์ เนื้อหาสาระ วิธีการ และการประเมินตนเอง โดยอาศัยคำแนะนำหรือการชี้แนะจากผู้อื่นเท่าที่จำเป็น ส่วนกลุ่มพิพัฒนาการนิยม (Progressivism) เน้นการเรียนรู้จากการปฏิบัติหรือลงมือทำ คือการให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์กับเนื้อหาสาระที่ ต้องรู้ และกับสื่อต่างๆ ที่เป็นตัวกลาง

ปรัชญา กลุ่มสารนิยม (Essentialism) จะเรียนจากเนื้อหาสาระที่ครูผู้สอนเตรียมหรือกำหนดให้ตามวิธีการที่ผู้สอนเห็นว่าเป็นประโยชน์ต่อนักเรียน และครูผู้สอนจะต้องประเมินความสำเร็จหรือผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนเอง โดย อิงกฎ มากกว่า อิงเกณฑ์ และจะช่วยให้บรรลุเป้าหมายในเรื่องเนื้อหาสาระที่จะเรียน และการนำเอาเนื้อหาสาระที่จะเรียน และการนำเอาเนื้อหาสาระไปใช้ในการเผชิญประสบการณ์

กลุ่มปรัชญาที่ช่วยสร้างขวัญกำลังใจ วินัย และความมุ่งมั่นที่จะเรียนเอง โดยไม่ต้องรอครูหรือใครคอยกำกับ คือ ปรัชญา กลุ่มจริย-สุนทรินิยม (Paternalism) ที่มุ่งให้คนทำความดี มองโลกสวยงามหรือกลุ่มที่มุ่งสอนด้านจิตพิสัย คือ คุณธรรม ค่านิยม ความตระหนักในคุณค่า ความสนใจในอารมณ์ และความรู้สึที่ตนเองอยากเรียน

โดยสรุป การศึกษาที่นักเรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง เน้นการเรียนรู้จากการปฏิบัติหรือลงมือทำตามหลักปรัชญาทั้ง 3 กลุ่มได้แก่ (1) ปรัชญา กลุ่มสวภาพนิยม (2) ปรัชญา กลุ่มสารนิยม และ (3) ปรัชญา กลุ่มจริย-สุนทรินิยม

2.2.2 หลักจิตวิทยาสำหรับการศึกษเล่าเรียนด้วยตนเอง

ชียยงค์ พรหมวงศ์ (2545:44-45) การที่ใครจะมีความสนใจใฝ่รู้ศึกษาหาความรู้เองจนเกิดผลย่อมเกิดจากผลการประยุกต์หลักจิตวิทยา 2 กลุ่ม คือ กลุ่มเชื่อมโยงนิยม และกลุ่มประสบการณ์นิยม

ทฤษฎีกลุ่มเชื่อมโยงนิยม (S-R Theories) อธิบายว่า นักเรียนจะเกิดการเรียนรู้เมื่อได้รับสิ่งเร้าหรือตัวแห่ (Stimulus -S) ที่ผู้สอนวางแผน เตรียมการ และนำเสนออย่างมีระบบ เพื่อให้นักเรียนตอบสนอง (Response-R) แล้วได้รับการประเมินเสริมแรง (Reinforcement) ที่เหมาะสมในรูปคำชมและความพอใจที่เกิดแก่นักเรียนเอง

ทฤษฎีกลุ่มประสบการณ์นิยม (Field Theories/ Gestalt) ถือว่าคนจะเกิดการเรียนรู้ได้เมื่อจำเป็นจะเรียนมีโอกาสได้ลงมือปฏิบัติ และอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม เมื่อนำทฤษฎีการเรียนรู้ทั้งสองกลุ่มมาประยุกต์จึงเกิดเงื่อนไข 4 ประการ ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ดังปรากฏในบทสวดพระธรรมคุณกล่าวคือ (1) สวากขาโต ภควตาธัมโม ได้เรียนรู้ไปที่ละน้อยตามลำดับขั้น (Gradual Approximation) จากความรู้จำแนกไว้ดีแล้ว (2) สันติภูมิโก อกาลิโก ได้รับคำชมทันทีทันที (Immediate Feedback) เพราะไม่มีเวลาเป็นปัจจัย (3) มีส่วนร่วมในการเรียนอย่างกระแสบกระแวง (Active Participation) และกล้าไปถามผู้อื่นว่า เอหิพัสสิโก โอปนยิโก เธอจงลองมาทำดู น้อมเข้าหาตัวเอง (ตั้งใจทำ) และ (4) ปัจฉิตตังเวทตัพโพ วิทยุหิติ ได้รู้ได้เห็นและได้ประจักษ์ด้วยตนเอง ดังที่ผู้เจริญได้รู้ นั่นคือ ได้รับประสบการณ์ที่เป็นผลสำเร็จและมีความภาคภูมิใจ (Success Experience)

โดยสรุป หลักจิตวิทยาสำหรับการศึกษาล่าเรียนด้วยตนเอง หมายถึง การศึกษาจะเกิดขึ้นได้นั้นเกิดจากผลการประยุกต์หลักจิตวิทยา 2 กลุ่ม คือ กลุ่มเชื่อมโยงนิยม และกลุ่มประสบการณ์นิยม

2.3 ความสำคัญของการเรียนด้วยตนเอง

ในปัจจุบันนี้แนวคิดการศึกษาด้วยวิธีการเรียนด้วยตนเองนั้นกำลังได้รับความสนใจเป็นอย่างมาก เพราะเป็นการมุ่งเน้นและเสริมสร้างให้นักเรียนสร้างความรู้ความสามารถในการแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง มีผู้กล่าวสำคัญถึงการเรียนด้วยตนเอง ดังนี้

อัลเลน ทัท (Tough 1979: 113-117) กล่าวถึงความสำคัญของการเรียนด้วยตนเอง ดังนี้ กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองหรือโครงการที่นักเรียนเกี่ยวข้อง (Learning Project) มาจากการวางแผนด้วยตนเอง ทัทเห็นว่า กิจกรรมการเรียนเป็นแรงผลักดันที่ทำให้เกิดความสนใจเกี่ยวกับการเป็นตัวของตัวเองและแนะนำตนเองในการเรียนรู้

มัลคัม เอส โนลล์ (Knowles 1975:15-17) ได้กล่าวถึง ความสำคัญในการเรียนด้วยตนเอง ดังนี้

1. คนที่เรียนรู้ด้วยการริเริ่มของตนเองจะเรียนได้มากกว่า ดีกว่าคนที่ เป็นเพียงผู้รับ หรือผู้รอให้ครูถ่ายทอดวิชาความรู้ให้เท่านั้น คนที่เรียนรู้ด้วยตนเองจะเรียนอย่างตั้งใจ มีจุดหมายและมีแรงจูงใจสามารถใช้ประโยชน์จากการเรียนรู้ได้ดีกว่าและยาวนานกว่าบุคคลที่รอรับคำสอนแต่อย่างเดียว

2. การเรียนด้วยตนเองสอดคล้องกับพัฒนาการทางจิตวิทยาและกระบวนการทางธรรมชาติมากกว่า คือ เมื่อตอนเล็กๆ เป็นธรรมชาติที่จะต้องพึ่งพิงคนอื่น ต้องการผู้ปกครองปกป้องเลี้ยงดูและตัดสินใจแทนให้เมื่อเติบโตมีพัฒนาการขึ้นก็ค่อยๆ พัฒนาการตนเองไปสู่ความเป็นอิสระ ไม่ต้องพึ่งพิงผู้ปกครอง ครู และผู้อื่นๆ การพัฒนาเป็นไปในสภาพที่เพิ่มความเป็นตัวของตัวเองและชี้นำตนเองได้มากขึ้น

3. พัฒนาการใหม่ๆ ทางการศึกษาที่มีหลักสูตรใหม่ ห้องเรียนแบบเปิดศูนย์บริการทางวิชาการการศึกษาอย่างอิสระ โปรแกรมการเรียนที่จัดแก่บุคคลภายนอกมหาวิทยาลัยเปิดและอื่นๆ อีก รูปแบบของการศึกษาเหล่านี้ล้วนผลักรับผิดชอบไปที่นักเรียนให้เป็นนักเรียนรู้ด้วยตนเอง

4. การเรียนด้วยตนเอง เป็นความอยู่รอดของชีวิตในฐานะที่เป็นบุคคล และเผ่าพันธุ์ มนุษย์ เนื่องจากโลกปัจจุบันเป็นโลกใหม่ที่แปลกไปกว่าเดิม ที่มีความเปลี่ยนแปลงใหม่ๆ เกิดขึ้นเสมอ และข้อเท็จจริงเช่นนี้เป็นเหตุผลไปสู่ความจำเป็นทางการศึกษาและการเรียนรู้การเรียนรู้ด้วยตนเองจึง เป็นกระบวนการต่อเนื่องตลอดชีวิต

โดยสรุป ความสำคัญของการเรียนด้วยตนเอง คือ การเรียนด้วยตนเองนั้นมีความสำคัญในแง่ของการที่นักเรียนสามารถแสวงหาความรู้ได้ตามความสนใจของตนเองสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่อง

2.4 ขั้นตอนการเรียนรู้ด้วยตนเอง

ไวท์เฮด (Cross 1979:54-56, citing Whitehead n.d.) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการเรียนรู้ด้วยตนเองว่าประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นปลุกเร้าความสนใจ (Romance) เป็นการเรียนรู้ในรูปแบบของการรับรู้ต่อความแปลกใหม่ที่ได้พบเห็นต่อความรู้ต่าง ๆ ที่น่าสนใจ น่าท้าทายสติปัญญา

2. ขั้นเรียนรู้ในรายละเอียด (Precision) เป็นการเรียนรู้ที่มีระบบ การวิเคราะห์ข้อเท็จจริง พยายามให้ได้มาซึ่งความรู้ ความจริงต่างๆ อย่างมีแบบแผน

3. ขั้นหาข้อสรุป (Generalization) เป็นระยะที่เกิดความรู้ ความเข้าใจพบข้อสรุปหลักเกณฑ์ต่างๆ แล้วเริ่มมีความคิดสร้างสรรค์ พร้อมทั้งจะลงมือปฏิบัติได้ด้วยตนเอง

อัลเลน ทัพ (Tough 1979: 95-96) กล่าวถึง ขั้นตอนการเรียนรู้ด้วยตนเอง ดังนี้

1. การตัดสินใจว่าในกระบวนการเรียนรู้นั้นอะไรเป็นความรู้ที่ทักษะที่จะเรียนรู้นักเรียนอาจจะมองหาข้อผิดพลาดและจุดอ่อนของความรู้ที่มีอยู่ในปัจจุบัน โดยพิจารณาทั้งด้านทักษะและรูปแบบการเรียนในปัจจุบัน

2. การตัดสินใจที่จะเรียนกิจกรรมเฉพาะอย่างไร วิธีการ แหล่งวิชาการ หรืออุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการเรียนมีอะไรบ้าง ในข้อนี้ นักเรียนควรศึกษาว่าตนเองมีความต้องการ

3. ตัดสินใจว่าจะเรียนที่ใด นักเรียนอาจเลือกบริเวณที่เงียบสงบ สะดวกสบายและไม่มีผู้ใดมารบกวนหรืออาจต้องการสถานที่ซึ่งมีอุปกรณ์อำนวยความสะดวกหรือแหล่งวิชาการที่อาจใช้สะดวก

4. วางเป้าหมายหรือกำหนดระยะเวลาการทำงานที่แน่นอน

5. ตัดสินใจว่าจะเริ่มเรียนเรื่องใด เมื่อไร

6. ตัดสินใจว่าช่วงระยะเวลาใด เนื้อหาควรจะก้าวไปเท่าใด

7. พยายามหาข้อมูลที่เป็นอุปสรรค ที่จะทำให้การเรียนรู้ไม่ประสบความสำเร็จหรือหาขั้นตอนส่วนที่ทำให้กระบวนการเรียนในปัจจุบันไม่มีประสิทธิภาพ

8. การหาเวลาสำหรับการเรียนรู้ ขั้นตอนนี้จะเกี่ยวข้องกับการลดเวลาหรือจัดเวลาให้เหมาะสมกับการทำงาน

9. คำนวณระดับความรู้และทักษะหรือความก้าวหน้าของตนในด้านความรู้หรือทักษะที่ต้องการ

10. การเข้าถึงแหล่งวิชาการที่เหมาะสมหรืออุปกรณ์ที่เหมาะสม

11. การสะสมหรือการหาเงินที่จำเป็นสำหรับประโยชน์ในการหาแหล่งวิทยาการ การซื้อหนังสือ การเช่าอุปกรณ์บางอย่าง ตลอดจนค่าใช้จ่ายในการศึกษา

12. เตรียมสถานที่หรือตัดแปลงห้องเรียนที่เหมาะสมสำหรับการเรียนโดยคำนึงถึงความร้อนหนาว อากาศถ่ายเท และแสงสว่าง

13. เพิ่มขึ้นตอนที่เพิ่มแรงจูงใจในการเรียนรู้ นักเรียนอาจหาวิธีเพิ่มแรงจูงใจเพื่อที่จะเพิ่มความก้าวหน้าในการเรียนหรือเพิ่มความพอใจ พยายามเน้นความสำคัญของการเรียน

โดยสรุป ขั้นตอนการเรียนด้วยตนเอง คือ ขั้นตอนการเรียนด้วยตนเองเริ่มต้นที่การกระตุ้นเร้าความสนใจของนักเรียนจนเกิดความต้องการที่จะเรียน ด้วยการศึกษจากแหล่งเรียนรู้ และขั้นสุดท้ายนักเรียนจะฝึกทักษะปฏิบัติ เกิดการคิดวิเคราะห์ และความคิดสร้างสรรค์ของตัวนักเรียนเอง

2.5 บทบาทของนักเรียนในการเรียนด้วยตนเอง

การเรียนการสอนด้วยการเรียนด้วยตนเอง จะเน้นบทบาทของผู้เรียน ซึ่ง มัลคัม เอสโนลส์ (Knowles 1976: 47) ได้สรุปบทบาทของนักเรียนในการเรียนด้วยตนเอง ดังนี้

1. การเรียนด้วยตนเอง ควรเริ่มจากการที่นักเรียน มีความต้องการที่จะเรียนในสิ่งหนึ่งสิ่งใดเพื่อการพัฒนาทักษะ ความรู้ สำหรับการพัฒนาชีวิตและการทำงานอาชีพของตนเอง

2. การเตรียมตัวของนักเรียน คือ นักเรียนจะต้องศึกษาหลักการ จุดมุ่งหมายและโครงสร้างของหลักสูตร รายวิชาและจุดประสงค์ของรายวิชาที่สอน

3. นักเรียนควรจัดเนื้อหาวิชาด้วยตนเอง ตามจำนวนคาบที่กำหนดไว้ในโครงสร้าง และกำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมลงไปให้ชัดเจนว่าจะให้บรรลุผลในด้านใด

4. นักเรียนเป็นผู้วางแผนการสอน และดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนนั้นด้วยตนเอง โดยอาจจะขอคำแนะนำช่วยเหลือจากครูหรือเพื่อน ในลักษณะของการร่วมมือกันทำงานได้เช่นกัน

5. การประเมินผล การเรียนด้วยตนเองควรเป็นการประเมินผลร่วมกันระหว่างครูผู้สอนกับนักเรียน โดยครูและนักเรียนร่วมกันตั้งเกณฑ์การประเมินผลร่วมกัน

เวนเบอร์ก (Wenbug 1972 อ้างถึงใน จิระวัฒน์ ยวอมรพิทักษ์ 2544: 38-39) ได้สรุปความสำคัญและบทบาทของนักเรียนด้วยตนเองไว้ ดังนี้

6. นักเรียนเรียนรู้ได้จากสถานการณ์และสิ่งแวดล้อมที่เป็นอิสระ หมายถึง นักเรียนเป็นตัวของตัวเองไม่ถูกควบคุมจากบุคคลอื่น ซึ่งมีผลทำให้นักเรียนเรียนได้เร็วขึ้น

7. นักเรียนเรียนได้จากการลงมือปฏิบัติ ซึ่งจะทำให้นักเรียนได้ค้นพบความจริงด้วยตนเอง

8. นักเรียนเรียนได้จากการร่วมมือกัน การร่วมมือไม่ได้หมายถึง การเข้ากลุ่มอย่างเดี่ยวเท่านั้นแต่ยังหมายถึงการที่แต่ละฝ่ายช่วยเหลือส่งเสริมซึ่งกันและกันในสถานการณ์การเรียน โดยการป้อนกลับ (Feed Back) ให้สมาชิกอื่น ๆ ทราบสิ่งที่ช่วยให้นักเรียนร่วมมือกันคือ กระบวนการกลุ่ม

9. นักเรียนจากภายในตัวออกมา หมายถึง การที่นักเรียนเรียนโดยสร้างความรู้สึบบางอย่างเกี่ยวกับสิ่งที่เรียน ไม่ใช่เรียนโดยถูกกำหนดบางสิ่งบางอย่างเข้าไปในตัวนักเรียน

โดยสรุป บทบาทของนักเรียนในการเรียนด้วยตนเอง มี ดังนี้คือ (1) นักเรียนมีความต้องการที่จะเรียนโดยกำหนดเป้าหมายว่าต้องการพัฒนาตนอย่างไรอย่างอิสระ (2) นักเรียนเป็นผู้วางแผนดำเนินกิจกรรมการเรียน เนื้อหาการเรียน วิธีการเรียน และสื่อการเรียนด้วยตนเอง (3) นักเรียนเรียนรู้ได้จากการศึกษาค้นคว้าและการฝึกปฏิบัติด้วยตนเองภายใต้คำแนะนำของกลุ่มหรือครูประจำศูนย์ และ (4) นักเรียนและครูผู้สอนร่วมกันประเมินผลการเรียนรู้

3. การเรียนการสอนนาฏศิลป์

การศึกษาเกี่ยวกับการเรียนการสอนนาฏศิลป์ในครั้งนี้จะครอบคลุมหัวข้อต่อไปนี้ (1) กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (2) วัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนนาฏศิลป์ (3) ความหมายของนาฏศิลป์ (4) ความสำคัญของนาฏศิลป์ (5) หลักการและวิธีการสอนนาฏศิลป์ (6) ห้องปฏิบัติการนาฏศิลป์ และ (7) การวัดและประเมินผลนาฏศิลป์

3.1 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะสาระนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2551:2) ได้ประกาศใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ให้เป็นหลักสูตรแกนกลางของประเทศ โดยกำหนดจุดหมาย และมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายและกรอบทิศทางในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งกำหนดไว้เฉพาะส่วนที่จำเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตให้มีคุณภาพ สำหรับสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ตามความสามารถ ความถนัดและความสนใจของนักเรียน สถานศึกษาสามารถพัฒนาเพิ่มเติมได้ โดยกำหนดให้ผู้เรียนเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ดังนี้

1. ภาษาไทย
2. คณิตศาสตร์
3. วิทยาศาสตร์
4. สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
5. ศิลปะ
6. สุขศึกษาและพลศึกษา
7. การงานอาชีพและเทคโนโลยี
8. ภาษาต่างประเทศ

3.1.1 จุดหมาย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุขมีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียน เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1) มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2) มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต

- 3) มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย
- 4) มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- 5) มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ 2551: 3-4)

3.1.2 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนในการเรียนการสอนนาฏศิลป์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

1) ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่างๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสาร ที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

2) ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

3) ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่างๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม

4) ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงานและการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่างๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

5) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือก และใช้เทคโนโลยีด้านต่างๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสารการทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม

3.1.3 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการเรียนการสอนนาฏศิลป์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทย และพลโลก ควรจะมีลักษณะตามที่กำหนด ดังนี้

- 1) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

- 2) ชื่อสัตย์สุจริต
- 3) มีวินัย
- 4) ใฝ่เรียนรู้
- 5) อยู่อย่างพอเพียง
- 6) มุ่งมั่นในการทำงาน
- 7) รักความเป็นไทย
- 8) มีจิตสาธารณะ

นอกจากนี้ สถานศึกษาสามารถกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพิ่มเติมให้สอดคล้องตามบริบทและจุดเน้นของตนเอง

3.1.4 สารและมาตรฐานการเรียนรู้ศิลปะ

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดสารและมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเกณฑ์ในการกำหนดคุณภาพของผู้เรียน ซึ่งกำหนดไว้เฉพาะส่วนที่จำเป็นสำหรับเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตให้มีคุณภาพ สำหรับสารและมาตรฐานการเรียนรู้ตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน สถานศึกษาสามารถพัฒนาเพิ่มเติมได้

1) สารและมาตรฐานการเรียนรู้

สารและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะประกอบด้วย 3 สาร คือ สารที่ 1: ทักษะศิลป์ สารที่ 2: ดนตรีและสารที่ 3: นาฏศิลป์

ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้จะทำการศึกษาเฉพาะในสารที่ 3: นาฏศิลป์

2) มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐานการเรียนรู้ในสารที่ 3: นาฏศิลป์ ประกอบด้วย 2 มาตรฐาน ดังนี้

(1) มาตรฐาน ศ 3.1: เข้าใจและแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์วิพากษ์วิจารณ์ คุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

(2) มาตรฐาน ศ 3.2: เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมเห็นคุณค่าของนาฏศิลป์ ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทย ภูมิปัญญาท้องถิ่น และสากล

โดยสรุป การเรียนการสอนวิชานาฏศิลป์ คือ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะในศูนย์การเรียนนาฏศิลป์ประกอบด้วย (1) จุดหมาย มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุขมีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ (2) สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร ความคิด การแก้ปัญหา การใช้ทักษะชีวิต และการใช้เทคโนโลยี (3) คุณลักษณะอันพึงประสงค์มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และ (4) สารและมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเกณฑ์ในการกำหนดคุณภาพ ความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน โดยศูนย์การเรียนสารนาฏศิลป์สามารถนำมาใช้และพัฒนาเพิ่มเติมได้

3.2 วัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนนาฏศิลป์

ในงานวิจัยครั้งนี้จะกล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนศิลปะ และสาระที่ 3: นาฏศิลป์ ซึ่งมีการกล่าวถึง ดังนี้

สาระการเรียนรู้นาฏศิลป์ (กระทรวงศึกษาธิการ 2551:1) มีเป้าหมายในการเรียนนาฏศิลป์ ดังนี้ (1) มีความรู้ความเข้าใจองค์ประกอบนาฏศิลป์ (2) การแสดงออก และ (3) เห็นคุณค่าของนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และ สากล ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 ไม่ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการเรียนนาฏศิลป์ แต่ได้กำหนดคุณภาพของผู้เรียนว่าเมื่อนักเรียนศึกษาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะจบแล้วนักเรียนควรมีคุณภาพทางการศึกษาอย่างไร ดังนี้ คือ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (กระทรวงศึกษาธิการ 2551: 187) กำหนดว่าเมื่อนักเรียนจบการศึกษาขั้นพื้นฐานในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะแล้ว นักเรียนเป็นผู้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจินตนาการทางศิลปะ ชื่นชมความงาม มีสุนทรียภาพ ความมีคุณค่า ซึ่งมีผลต่อคุณภาพชีวิตมนุษย์ กิจกรรมทางศิลปะช่วยพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม ตลอดจนการนำไปสู่การพัฒนาสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง อันเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพได้

โดยสรุป วัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนนาฏศิลป์ สามารถสรุปสาระสำคัญได้ว่า หลักสูตรมีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีความรู้และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม ได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก โดยกำหนดแบ่งออกเป็น 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ พัฒนาด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม ซึ่งวิชานาฏศิลป์ อยู่ในสาระการเรียนรู้ศิลปะ โดยมีมาตรฐานการเรียนรู้ว่าด้วยความเข้าใจและแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์นำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และเห็นคุณค่าของนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม

3.3 ความหมายของนาฏศิลป์

นาฏศิลป์เป็นสิ่งที่แสดงความเป็นเอกลักษณ์ของชาติเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่สำคัญตามวิถีชีวิตของคนไทย การแสดงความบันเทิง สะท้อนถึงลักษณะของสังคมไทยที่แตกต่างจากชนชาติอื่นๆ มีคนไทยจำนวนมากที่เห็นคุณค่า ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการสืบทอดนาฏศิลป์ของไทย ซึ่งคนไทยทุกคนควรตระหนักต้องหวงแหนช่วยกันรักษา และร่วมกันให้การสนับสนุนส่งเสริม เพื่อให้ศิลปะการแสดงนาฏศิลป์ไทยคงอยู่สืบไปในอนาคตนาฏศิลป์มีลักษณะเฉพาะตัวที่แสดงถึงความเป็นไทย มีผู้รู้ได้ให้ความหมายต่างๆ ดังนี้

ประทีน พวงสำลี (2514: 1) กล่าวไว้ว่า นาฏศิลป์ หมายถึง การร้องรำทำเพลงการให้ความบันเทิงใจอันรวมด้วยความโน้มเอียงของอารมณ์และความรู้สึกส่วนสำคัญส่วนใหญ่ของนาฏศิลป์อยู่ที่การละครเป็นเอกหากแต่ศิลปะประเภทนี้จำต้องอาศัยดนตรีและขับร้องเข้าร่วมด้วยเพื่อเป็นการส่งเสริมให้เกิดคุณค่าในศิลปะยิ่งขึ้นตามสภาพหรือตามอารมณ์ต่างๆ กัน สุดแต่จะมุ่งหมายนอกจากนี้ยังต้องถือเอาความหมายการร้องการบรรเลงเข้าร่วมด้วย

อมรา กล้าเจริญ (2531: 2) การฟ้อนรำที่มนุษย์ประดิษฐ์ขึ้นจากธรรมชาติด้วยความประณีตอันลึกซึ้งเปรียบพร้อมไปด้วยความวิจิตรบรรจงอันละเอียดอ่อน นอกจากหมายถึงการฟ้อนรำระรำเต้นแล้ว ยังหมายถึงการร้อง และการบรรเลงด้วย

สุมิตร เทพวงษ์ (2541: 1) กล่าวว่า ศิลปะแห่งการละครหรือ ฟ้อนรำ

รานี ชัยสงคราม (2544: 39) กล่าวไว้ว่า นาฏศิลป์ หมายถึง การร้องรำทำเพลงการให้ความบันเทิงใจด้วยความโน้มเอียงของอารมณ์และความรู้สึกส่วนสำคัญส่วนใหญ่ของนาฏศิลป์อยู่ที่การละครเป็นเอกหากแต่นาฏศิลป์นั้นจะต้องอาศัยดนตรี และการขับร้องเข้าร่วมด้วย

เรณู โกศินานนท์ (2544: 51) ได้กล่าวถึง คำว่า นาฏศิลป์ หมายถึงศิลปะแห่งการฟ้อนรำอันเป็นพื้นฐานที่แสดงถึงอารยธรรมความรุ่งเรืองของชาติที่รุ่งเรืองหรืออารยธรรมที่เก่าแก่ย่อมมีวัฒนธรรมทางด้านดนตรีนาฏศิลป์ของตนเอง

โกวิท ประวาลพุกษ์ (2547: 6) ได้ให้ความหมายว่า นาฏศิลป์ หมายถึง ศิลปะแห่งการละคร ฟ้อนรำและดนตรี อันมีคุณสมบัติตามคัมภีร์นาฏยะหรือนาฏยะ กำหนดว่า ต้องประกอบไปด้วยศิลปะ 3 ประการ คือ การฟ้อนรำ การดนตรี และการขับร้อง

โดยสรุป ความหมายของการเรียนการสอนนาฏศิลป์ คือ นาฏศิลป์เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องในด้านการฟ้อนรำ การเคลื่อนไหว ศิลปะการละคร อิริยาบถต่างๆ ทั้งมือ แขน ขา ลำตัว และ ใบหน้าเพื่อถ่ายทอดความหมายและอารมณ์ให้ผู้ชมเกิดความพึงพอใจ รู้สึกสะเทือนอารมณ์ สนุกสนานเพลิดเพลิน โดยการสืบสานและถ่ายทอดนาฏศิลป์ของไทยจนเกิดขึ้นเป็นเอกลักษณ์ของตนเองที่มีรูปแบบ แบบแผนการเรียน การฝึกหัด จารีต ขนบธรรมเนียม

3.4 ความสำคัญของนาฏศิลป์

นาฏศิลป์เป็นศิลปะแขนงหนึ่งที่มีความสำคัญไม่น้อยกว่าศิลปะแขนงอื่นๆ ความสำคัญของนาฏศิลป์มีผู้กล่าวไว้ ดังนี้

จารุณี ลิ้มปานานนท์ (2539: 9) ได้ระบุถึงความสำคัญของดนตรีและนาฏศิลป์ไว้ว่าเป็นกิจกรรมที่มีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามเป้าหมายของการจัดการศึกษา ทั้งนี้ เพราะการเรียนดนตรีและนาฏศิลป์ จะทำให้ผู้เรียนเกิดความสนุกสนาน มีโอกาสได้แสดงออก ทั้งในด้านการร้องเพลง การเคาะจังหวะ และการเคลื่อนไหวร่างกายในลีลาจังหวะต่าง ๆ ส่งผลให้ ผู้เรียนได้รับการพัฒนาในด้านต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551: 164) ได้ระบุไว้ว่ากลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะเป็นกลุ่มสาระที่ช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจินตนาการทางศิลปะ ชื่นชมความงาม มีสุนทรียภาพ ความมีคุณค่า ซึ่งมีผลต่อคุณภาพชีวิตมนุษย์ กิจกรรมทางศิลปะช่วยพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม ตลอดจนการนำไปสู่การพัฒนาสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเองอันเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพได้

ความสำคัญของนาฏศิลป์ สามารถสรุปสาระสำคัญได้ คือ โดยสรุปจากการศึกษาเรื่องความสำคัญของนาฏศิลป์ผู้วิจัยได้ข้อค้นพบว่าการจัดการเรียนรู้สาระนาฏศิลป์จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีจินตนาการทางศิลปะ ชื่นชมความงาม มีสุนทรียภาพ ความมีคุณค่า ซึ่งมีผลต่อคุณภาพชีวิตมนุษย์ได้แก่ ด้านบุคลิกภาพ ด้านสังคม ด้านอารมณ์ รวมทั้งเจตคติของผู้เรียนอีกด้วย

3.5 หลักการและวิธีการสอนนาฏศิลป์

ธรรมชาติและลักษณะเฉพาะทางของสาธนาฏศิลป์ มุ่งส่งเสริมให้มีความคิดสร้างสรรค์มีจินตนาการ ชื่นชมความงาม สุนทรียภาพ ความมีคุณค่า ซึ่งมีผลโดยตรงต่อด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์และสังคม ให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่น ในตนเอง สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข การจัดการเรียนรู้สาธนาฏศิลป์เน้นกระบวนการกลุ่ม เรียนรู้ด้วยตนเอง กล้าแสดงออก และมีนักวิชาการหลายท่านเสนอหลักการและวิธีการสอนนาฏศิลป์ ไว้ ดังนี้

เรณู โกศินานนท์ (2535 : 15 -16) ได้เสนอหลักการสอนนาฏศิลป์ไว้ ดังต่อไปนี้

1. สอนจากสิ่งที่ย่างไปหายาก
2. สอนตามความสามารถของแต่ละบุคคล
3. การสอนโดยวิธีสืบเปลี่ยน หรือเปลี่ยนแปลงท่าที่ยากให้เขา (โดยพยายามรักษาแบบแผนเดิมไว้)
4. การสอนแต่ละท่าต้องอธิบายให้ละเอียด และถือหลักที่ละน้อยให้แม่นยำแล้วจึงต่อท่า
5. ระหว่างรำครูต้องคอยสังเกตและเตือน ให้ผู้เรียนรักษาลีลาท่าที่ให้อยู่ในแบบแผน
6. ครูต้องจับท่าผู้เรียนอยู่เสมอไม่ใช่รำนานำหน้าอย่างเดียว
7. การใช้ศัพท์นาฏศิลป์ บางโอกาสอาจเปลี่ยนใช้ให้เข้าใจง่าย โดยใช้ศัพท์ธรรมชาติแทนเพื่อสะดวกแก่การจำ ส่วนศัพท์ที่ถูกต้องตามหลักกริยา ให้บอกควบคู่กันไป
8. หัดให้ร้องเพลงประกอบท่ารำด้วย เพื่อปลูกฝังนิสัยการร้องเพลง เพื่อประโยชน์ในการฝึกซ้อมด้วยตนเอง และเพื่อเป็นการผ่อนคลาย เพราะครูต้องอธิบายขณะร้องด้วย
9. เปรียบเทียบท่ารำที่คล้ายคลึงกันหรือตรงกันข้าม เพื่อไม่ให้จำสับสน
10. วิธีรำนำท่าผู้เรียน คือ 1) การรำนำหน้า (ครูหันหน้าทิศเดียวกับผู้เรียน) กระทำเมื่อแรกต่อท่า และ 2) การรำต่อหน้าหรือประจันหน้า (ครูหันหน้าเข้าหาผู้เรียน) ครูต้องมีความสามารถความชำนาญในการรำกลับข้างเมื่อหันหน้าเข้าหาผู้เรียนก็จะแลดูไปในทางเดียวกัน การรำประจันหน้านี้ เป็นประโยชน์แก่ครูจะได้แลเห็นข้อบกพร่องของนักเรียน
11. เข้มงวดเรื่องแถว และท่วงทีของผู้เรียนให้ระวังอยู่เสมอ
12. สอนโดยแยกท่ารำ ให้ทำทีละอย่าง แล้วค่อยทำพร้อมการใช้เพลง จะกระทำได้เมื่อต่อท่ารำเป็นขั้น ๆ แล้วให้รำตามเสียงเพลงเป็นช่วง ๆ หรือต่อท่ารำจนจบเพลงแล้วก็ได้
13. บอกท่าล่วงหน้า ขณะรำต้องคอยบอกท่าที่จะถึง เพื่อให้ผู้เรียนนึกทวน
14. การใช้สัญญาณก่อนเปลี่ยนท่า จำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการรำหมู่ เพื่อความพร้อมเพรียงเช่น การตบมือให้จังหวะ

นอกจากนี้ไกววิทย์ ชันธศิริ และคณะ (2547: 61) ได้ระบุ ถึงหลักการ และวิธีการสอนนาฏศิลป์ไว้ ดังนี้

1. การสอนแบบแนะนำ เป็นการสอนที่ให้ผู้เรียนทำตามคำสั่งหรือคำแนะนำจากครู เช่นครูพูดถึง รูปร่างหน้าตา ท่าทาง การเดิน การวิ่ง แล้วจึงให้นักเรียนทำตามท่าเลียนแบบ โดยมีทำนองเพลงและเครื่องกำกับจังหวะเคาะจังหวะตามไป ตามจังหวะช้า-เร็ว เป็นต้น

2. การสอนแบบสาธิต การสอนจะต้องมีการสาธิตเป็นตัวอย่าง เช่น ครูเปิดเพลงจากเทปให้ฟัง หรือครูเป็นผู้ร้องให้ฟัง ส่วนนาฏศิลป์ ก็มีการสาธิตการแสดง เช่น ท่ารำแบบต่างๆ หรือการรำตามจังหวะ และลีลาต่างๆ เป็นต้น

3. การสอนแบบปฏิบัติ เป็นการที่ครูกำหนดให้ผู้เรียนฝึกฝน เช่น การเลียนแบบท่าทางสัตว์ต่าง ๆ การร้องเพลงหรือเคาะจังหวะให้ตรงตามความช้า-เร็วของเพลง การสอนเช่นนี้อาจต้องใช้อุปกรณ์ของจริง เช่น ภาพ แผนภูมิเพลง เทปเพลง เครื่องเล่นเทป เพื่อประกอบการฝึกซ้อมฝึกรำ เป็นต้น

หลักการและวิธีการสอนนาฏศิลป์ สามารถสรุปสาระสำคัญได้ คือ โดยสรุปจากการศึกษาเรื่องหลักการและวิธีการสอนนาฏศิลป์ พอสรุปได้ว่า การสอนในศูนย์การเรียนสาระนาฏศิลป์ควร (1) สอนจากสิ่งที่ย่างไปหายาก (2) สอนตามความสามารถของแต่ละบุคคล (3) การสอนแบบแนะนำ (4) การสอนแบบสาธิต และ (5) การสอนแบบปฏิบัติ ฉะนั้นครูผู้สอน สอนตามหลักการต่างๆ แล้วยังจะต้องมีความสามารถดัดแปลงท่าทางที่ยากให้ง่ายและเหมาะสมกับผู้เรียนโดยพยายามรักษาแบบแผนเดิมไว้ วิธีการสอนส่วนใหญ่จะต้องอาศัยการสอนแบบสาธิตให้ผู้เรียนสังเกตและฝึกปฏิบัติตาม

3.6 การวัดและประเมินผลนาฏศิลป์

การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้หรือความก้าวหน้าในการเรียนนาฏศิลป์นั้น เป็นสิ่ง ที่อาจดูซับซ้อนกว่าการวัดและการประเมินผลในสาขาวิชาอื่นๆ และค่อนข้างจะผิวเผินในการวัดความจำหรือการรับรู้ข้อเท็จจริง รูปแบบในการประเมินผลทางด้านนาฏศิลป์จะมุ่งด้านการแสดงออกมากกว่าด้านความรู้หรือข้อเท็จจริง รูปแบบในการประเมินทางดนตรีและนาฏศิลป์จึงต้องแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. การประเมินผลด้านความรู้ โดยการใช้คำถามหรือข้อทดสอบ เพื่อต้องการทราบถึงความเข้าใจ หรือการรับรู้เกี่ยวกับคำจำกัดความ ลักษณะของรูปแบบการแสดง หรือดนตรี
2. การวัดและการประเมินผลจากพฤติกรรมที่ผู้เรียนแสดงออกซึ่งทำได้โดยการสังเกต

ในการสังเกตนี้ นอกจากจะสังเกตความก้าวหน้าทางการแสดง การฟัง การร้อง ความผสมกลมกลืนในการเคลื่อนไหวแล้ว ยังต้องรวมถึงการสังเกตความเปลี่ยนแปลงทางทัศนคติที่มีต่อนาฏศิลป์ เช่น ความสนใจ ความเอาใจใส่ การทำกิจกรรมกลุ่ม หรือการพัฒนาทางอารมณ์ ในขณะที่ทำกิจกรรม รวมถึงความคิดสร้างสรรค์ เหล่านี้ต้องอาศัยการสังเกตของผู้สอนเป็นส่วนใหญ่ (เพ็ญณี กันตะวงษ์. ม.ป.ป.: 87 - 88)

นอกจากนี้ กรมวิชาการ (2536: 41) ได้เสนอแนะเทคนิคการวัดและประเมินผลการเรียนนาฏศิลป์ไว้ 4 ลักษณะ ดังนี้

1. การสังเกตโดยตรง เป็นการสังเกตทั้งในด้านการปฏิบัติกิจกรรมเกี่ยวกับทักษะพื้นฐานและพฤติกรรมแสดงออก โดยครูจะสร้างแบบกรอกประเมินผลขึ้นใช้ให้สัมพันธ์กับหน่วยการสอนย่อย โดยวิธีจัดอันดับคุณภาพ เช่น การกำหนดเกณฑ์ไว้ ดังนี้ ระดับคะแนน 3 = ดี ระดับคะแนน 2 = พอใช้ และระดับคะแนน 1= ควรปรับปรุง เป็นต้น

2. การสัมภาษณ์ เป็นการประเมินผลเพื่อฟังความคิดเห็น และทัศนคติเกี่ยวกับ นานุกศิลป์การสัมภาษณ์อาจใช้การซักถามด้วยปากเปล่าเพื่อสังเกตผู้เรียน หรืออาจทำเป็นแบบทดสอบถามความคิดเห็นให้ผู้เรียนกรอก

3. การตรวจผลงาน เป็นการประเมินผลว่านักเรียนมีผลการเรียนในเรื่องนั้นเป็นอย่างไรซึ่งครูผู้สอนควรประเมินผลต่อเนื่องกันไป เพื่อจะได้ทราบความก้าวหน้าของนักเรียนทุก ระยะ

4. การทดสอบ เป็นการประเมินผลที่ต้องใช้ระยะเวลา เพราะต้องทดลองเป็นรายบุคคลจากหลักการวัดและประเมินผลนานุกศิลป์

โดยสรุป การเรียนการสอนนานุกศิลป์มีเนื้อหาสาระสำคัญเกี่ยวกับ (1) กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (2) วัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนนานุกศิลป์ (3) ความหมายของนานุกศิลป์ (4) ความสำคัญของนานุกศิลป์ (5) หลักการและวิธีการสอนนานุกศิลป์ และ(6) การวัดและประเมินผลนานุกศิลป์

4. การสนทนากลุ่ม

ผู้วิจัยได้ศึกษาวรรณกรรมเกี่ยวกับการสนทนากลุ่มเพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้สาระนานุกศิลป์ วรณกรรมเกี่ยวกับการสนทนากลุ่มครอบคลุม (1) ความเป็นมาและความหมายของการสนทนากลุ่ม (2) ขั้นตอนการจัดสนทนากลุ่ม และ (3) ข้อดีและข้อจำกัดของการจัดสนทนากลุ่ม

4.1 ความเป็นมาและความหมายของการสนทนากลุ่ม

4.1.1 ความเป็นมาของการสนทนากลุ่ม

การสนทนากลุ่มได้มีการพัฒนาขึ้นครั้งแรกระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 2 โดยนำมาใช้ในการประเมินประสิทธิภาพของรายการวิทยุกระจายเสียงที่ออกอากาศในช่วงนั้น พอสิ้นสุดสงครามโลกครั้งที่ 2 ก็มีการนำมาใช้ในการวิจัยการโฆษณา และการวิจัยตลาด และมีการพัฒนามาใช้ในสาขาวิชาต่างๆ มากมายจนถึงปัจจุบันนี้ (www.pdfactory.com สืบค้นเมื่อวันที่ 4 มกราคม 2556)

4.1.2 ความหมายของการสนทนากลุ่ม

ผู้วิจัยได้รวบรวมความหมายของการสนทนากลุ่มจากนักวิชาการและหน่วยงานได้ให้ความหมายดังนี้

เชาว์ อินโย (2548: 6) กล่าวถึง ความหมายของการสนทนากลุ่มไว้ ดังนี้ การสนทนากลุ่มเป็นเทคนิคของการวิจัยเชิงคุณภาพที่ใช้ทำการศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความรู้สึกนึกคิด การใช้เหตุผลการตัดสินใจ และพฤติกรรมของกลุ่มคนที่มีต่อคำถามตามประเด็นต่างๆ ที่กำหนดขึ้น ตลอดจนปฏิกิริยาของบุคคลภายในกลุ่มสนทนาที่มีต่อกันซึ่งกลุ่มที่เข้าร่วมสนทนาไม่ได้เป็นกลุ่มที่เกิดขึ้นตามปกติ แต่ได้รับการคัดเลือกตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ไพศาล วรดำ (2555: 215) ได้ให้ความหมายการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ว่า เป็นวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่มีลักษณะคล้ายๆ กับการสัมภาษณ์กลุ่ม เนื่องจากอาศัยความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่มร่วมกัน แต่ลักษณะของกลุ่มและวิธีการจะแตกต่างกัน คือ การสนทนากลุ่มผู้วิจัยเป็นผู้คัดเลือกสมาชิกกลุ่มที่สามารถให้ข้อมูลสมาชิกไปจำเป็นต้องรู้จักคุ้นเคย หรือผูกสัมพันธ์กันมาก่อน ใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลไม่นานนัก และมีลักษณะเป็นทางการ

ความหมายของการสนทนากลุ่ม สามารถสรุปสาระสำคัญได้ คือ ในการวิจัยการสนทนากลุ่ม เป็นการรวมข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญ มีผู้ดำเนินการสนทนาคอยจุดประเด็นในการสนทนา เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นการสนทนาอย่างกว้างขวางและละเอียดลึกซึ้ง

4.2 ขั้นตอนของการสนทนากลุ่ม

ผู้วิจัยได้ศึกษาขั้นตอนของการสนทนากลุ่มได้สรุปสาระสำคัญดังนี้ (ไพศาล วรดำ 2525: 215-216)

4.2.1 กำหนดเรื่องและวัตถุประสงค์ที่จะศึกษา เรื่องที่จะทำการศึกษาด้วยการสนทนากลุ่มจะเป็นเรื่องที่ต้องอาศัยความคิดเห็นของคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง

4.2.2 กำหนดกรอบและประเด็นที่จะใช้ในการสนทนาจากเรื่องที่ต้องการศึกษากรอบในการสนทนาควรแยกเป็นประเด็นย่อย ๆ เพื่อนำมาเป็นประเด็นคำถามให้สมาชิกผู้ร่วมสนทนาได้แสดงความคิดเห็น กรอบในการดำเนินการสนทนาประกอบด้วย 3 กรอบด้วยกัน คือ (1) กรอบนำการสนทนา ประเด็นการสนทนาในกรอบนี้จะเป็นประเด็นการสร้างความรู้จักคุ้นเคยระหว่างผู้วิจัยกับสมาชิกในวงสนทนา เช่น การทักทาย ความทุกข์สุข การงาน เป็นต้น (2) กรอบสนทนา ประเด็นในกรอบนี้จะเป็นประเด็นหลัก ๆ ที่ต้องการได้สมาชิกในวงสนทนาได้แสดงความคิดเห็นโต้ตอบซึ่งกันและกัน โดยประเด็นในกรอบนี้จะตอบสนองวัตถุประสงค์ของการศึกษา และ (3) กรอบเปิดการสนทนา ในกรอบนี้จะเป็นการทบทวนและเพิ่มเติมในประเด็นที่ได้สนทนามาแล้วของผู้ร่วมสนทนาและปิดการสนทนา

กรอบและประเด็นการสนทนาเหล่านี้ ผู้วิจัยต้องจัดเตรียมไว้ก่อน เพื่อพิจารณาความครอบคลุมและตรงตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา ตลอดจนทำให้การสนทนาเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

4.2.3 กำหนดและคัดเลือกสมาชิกกลุ่มผู้ร่วมสนทนา ขั้นตอนนี้เป็นการพิจารณาบุคคลที่จะเป็นผู้ร่วมสนทนาหรือกำหนดกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา โดยพิจารณากลุ่มตัวอย่างที่สามารถแสดงความคิดเห็น หรือให้คำตอบในเรื่องที่ศึกษาได้ และมีความสมัครใจในการเข้าร่วมสนทนา เมื่อได้ผู้ร่วมสนทนาตามที่ต้องการแล้ว ทำการนัดหมายวัน เวลา สถานที่ รวมถึงการเดินทางมาร่วมสนทนา

4.2.4 จัดกลุ่มและดำเนินการสนทนา ในการจัดกลุ่มผู้ร่วมสนทนาในแต่ละกลุ่มควรมีสมาชิกอยู่ระหว่าง 6 - 12 คน จำนวนมากกว่าทำให้การแสดงความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่มเป็นไปอย่างไม่มีทั่วถึงทุกคน ถ้าจำนวนน้อยกว่านี้ทำให้สมาชิกผูกขาดการแสดงความคิดเห็นเพียงคนเดียว การจัดสนทนาควรจัดให้กลุ่มมีภูมิหลังที่เท่าเทียมกัน ทั้งสถานภาพ ตำแหน่ง หน้าที่การงาน ตลอดจนความอาวุโส เพื่อให้สามารถกล้าแสดงความคิดเห็นร่วมกัน

การดำเนินการสนทนากลุ่มผู้ดำเนินรายการสนทนาสำคัญในการควบคุมการสนทนาให้เป็นไปอย่างราบรื่นและเป็นธรรมชาติ นอกจากจะเป็นผู้นำเสนอประเด็นการสนทนาแล้วยังกระตุ้นให้สมาชิกกลุ่มสนทนาแสดงความคิดเห็นอย่างเท่าเทียมกัน ในการสนทนากลุ่มควรมีผู้บันทึกเพื่อทำหน้าที่บันทึกเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในการสนทนา ไม่ว่าจะป็นโอกาสปฏิกิริยาของผู้สนทนา สำหรับการแสดงความคิดเห็น สาระสำคัญของการแสดงความคิดเห็นแต่ละครั้ง ตลอดจนคอยตรวจสอบและช่วยเตือนผู้ดำเนินรายการเกี่ยวกับประเด็นการสนทนา

4.2.5 สรุปและปิดประเด็นการสนทนา เมื่อมีการสนทนาครบถ้วนทุกประเด็น และได้ข้อมูลตามที่ผู้วิจัยต้องการแล้ว ก็จะมีคำถามเชิงทบทวนให้สมาชิกได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมหรืออาจทบทวนผลการสนทนาที่ผ่านมาในแต่ละประเด็น หากไม่มีผู้ใดแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม ผู้ดำเนินรายการสนทนาสรุปและยุติการสนทนาด้วยการขอบคุณสมาชิกผู้ร่วมสนทนา

4.3 ข้อดีและข้อจำกัดของการสนทนากลุ่ม

ข้อดีและข้อจำกัดของการสนทนากลุ่ม มีดังนี้

(<http://www.tgci.com/magazine/99fall/focus/.asp> สืบค้นเมื่อวันที่ 30 มกราคม 2556)

4.3.1 ข้อดีของการสนทนากลุ่ม

- 1) ผู้เก็บข้อมูล เป็นผู้ได้รับการฝึกอบรมเป็นอย่างดี
- 2) เป็นการฟังสนทนาระหว่างนักวิจัยกับผู้รู้ ผู้ให้ข้อมูลหลายคนที่เป็นกลุ่ม จึงก่อให้เกิดการเสวนากันในเรื่องที่สนใจ ไม่มีการปิดบัง คำตอบที่ได้จากการจดประเด็นซึ่งกันและกันถือว่าการถกเถียงซึ่งแนวคิดและเหตุผล โดยไม่มีการตีประเด็นปัญหาผิดไปเป็นอย่างอื่น
- 3) การสนทนากลุ่ม เป็นการสร้างบรรยากาศเสวนาให้เป็นกันเองระหว่างผู้นำการสนทนาของกลุ่มกับสมาชิกกลุ่ม สนทนาหลาย ๆ คนพร้อมกัน จึงลดภาวะการมีเขินอายออกไป ทำให้สมาชิกกลุ่มกล้าคุยกล้าแสดงความคิดเห็น
- 4) การใช้วิธีการสนทนากลุ่มได้ข้อมูลละเอียดและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษาได้สำเร็จดียิ่งขึ้น
- 5) คำตอบจากการสนทนากลุ่มมีลักษณะเป็นคำตอบเชิงเหตุผลคล้าย ๆ กับการรวบรวมข้อมูลแบบคุณภาพ
- 6) ประหยัดเวลาและงบประมาณของนักวิจัยในการศึกษา
- 7) ทำให้ได้รายละเอียด สามารถตอบคำถามประเภททำไมและอย่างไรได้อย่างแตกฉาน ลึกซึ้ง และในประเด็นหรือเรื่องที่ไม่ได้คิดหรือเตรียมมาก่อนก็ได้
- 8) เป็นการเผชิญหน้ากันในลักษณะกลุ่มมากกว่าการสัมภาษณ์ตัวต่อตัว ทำให้มีปฏิริยาโต้ตอบกันได้
- 9) การสนทนากลุ่มจะช่วยบ่งชี้อิทธิพลของวัฒนธรรม และคุณค่าต่าง ๆ ของสังคมนั้นได้ เนื่องจากสมาชิกของกลุ่มมาจากวัฒนธรรมเดียวกัน
- 10) สภาพของการสนทนากลุ่มช่วยทำให้เกิดและได้ข้อมูลที่เป็นจริง

4.3.2 ข้อจำกัดของการสนทนากลุ่ม

- 1) การกำหนดประเด็นต่าง ๆ ยังคลุมเครือไม่ชัดเจน ยากต่อการกำหนดตัวแปรหรือปัจจัยและการสร้างแนวคำถาม

2) การสร้างแนวคำถาม จะต้องเรียงเรียงแนวคำถามให้ดีไม่วกวน โดยอาจจะเรียงลำดับความประมาทของประเด็นตามความยากง่าย หรือตามลำดับ ความตรงไปตรงมา และซับซ้อนของเหตุผล ดังนั้นควรจะต้องมีการทดสอบ

3) การคัดเลือกสมาชิกผู้เข้าร่วมสนทนาจะต้องได้ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ โดยมีลักษณะต่าง ๆ ที่เหมือนกัน (Homogeneous) ไม่ซับซ้อนและกัน

4) คำตอบในวงสนทนาบางคำตอบ อาจจะไม่ได้จากการสนทนากลุ่ม

5) เหตุการณ์หรือพฤติกรรมเลือกคำตอบ ในบางประเด็นคำถามที่สมาชิกกลุ่มคิดว่าเป็นประเด็นธรรมดาและเคยชินอยู่แล้ว บางทีสมาชิกกลุ่มนี้ก็ไม่ถึงลืมหียบยกมาตอบทำให้ไม่ได้คำตอบในเรื่องคำถามในประเด็นตัวกลุ่ม

6) การสนทนากลุ่มจะให้ผลดีมากในการศึกษาหลาย ๆ เรื่อง แต่ไม่ใช่ทุกเรื่อง

7) ภาษาในการพูดคุยนับว่าเป็นสิ่งสำคัญมาก ควรพูดภาษาท้องถิ่นของสมาชิกในกลุ่มสนทนาหรือบันทึกทำการศึกษ

8) เทปบันทึกข้อมูลถ้าไม่พร้อมหรือสถานที่ไม่เหมาะแก่การบันทึก ก็จะทำให้เสียข้อมูลไป

9) ถ้าพิธีกรไม่ได้รับการฝึกฝนให้เป็นผู้ดำเนินการสนทนาที่ดี เตรียมไม่พร้อม ก็จะทำให้วงสนทนาดำเนินได้ไม่ราบรื่น

โดยสรุป ข้อดีและข้อจำกัดของการสนทนากลุ่ม คือ ข้อดีและข้อจำกัดของการสนทนากลุ่ม ได้ข้อสรุปที่ผู้วิจัยนำมาใช้ในการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับร่างของศูนย์การเรียนรู้ นานาชาติ ดังนี้คือ (1) การสนทนากลุ่มทำให้ประหยัดเวลาและงบประมาณของผู้วิจัยในการศึกษา (2) ช่วยให้ข้อมูลที่เป็นจริง (3) เกิดปฏิสัมพันธ์ต่อกันระหว่างผู้เชี่ยวชาญกับผู้วิจัย (4) หารายละเอียดในการปรับแก้ศูนย์การเรียนรู้ (5) ให้ข้อมูลและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษา และ (6) คำตอบที่ได้จะมีการตบประเด็นซึ่งกันและกันถือว่าเป็นการกลั่นกรองซึ่งแสดงความคิดและเหตุผลที่ดี

โดยสรุป ขั้นตอนการสนทนากลุ่ม หมายถึง ขั้นตอนการสนทนากลุ่มประกอบด้วย ขั้นที่ 1 กำหนดเรื่องและวัตถุประสงค์ ขั้นที่ 2 กำหนดกรอบและประเด็นที่ใช้ในการสนทนา ขั้นที่ 3 กำหนดและคัดเลือกสมาชิกกลุ่มผู้ร่วมสนทนา ขั้นที่ 4 จัดกลุ่มและดำเนินการสนทนา และขั้นที่ 5 สรุปและปิดประเด็นการสนทนา

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแบบจำลองศูนย์การเรียนรู้ สาระนาฏศิลป์ ผู้วิจัยได้รวบรวมในประเด็นเกี่ยวกับศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับศูนย์การเรียนรู้ สาระนาฏศิลป์เท่าที่ค้นคว้ายังไม่ปรากฏ แต่มีผลงานวิจัยที่สามารถนำมาเพื่อเกิดแนวทางการทำวิจัย และสรุปรวบรวมงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเป็น 2 ประเภท ได้แก่ งานวิจัยศูนย์การเรียนรู้เกี่ยวกับสถานประกอบการ และงานวิจัยศูนย์การเรียนรู้เกี่ยวกับสถานศึกษา สรุปสาระสำคัญของงานวิจัย ดังนี้

5.1 งานวิจัยเกี่ยวกับศูนย์การเรียนรู้ที่เกี่ยวกับสถานประกอบการ

สายพิณ ศิริโสภาพงษ์ (2547) ได้ศึกษา แบบจำลองศูนย์การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสุขภาพของผู้รับบริการ ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่า แบบจำลองศูนย์การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสุขภาพของผู้รับบริการใน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดำเนินงานในรูปแบบคณะกรรมการประกอบด้วย คณะกรรมการบริหารศูนย์การเรียนรู้ คณะกรรมการร่วมดำเนินการ และคณะทำงานศูนย์การเรียนรู้ โครงสร้างการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้เป็น 3 ฝ่าย คือ ฝ่ายบริหาร ฝ่ายวิชาการ และฝ่ายบริการ โครงสร้างการจัดบริการประกอบด้วย (1) ศูนย์อำนวยความสะดวกและประสานวิชาการ (2) ศูนย์ความรู้ด้านสุขภาพกาย (3) ศูนย์ความรู้ด้านสุขภาพจิต (4) ศูนย์ความรู้ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม และ(5) ศูนย์ความรู้ด้านสังคม กิจกรรมบริการของศูนย์การเรียนรู้ ประกอบด้วย (1) กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ (2) บริการความรู้และให้คำปรึกษา (3) บริการยืมและคืนเอกสารวิชาการ และ(4) บริการยืมและคืนสื่อ งบประมาณค่าใช้จ่ายในการลงทุน 6,905,400 บาท และระยะเวลาคืนทุนปีที่ 6 ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินและรับรองแบบจำลองศูนย์การเรียนรู้ที่สร้างขึ้นมีความเหมาะสมในระดับมาก

สุวัฒน์ วัฒนานุสาสน์ (2547) ได้ศึกษา แบบจำลองศูนย์การเรียนรู้ด้านพลังงานทดแทนเพื่อการศึกษาผลการวิจัยมีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อพัฒนาแบบจำลองศูนย์การเรียนรู้ด้านพลังงานทดแทนเพื่อการศึกษา (2) เพื่อรับรองคุณภาพแบบจำลองศูนย์การเรียนรู้ด้านพลังงานทดแทนด้วยผู้ทรงคุณวุฒิ ผลการวิจัยพบว่า (1) แบบจำลองศูนย์การเรียนรู้ด้านพลังงานทดแทนเพื่อการศึกษาประกอบสำคัญ 4 ส่วน คือ แนวคิดและเป้าหมาย โครงสร้างทางกายภาพ ระบบการบริหารจัดการ และการประเมิน/การประกันคุณภาพ แบบจำลองศูนย์การเรียนรู้ด้านพลังงานทดแทน ได้ผ่านการตรวจสอบและรับรองโดยผู้ทรงคุณวุฒิโดยภาพรวมว่าสามารถนำไปใช้ได้จริง มีความเหมาะสมและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการเรียนรู้และการสร้างจิตสำนึกการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อมให้กับเยาวชนและประชาชน

โดยสรุป งานวิจัยเกี่ยวกับศูนย์การเรียนรู้ที่เกี่ยวกับสถานประกอบการ มีวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งเพื่อพัฒนาศูนย์การเรียนรู้เกี่ยวกับ แนวคิดและเป้าหมาย โครงสร้างการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ โครงสร้างทางกายภาพ ระบบการบริหารจัดการ และการประเมิน/การประกันคุณภาพ ซึ่งศูนย์เรียนนนาฏศิลป์ได้นำบางส่วนของงานวิจัยดังกล่าว มาเป็นแบบอย่างในการพัฒนาศูนย์เรียนนนาฏศิลป์

5.2 งานวิจัยศูนย์การเรียนรู้ที่เกี่ยวกับสถานศึกษา

วิ วังศ์ลดาธมณ (2551) ทำการวิจัยเรื่อง การนำเสนอรูปแบบศูนย์การเรียนรู้ดนตรีในสถาบันอุดมศึกษา วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อนำเสนอรูปแบบการจัดศูนย์การเรียนรู้ดนตรีไทยในสถาบันอุดมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการจัดศูนย์เรียนรู้มี 4 ด้าน คือ (1) ด้านการจัดบริการควรจัดให้มีการบริการยืม-คืนภายในและระหว่างศูนย์ การสืบค้นข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ และการสืบค้นข้อมูลผ่านทางระบบอินเทอร์เน็ต ซ่อมแซม บำรุง วัสดุและสื่อต่างๆ ให้อยู่ในสภาพที่ดี จัดและเก็บรักษาอย่างเป็นระบบ พร้อมให้บริการ เป็นสถานที่เพื่อจัดการศึกษา ซ่อมแซม ฝึกอบรม และการวิจัยแก่บุคคลทั่วไป (2) ด้านสื่อการเรียนการสอน เช่น ควรมีสื่อการเรียนประเภทสื่อพิมพ์ สื่อการสอน ประเภทวัสดุและอุปกรณ์ เช่น เปียโน หรือแกรนด์เปียโน เป็นต้น ตัวอย่างเครื่องดนตรี แผ่น

ซีดี/วีซีดี/ดีวีดี ทั้งไทยและสากล และสื่อการสอนประเภทเครื่องมือโสตทัศนูปกรณ์ (3) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เช่น ควรมีการประชาสัมพันธ์ศูนย์การเรียนรู้ด้านดนตรี การจัดนิทรรศการ และการจัดแนะแนวการศึกษาเกี่ยวกับดนตรี กิจกรรมกลุ่ม กิจกรรมรายบุคคล และจัดกิจกรรมแก่บุคคลหรือหน่วยงานทั่วไป และ (4) ด้านการจัดพื้นที่ศูนย์การเรียนรู้ แบ่งพื้นที่เป็น 3 ส่วน คือ พื้นที่ส่วนหน้าสำหรับให้บริการ พื้นที่ส่วนกลางสำหรับการเรียนรู้ และพื้นที่ส่วนหลังสำหรับฝึกปฏิบัติ

เบญจพร สมานมาก (2554) ทำการวิจัย เรื่องรูปแบบการจัดการศูนย์การเรียนรู้ เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยแบบองค์รวม วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการศูนย์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยแบบองค์รวม ศึกษาผลการเตรียมความพร้อมการใช้รูปแบบ และศึกษาผลการพัฒนาเด็กปฐมวัยแบบองค์รวมโดยใช้รูปแบบการจัดการ ศูนย์การเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า (1) รูปแบบการจัดการศูนย์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยแบบ องค์รวมมี 6 องค์ประกอบ คือ (1) หลักการและความเป็นมา (2) แนวคิดและทฤษฎีพื้นฐาน (3) วัตถุประสงค์ (4) ขั้นตอนการพัฒนา (5) ระบบการสนับสนุน (6) การจัดการศูนย์การเรียนรู้ และในขั้นตอนการเรียนประกอบด้วย กิจกรรมเตรียมความพร้อม แนะนำศูนย์การเรียนรู้ เด็กเลือก ศูนย์การเรียนรู้ ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ และสรุปการเรียนรู้ร่วมกัน และผลการเตรียมความพร้อม ในการใช้รูปแบบด้วยวิจัยเชิงปฏิบัติการ 3 วงจรเพียงพอต่อการทำให้ครูปฐมวัยมีความเห็นและมีทักษะในการสังเกต การสะท้อนผล และอภิปรายการจัดการศูนย์การเรียนรู้ และช่วยเหลือเด็กปฐมวัย จากการศึกษาผลการใช้รูปแบบการจัดการศูนย์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยแบบองค์รวม พบว่า กลุ่มเป้าหมายมีคะแนนพัฒนาการแบบองค์รวมหลังการทดสอบสูงกว่าก่อนการทดสอบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และจากผลการบันทึกความสนใจเข้าเล่นศูนย์การเรียนรู้ของเด็ก พบว่า ศูนย์การเรียนรู้ที่กลุ่มเป้าหมายสนใจเข้าเล่นมากที่สุด คือ ศูนย์วิทยาศาสตร์ ร้อยละ 22.10 รองลงมา คือ ศูนย์ศิลปะ ร้อยละ 18.50 และศูนย์ภูมิปัญญาท้องถิ่น ร้อยละ 16.24

ศิริวัฒน์ นารีเลิศ (2550) ได้ทำการวิจัย เรื่อง แบบจำลองศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่าแบบจำลองศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะประกอบด้วยปรัชญา ภูมิฐาน เป้าหมาย วัตถุประสงค์ นโยบาย พันธกิจ โครงสร้าง การจัดหน่วยงาน โครงสร้างการจัดศูนย์การเรียนรู้ย่อย บุคลากร โครงสร้างพื้นฐาน การจัดพื้นที่ภายในอาคาร เครื่องมือและสิ่งอำนวยความสะดวกและงบประมาณ ศูนย์การเรียนรู้ยังประกอบด้วยศูนย์การเรียนรู้ย่อย 4 ศูนย์คือ ศูนย์สารสนเทศทัศนศิลป์ ศูนย์สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ ศูนย์สืบสานงานทัศนศิลป์ไทย และศูนย์เสริมสร้างอาชีพทัศนศิลป์ ศูนย์การเรียนรู้ดังกล่าวได้รับการประเมินและรับรองจากผู้ทรงคุณวุฒิอยู่ในระดับดี สามารถนำไปใช้ได้

สุประภา โพธิ์ชัย (2549) ทำการวิจัย เรื่อง ศูนย์การเรียนรู้ความหลากหลายชีวภาพ สำหรับศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษาสำหรับบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ วัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ เพื่อพัฒนาแบบจำลองศูนย์การเรียนรู้ความหลากหลายทางชีวภาพสำหรับศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า (1) แบบจำลองศูนย์การเรียนรู้ความหลากหลายทางชีวภาพ ประกอบด้วย 12 องค์ประกอบ ได้แก่ ปรัชญา ภูมิฐาน เป้าหมาย นโยบาย วัตถุประสงค์ ภารกิจ โครงสร้างชุมชน โครงสร้างองค์กร ศูนย์การเรียนรู้ วิธีการ

เรียนในศูนย์การเรียนรู้ งบประมาณ และการประเมิน (2) ศูนย์การเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วย ศูนย์การเรียนรู้ย่อย 4 ศูนย์ ได้แก่ ศูนย์ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับความหลากหลายทางชีวภาพ ศูนย์ความหลากหลายระบบนิเวศ ศูนย์ความหลากหลายของชนิดและความหลากหลายทางพันธุกรรม และศูนย์การเปลี่ยนแปลงความหลากหลายทางชีวภาพ และการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ และ (3) ศูนย์การเรียนรู้มีขั้นตอนการเรียน 5 ขั้นตอน ได้แก่ การลงทะเบียนเรียน การศึกษาคู่มือการเรียน การทดสอบก่อนเรียน การประกอบกิจกรรมการเรียน และการทดสอบหลังเรียน ผู้ทรงคุณวุฒิได้ประเมินต้นแบบชิ้นงาน คือ แบบจำลองศูนย์การเรียนรู้ความหลากหลายทางชีวภาพมีความเหมาะสมระดับมาก

จากผลการวิจัยสรุปสาระสำคัญนำมาใช้ในการสร้างแบบจำลองศูนย์การเรียนรู้ นานุกศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ดังนี้

1. ศูนย์การเรียนรู้ นานุกศิลป์ อาจประกอบด้วย 2 ฝ่าย คือ ฝ่ายบริหารและฝ่ายวิชาการ หรือแบ่งเป็น 3 ฝ่าย คือ ฝ่ายบริหาร ฝ่ายวิชาการ และฝ่ายบริการ

2. โครงสร้างของศูนย์การเรียนรู้จะแตกต่างกันตามชื่อเฉพาะของศูนย์การเรียนรู้ นั้น เช่น (1) ศูนย์การเรียนรู้ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาประกอบด้วย ศูนย์สารสนเทศทัศนศิลป์ ศูนย์สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ ศูนย์สืบสานงานทัศนศิลป์ไทย และศูนย์เสริมสร้างอาชีพทัศนศิลป์ และ (2) ศูนย์การเรียนรู้ความหลากหลายทางชีวภาพ ประกอบด้วย ศูนย์ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับความหลากหลายทางชีวภาพ ศูนย์ความหลากหลายระบบนิเวศ ศูนย์ความหลากหลายของชนิดและความหลากหลายทางพันธุกรรม และศูนย์การเปลี่ยนแปลงความหลากหลายทางชีวภาพและการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ

3. ส่วนประกอบของศูนย์การเรียนรู้มักประกอบด้วย ปรัชญา วิสัยทัศน์ ปณิธาน เป้าหมาย นโยบาย วัตถุประสงค์ ภารกิจ มาตรการ โครงสร้างพื้นฐาน โครงสร้างองค์กร ศูนย์การเรียนรู้ วิธีการเรียนในศูนย์การเรียนรู้ งบประมาณ และการประเมิน

4. ขั้นตอนการเรียนในศูนย์การเรียนรู้ประกอบด้วย การลงทะเบียนเรียน การศึกษาคู่มือการเรียน การทดสอบก่อนเรียน การประกอบกิจกรรมการเรียน และการทดสอบหลังเรียน

5. การจัดพื้นที่ของศูนย์การเรียนรู้ แบ่งพื้นที่เป็น 3 ส่วน คือ พื้นที่ส่วนหน้าสำหรับให้บริการ พื้นที่ส่วนกลางสำหรับการเรียนรู้ และพื้นที่ส่วนหลังสำหรับฝึกปฏิบัติ

6. ผลการประเมินศูนย์การเรียนรู้จากผู้ทรงคุณวุฒิมีอยู่ในระดับดีถึงดีมาก

บทที่ 3

การดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาศูนย์การเรียนนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 วัตถุประสงค์การวิจัยมีดังนี้ คือ (1) เพื่อศึกษาความต้องการของผู้บริหาร ครู และนักเรียน เกี่ยวกับศูนย์การเรียนนาฏศิลป์ในโรงเรียนเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 (2) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับศูนย์การเรียนนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (3) เพื่อสร้างศูนย์การเรียนนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ (4) เพื่อประเมินคุณภาพของศูนย์การเรียนนาฏศิลป์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

1. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

- 1.1 ศึกษาจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยกับแบบจำลองศูนย์การเรียนนาฏศิลป์ และสัมภาษณ์ผู้รู้ในประเด็นดังกล่าว เพื่อให้ได้ข้อมูลในการพัฒนาศูนย์
- 1.2 ศึกษาความต้องการของผู้บริหาร ครู และนักเรียนเกี่ยวกับศูนย์การเรียนนาฏศิลป์
- 1.3 ร่างศูนย์การเรียนดังกล่าว โดยนำข้อมูลในข้อ 1 และข้อ 2 มาเป็นแนวทางและปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ
- 1.4 ระดมความเห็นในการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับร่างศูนย์การเรียนนาฏศิลป์
- 1.5 ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ
- 1.6 นำมาพัฒนาเป็นศูนย์การเรียนนาฏศิลป์ที่มีความสมบูรณ์และชัดเจน
- 1.7 ประเมินคุณภาพ ตรวจสอบ และรับรองศูนย์การเรียนดังกล่าวโดยผู้ทรงคุณวุฒิในการดำเนินการวิจัยได้กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย จำแนกได้เป็น 3 กลุ่ม คือ

กลุ่มที่ 1 ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 38 คน ครูผู้สอนนาฏศิลป์ จำนวน 20 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 760 คน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 จำนวน 38 โรงเรียน เป็นผู้ให้ข้อมูลเพื่อศึกษาความต้องการของผู้บริหาร ครู และนักเรียนเกี่ยวกับศูนย์การเรียนนาฏศิลป์

กลุ่มที่ 2 ผู้ให้ข้อมูลในการระดมความคิดเห็น คือ ผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีการศึกษา จำนวน 4 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านนาฏศิลป์ จำนวน 4 คน เพื่อระดมความคิดเห็นโดยวิธีการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับความต้องการศูนย์การเรียนนาฏศิลป์

2.1 คุณสมบัติของผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีการศึกษา มีดังนี้

2.1.1 วุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทหรือปริญญาเอกทางเทคโนโลยีการศึกษา

2.1.2 เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ด้านศูนย์การเรียนและด้านเทคโนโลยีการศึกษาอย่างน้อยเป็นเวลา 3 ปี

2.2 คุณสมบัติของผู้เชี่ยวชาญด้านนาฏศิลป์ มีดังนี้

2.2.1 วุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทหรือปริญญาเอกทางด้านนาฏศิลป์

2.2.3 เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ด้านนาฏศิลป์ ศูนย์อย่างน้อยเป็นเวลา 3 ปี

กลุ่มที่ 3 ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ประเมินคุณภาพศูนย์การเรียนนาฏศิลป์

คุณสมบัติของผู้ทรงคุณวุฒิด้านเทคโนโลยีการศึกษา มีดังนี้

3.1 วุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทหรือปริญญาเอกทางเทคโนโลยีการศึกษา

3.2 เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในด้านศูนย์การเรียนและด้านเทคโนโลยีการศึกษาอย่างน้อยเป็นเวลา 3 ปี

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 ขนาดของกลุ่มตัวอย่างได้มาตามสูตรของ ทาโรยามาเน่ ความเชื่อมั่นที่ 95 % ได้จำนวน 222 คน ได้มาโดยการสุ่ม อย่างง่าย โดยโรงเรียนจะคัดเลือกให้โรงเรียนละ 5-6 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยจำแนกตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ได้แก่ (1) แบบสอบถามความต้องการศูนย์การเรียนนาฏศิลป์ (2) ศูนย์การเรียนนาฏศิลป์ (3) แบบระดมความเห็นในการสนทนากลุ่ม และ (4) แบบประเมินคุณภาพของศูนย์การเรียนนาฏศิลป์

3.1 แบบสอบถามความต้องการเกี่ยวกับศูนย์การเรียน

3.1.1 แบบสอบถามความต้องการศูนย์การเรียน สำหรับผู้บริหาร ครู และนักเรียน เป็นแบบสอบถามเลือกตอบ และแบบสอบถามแบบเขียนตอบ มีจำนวน 3 ฉบับ ประกอบด้วย

ฉบับที่ 1 แบบสอบถามความต้องการศูนย์การเรียน สำหรับผู้บริหาร จำนวน 5 ตอน แบ่งออกเป็นแบบสอบถามเลือกตอบ 27 ข้อคำถาม และแบบสอบถามแบบเขียนตอบ จำนวน 1 ข้อคำถาม

ฉบับที่ 2 แบบสอบถามความต้องการศูนย์การเรียนรู้ สำหรับครู จำนวน 5 ตอน แบ่งออกเป็นแบบสอบถามเลือกตอบ 27 ข้อคำถาม และแบบสอบถามแบบเขียนตอบ จำนวน 1 ข้อคำถาม

ฉบับที่ 3 แบบสอบถามความต้องการศูนย์การเรียนรู้ สำหรับนักเรียนจำนวน 4 ตอน แบ่งออกเป็นแบบสอบถามเลือกตอบ 9 ข้อคำถาม และแบบสอบถามแบบเขียนตอบ จำนวน 1 ข้อคำถาม

3.1.2 กำหนดประเด็นหรือสิ่งที่ต้องการสอบถามความต้องการศูนย์การเรียนรู้

ครอบคลุม 3 ด้าน คือ ด้านบริหาร ด้านวิชาการ และด้านบริการ

1) ด้านบริหาร ประกอบด้วย ปรัชญาของศูนย์ วิสัยทัศน์ นโยบาย วัตถุประสงค์ เป้าหมาย โครงสร้างของศูนย์ สถานที่ตั้ง รูปแบบ บุคลากร โครงสร้างพื้นฐาน และงบประมาณของศูนย์การเรียนรู้

2) ด้านวิชาการ ประกอบด้วย เนื้อหาในการเรียน ขั้นตอนการเรียนรู้ ขอบข่ายเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ การประเมินกิจกรรม และการเทียบโอนผลการเรียนรู้

3) ด้านบริการ ประกอบด้วย ระยะเวลาในการบริการของศูนย์การเรียนรู้ การจัดเก็บรายได้ การจัดพื้นที่ สิ่งอำนวยความสะดวก และการจัดให้บริการนอกสถานที่

3.1.3 สร้างแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ และแบบเขียนตอบ จำนวน 5 ตอนดังนี้

ฉบับที่ 1 แบบสอบถามผู้บริหาร เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ และแบบเขียนตอบ จำนวน 5 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 ความต้องการศูนย์การเรียนนาศิลป์ด้านบริหาร จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 3 ความต้องการศูนย์การเรียนนาศิลป์ด้านวิชาการ จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 4 ความต้องการศูนย์การเรียนนาศิลป์ด้านบริการ จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับศูนย์การเรียนนาศิลป์

ฉบับที่ 2 แบบสอบถามครู เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ และแบบเขียนตอบ จำนวน 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 ความต้องการศูนย์การเรียนนาศิลป์ด้านบริหาร จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 3 ความต้องการศูนย์การเรียนนาศิลป์ด้านวิชาการ จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 4 ความต้องการในการจัดตั้งศูนย์การเรียนนาศิลป์ด้านบริการ จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับศูนย์การเรียนรู้นานาชาติ
ฉบับที่ 3 แบบสอบถามนักเรียน เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ และแบบ
เขียนตอบ จำนวน 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 3 ข้อ

ตอนที่ 2 ความต้องการศูนย์การเรียนรู้นานาชาติด้านวิชาการ จำนวน
3 ข้อ

ตอนที่ 3 ความต้องการศูนย์การเรียนรู้นานาชาติด้านบริการ จำนวน
5 ข้อ

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะ จำนวน 1 ข้อ

3.1.4 ตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้
ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน คือ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านศูนย์การเรียนรู้ จำนวน 1 ท่าน ผู้ทรงคุณวุฒิด้าน
นานาชาติ จำนวน 1 ท่าน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านวัดผลและประเมินผล จำนวน 1 ท่าน (รายชื่อของผู้
ผู้ทรงคุณวุฒิอยู่ในภาคผนวก) โดยผู้ทรงคุณวุฒิได้ตรวจสอบแบบสอบถามประเมินคุณภาพ
แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น (รายละเอียดของแบบประเมินสอบถามอยู่ในภาคผนวก)

โดยภาพรวมของผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน ประเมินคุณภาพของแบบสอบถามอยู่ใน
ระดับดี แต่มีข้อเสนอแนะให้ปรับแก้ ผู้วิจัยได้นำไปปรับแก้คือ ข้อ 1.1.4

3.1.5 ปรับแก้ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้ (1) ตอนที่ 1 ปรับแก้
ความถี่ของอายุในตอนที่ 1 ให้มีช่วงอายุที่เท่ากัน (2) ตอนที่ 2 ปรับแก้ตัวเลือกในข้อคำถาม และตอนที่
3 ปรับแก้ข้อคำถามเกี่ยวกับเนื้อหาและคำตอบเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคที่ในการจัดการศูนย์
การเรียนรู้

3.1.6 ทดลองใช้ (try Out) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ปรับแก้ตามข้อเสนอแนะ
ของผู้ทรงคุณวุฒิไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหาร ครู และนักเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
กาญจนบุรี เขต 1 ซึ่งเป็นผู้บริหารจำนวน 2 คน ครู จำนวน 10 คน และนักเรียน จำนวน 10 คน รวม
จำนวน 22 คน กลุ่มทดลองมีคุณลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม วันเวลาในการ
ทดลองใช้ระหว่างวันที่ 8-9 มกราคม 2556 ปรากฏว่ากลุ่มทดลองใช้ทุกคนแสดงความคิดเห็น
เหมือนกันว่าเข้าใจในข้อคำถามทุกคนและภาษาใช้ง่าย โดยในแบบสอบถามความต้องการผู้วิจัยได้ให้
กลุ่มทดลองทำเครื่องหมาย ✓ ในแต่ละข้อคำถามในช่องที่เข้าใจ หรือไม่เข้าใจบนในริมขวาของ
แบบสอบถามแต่ละข้อ

3.1.7 จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ สำหรับสอบถามผู้บริหาร ครู และ
นักเรียน มีจำนวน 3 ฉบับ ดังนี้

ฉบับที่ 1 แบบสอบถามสำหรับผู้บริหาร

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน
สอบถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ ประสบการณ์ด้านการบริหาร ระดับชั้นการสอน และความรู้และ
ประสบการณ์การเรียนการสอนด้านนาฏศิลป์ และความต้องการศูนย์การเรียนรู้นานาชาติ จำนวน 5 ข้อ
ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 ความต้องการศูนย์การเรียนนวัตศิลป์ด้านการบริหาร สอบถามเกี่ยวกับ ปรัชญา วิสัยทัศน์ นโยบาย วัตถุประสงค์ เป้าหมาย โครงสร้างของศูนย์การเรียน สถานที่ตั้งศูนย์การเรียน บทบาทของศูนย์การเรียน อาคารของศูนย์การเรียนนวัตศิลป์ และบุคลากรที่ให้ความรู้ในศูนย์การเรียนจำนวน 10 ข้อ ลักษณะคำถามแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 3 ความต้องการศูนย์การเรียนนวัตศิลป์ด้านวิชาการ สอบถามเกี่ยวกับประเภทของศูนย์การเรียน ขอบข่ายของเนื้อหาสาระ สื่อและกิจกรรม ขั้นตอนสำคัญของการเรียน การประเมินผลในศูนย์การเรียน และการเทียบโอนผลการเรียนรู้ จำนวน 6 ข้อ เป็นแบบสอบถามเลือกตอบ

ตอนที่ 4 ความต้องการศูนย์การเรียนนวัตศิลป์ด้านบริการสอบถามเกี่ยวกับ เวลาในการให้บริการของศูนย์การเรียน รายได้ของศูนย์การเรียน พื้นที่ในศูนย์การเรียน สิ่งอำนวยความสะดวก และควรจัดให้มีการจัดบริการด้านต่างๆ ในศูนย์การเรียน จำนวน 5 ข้อ เป็นแบบสอบถามเลือกตอบ

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะศูนย์การเรียนนวัตศิลป์ จำนวน 1 ข้อ เป็นลักษณะคำถามแบบเขียนตอบ

ฉบับที่ 2 แบบสอบถามสำหรับครู

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม สอบถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ ประสบการณ์ด้านการบริหาร ระดับชั้นการสอน และความรู้และประสบการณ์การเรียนการสอนด้านนวัตศิลป์ และความต้องการศูนย์การเรียนนวัตศิลป์ จำนวน 5 ข้อ ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 ความต้องการศูนย์การเรียนนวัตศิลป์ด้านการบริหาร สอบถามเกี่ยวกับ ปรัชญา วิสัยทัศน์ นโยบาย วัตถุประสงค์ เป้าหมาย โครงสร้างของศูนย์การเรียน สถานที่ตั้งศูนย์การเรียน บทบาทของศูนย์การเรียน อาคารของศูนย์การเรียนนวัตศิลป์ และบุคลากรที่ให้ความรู้ในศูนย์การเรียนจำนวน 10 ข้อ ลักษณะคำถามแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 3 ความต้องการศูนย์การเรียนนวัตศิลป์ด้านวิชาการ สอบถามเกี่ยวกับประเภทของศูนย์การเรียน ขอบข่ายของเนื้อหาสาระ สื่อและกิจกรรม ขั้นตอนสำคัญของการเรียน การประเมินผลในศูนย์การเรียน และการเทียบโอนผลการเรียนรู้ จำนวน 6 ข้อ เป็นแบบสอบถามเลือกตอบ

ตอนที่ 4 ความต้องการศูนย์การเรียนนวัตศิลป์ด้านบริการสอบถามเกี่ยวกับ เวลาในการให้บริการของศูนย์การเรียน รายได้ของศูนย์การเรียน พื้นที่ในศูนย์การเรียน สิ่งอำนวยความสะดวก และควรจัดให้มีการจัดบริการด้านต่างๆ ในศูนย์การเรียน จำนวน 5 ข้อ เป็นแบบสอบถามเลือกตอบ

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะศูนย์การเรียนนวัตศิลป์ จำนวน 1 ข้อ เป็นลักษณะคำถามแบบเขียนตอบ

ฉบับที่ 3 แบบสอบถามสำหรับนักเรียน

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวนสอบถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ และประสบการณ์ด้านการเรียนด้านนาฏศิลป์ จำนวน 3 ข้อ ลักษณะคำถามเป็นแบบ เลือกตอบ

ตอนที่ 2 ความต้องการศูนย์การเรียนนาฏศิลป์ด้านวิชาการ สอบถามเกี่ยวกับ ประเภทของศูนย์การเรียน ขอบข่ายของเนื้อหาสาระ และการประเมินในศูนย์การเรียน จำนวน 4 ข้อ เป็นแบบสอบถามเลือกตอบ

ตอนที่ 3 ความต้องการศูนย์การเรียนนาฏศิลป์ด้านบริการสอบถามเกี่ยวกับ เวลาในการให้บริการ สิ่งอำนวยความสะดวก และการจัดบริการในด้านนาฏศิลป์ จำนวน 3 ข้อ เป็นแบบสอบถามเลือกตอบ

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะศูนย์การเรียนนาฏศิลป์ เป็นลักษณะคำถามแบบเขียนตอบ จำนวน 1 ข้อ

3.2 การพัฒนาศูนย์การเรียนนาฏศิลป์

ศูนย์การเรียนนาฏศิลป์ มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

3.2.1 ศึกษาให้ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับศูนย์การเรียนนาฏศิลป์โดยศึกษาจาก เอกสาร ตำรา งานวิจัย และสัมภาษณ์ผู้รู้ในเรื่องศูนย์การเรียน และนาฏศิลป์

3.2.2 ศึกษาความต้องการของผู้บริหาร ครูผู้สอน และนักเรียนเกี่ยวกับศูนย์การเรียนนาฏศิลป์

3.2.3 ยกร่างศูนย์การเรียนนาฏศิลป์ ประกอบด้วย 3 ตอน

ตอนที่ 1 บทนำ ประกอบด้วย หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ วิธีการ ได้มาซึ่งศูนย์การเรียน และผลที่คาดว่าจะได้รับ

ตอนที่ 2 รายละเอียดของศูนย์การเรียนนาฏศิลป์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ประกอบด้วย ปรัชญา วิสัยทัศน์ นโยบาย พันธกิจ วัตถุประสงค์ หน้าที่ เป้าหมาย มาตรการ โครงสร้างของศูนย์ บุคลากร เนื้อหาสาระในศูนย์ วิธีการและขั้นตอนการเรียนในศูนย์ ห้องเรียนและกิจกรรมต่างๆ การประเมินผล การเทียบโอนผลการเรียนรู้ โครงสร้างพื้นฐาน และงบประมาณ

ตอนที่ 3 เงื่อนไข การเตรียมการ และแนวทางการนำไปใช้

3.2.4 นำร่างศูนย์การเรียนนาฏศิลป์ ให้ผู้เชี่ยวชาญให้ความเห็น จำนวน 8 คน ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะโดยการจัดประชุมระดมความคิดเห็นในการสนทนากลุ่ม

3.2.5 พัฒนาศูนย์การเรียนนาฏศิลป์ โดยนำผลจากการระดมความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (เสนอในบทที่ 4) มาปรับปรุงศูนย์การเรียนนาฏศิลป์

3.2.6 ประเมินศูนย์การเรียนโดยตรวจสอบและรับรองคุณภาพของศูนย์การเรียน โดยผู้ทรงคุณวุฒิด้านเทคโนโลยีด้านการศึกษา จำนวน 3 คน ด้วยแบบประเมินคุณภาพของศูนย์การเรียนนาฏศิลป์ นำผลที่ได้จากการประเมินคุณภาพมาปรับปรุงในศูนย์การเรียนที่มีความสมบูรณ์

3.3 แบบระดมความคิดเห็นในการสนทนากลุ่ม เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญให้ความเห็นเกี่ยวกับศูนย์การเรียนนาฏศิลป์ แบบระดมความคิดเห็นมีจำนวน 3 ตอน มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

3.3.1 ศึกษาร่างของศูนย์การเรียนนาฏศิลป์

3.3.2 กำหนดหัวข้อในการสนทนากลุ่ม ประกอบด้วย

1) บทนำ ประกอบด้วย หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ วิธีการได้มาซึ่งศูนย์การเรียนรู้ และผลที่คาดว่าจะได้รับ

2) รายละเอียดของศูนย์การเรียนรู้ นานาชาติ ประกอบด้วย ปรัชญา วิสัยทัศน์ นโยบาย พันธกิจ วัตถุประสงค์ หน้าที่ เป้าหมาย มาตรการ โครงสร้างของศูนย์ บุคลากร เนื้อหาสาระในศูนย์ วิธีการและขั้นตอนการเรียนรู้ในห้องเรียนและกิจกรรมต่างๆ การประเมินผล การเทียบโอนผลการเรียนรู้ โครงสร้างพื้นฐาน และงบประมาณ

3) เจ็อนไข การเตรียมการ และแนวทางการนำไปใช้

แบบระดมความคิดเห็นให้ผู้เชี่ยวชาญให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างศูนย์การเรียนรู้ นานาชาติ ประกอบด้วยหัวข้อการพิจารณา คือ

1) ความชัดเจน และมีความเป็นไปได้แต่ละองค์ประกอบของศูนย์การเรียนรู้

2) ยังไม่มีความชัดเจนและควรปรับปรุงในแต่ละองค์ประกอบของศูนย์การเรียนรู้

เรียน

3.3.3 สร้างแบบระดมความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

3.3.4 ตรวจสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วย (1) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านวัดและประเมินผล (2) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเทคโนโลยีการศึกษา และ (3) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านนานาชาติ ผลการตรวจสอบไม่มีการปรับแก้ไขแต่ประการใดให้นำไปใช้ได้

3.3.5 จัดพิมพ์แบบระดมความคิดเห็นฉบับสมบูรณ์ สำหรับผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

อภิปรายที่ 1 บทนำ ประกอบด้วย หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ วิธีการได้มาซึ่งศูนย์การเรียนรู้ และผลที่คาดว่าจะได้รับ

อภิปรายที่ 2 รายละเอียดศูนย์การเรียนรู้ นานาชาติ ประกอบด้วย ปรัชญา วิสัยทัศน์ นโยบาย พันธกิจ วัตถุประสงค์ บทบาทหน้าที่ เป้าหมาย มาตรการ โครงสร้างของศูนย์ ประเภทของศูนย์การเรียนรู้ บุคลากร วิธีการและขั้นตอนการเรียนรู้ในห้องเรียนและกิจกรรมต่างๆ การประเมินผล การเทียบโอนผลการเรียนรู้ โครงสร้างพื้นฐาน และงบประมาณ

อภิปรายที่ 3 เจ็อนไข การเตรียมการ และแนวทางการนำไปใช้

3.4 แบบประเมินคุณภาพของศูนย์การเรียนรู้ นานาชาติ เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ

และรับรองคุณภาพของศูนย์การเรียนรู้ นานาชาติ

แบบประเมินคุณภาพศูนย์การเรียนรู้ นานาชาติ จำนวน 4 ตอน มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

3.4.1 ศึกษาร่างของศูนย์การเรียนรู้ นานาชาติ

3.4.2 กำหนดหัวข้อในการประเมินคุณภาพ ประกอบด้วย

1) ประเมินคุณภาพของบทนำ ประกอบด้วย หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ วิธีการได้มาซึ่งศูนย์การเรียนรู้ และผลที่คาดว่าจะได้รับ

2) ประเมินคุณภาพของร่างศูนย์การเรียนรู้ นานาชาติ ประกอบด้วย ปรัชญา วิสัยทัศน์ นโยบาย พันธกิจ วัตถุประสงค์ หน้าที่ เป้าหมาย มาตรการ โครงสร้างของศูนย์ บุคลากร เนื้อหาสาระในศูนย์ วิธีการและขั้นตอนการเรียนรู้ในห้องเรียนและกิจกรรม การประเมินผล การเทียบโอนผลการเรียนรู้ โครงสร้างพื้นฐาน และงบประมาณ

3) ประเมินคุณภาพของเงื่อนไข การเตรียมการ และการนำไปใช้

3.4.3 สร้างแบบประเมินคุณภาพศูนย์การเรียนรู้นวัตศิลป์ให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ และรับรองคุณภาพของศูนย์การเรียนรู้ โดยใช้เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนค่ามี 4 ระดับ คือ ระดับดีมาก ระดับดี ระดับปานกลาง และระดับปรับปรุง

3.4.4 จัดพิมพ์แบบประเมินคุณภาพศูนย์การเรียนรู้นวัตศิลป์ฉบับสมบูรณ์ ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ประเมินคุณภาพของบทนำ จำนวน 3 ข้อ

ตอนที่ 2 ประเมินคุณภาพของรายละเอียดในศูนย์การเรียนรู้นวัตศิลป์ จำนวน 17 ข้อ

ตอนที่ 3 การประเมินคุณภาพของเงื่อนไข การเตรียมความพร้อม และการนำศูนย์การเรียนรู้นวัตศิลป์ไปใช้ จำนวน 3 ข้อ

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพของศูนย์การเรียนรู้ นวัตศิลป์

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อให้ได้ข้อมูลความต้องการของศูนย์การเรียนรู้นวัตศิลป์

4.1.1 เก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นแบบสอบถามความต้องการศูนย์การเรียนรู้นวัตศิลป์ โดยสอบถามผู้บริหาร ครู และนักเรียนโดยผู้วิจัยจัดส่งทางไปรษณีย์เป็นผู้แจกแบบสอบถามและเก็บแบบสอบถามกลับด้วยตนเอง

4.1.2 จัดส่งแบบสอบถามภายในวันที่ 2 พฤศจิกายน 2555 กำหนดส่งคืนภายใน วันที่ 23 พฤศจิกายน 2555

4.1.3 จำนวนแบบสอบถามที่จัดส่งไปจำนวน 280 ฉบับ แบ่งเป็นสำหรับผู้บริหาร 38 ฉบับ สำหรับครู อาจารย์ 20 ฉบับ และสำหรับนักเรียน 222 ฉบับ ได้กลับคืนมา 280 ฉบับ ที่มีความสมบูรณ์ 278 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 99.29

นำผลที่ได้จากการสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูลร่างศูนย์การเรียนรู้นวัตศิลป์ ต่อไป

4.2 จัดระดมความเห็นในการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาร่างศูนย์การเรียนรู้ นวัตศิลป์ เพื่อได้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ มีขั้นตอน ดังนี้

4.2.1 ติดต่อเรียนเชิญและส่งจดหมายพร้อมร่างศูนย์การเรียนรู้นวัตศิลป์ ในระหว่าง วันที่ 1-10 ธันวาคม 2555 เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญได้ศึกษาร่างศูนย์การเรียนรู้นวัตศิลป์ ดังกล่าวก่อน

4.2.2 จัดระดมความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญทั้ง 8 คน ในวันที่ 18 ธันวาคม 2555 ณ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เวลา 9.00 -12.00 น.

4.2.3 ดำเนินการระดมความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ โดย (1) ผู้วิจัยเสนอสไลด์ คอมพิวเตอร์เกี่ยวกับร่างศูนย์การเรียนรู้นวัตศิลป์ ประกอบด้วย 4 ตอน คือ ตอนที่ 1 บทนำ ตอนที่ 2 ศูนย์การเรียนรู้นวัตศิลป์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตอนที่ 3 เงื่อนไข การเตรียมความพร้อม และการนำไปใช้ (2) ผู้วิจัยเสนอส่วนประกอบของของศูนย์การเรียนรู้ในด้านการบริหารศูนย์การเรียนรู้

ด้านวิชาการ และด้านบริการศูนย์การเรียนรู้ ให้ผู้เชี่ยวชาญแสดงความความคิดเห็น ผู้วิจัยจัดประเด็นสำคัญ และ (3) สรุปผลการระดมความคิดเห็นให้ผู้เชี่ยวชาญฟัง นำผลที่ได้จากการระดมความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่ยกร่างนั้นไปพัฒนาศูนย์การเรียนนฏศิลป์ เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบและรับรองต่อไป

4.3 เก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นแบบประเมินคุณภาพศูนย์การเรียนนฏศิลป์ จากผู้ทรงคุณวุฒิ

4.3.1 ติดต่อเรียนเชิญและส่งจดหมายให้กับผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ในระหว่างวันที่ 4 - 10 มกราคม 2556 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการประเมินและรับรองศูนย์การเรียนนฏศิลป์

4.3.2 ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินจำนวน 3 ท่านตรวจสอบ และรับรองร่างศูนย์การเรียนนฏศิลป์โดยใช้แบบประเมินคุณภาพศูนย์การเรียนนฏศิลป์ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และการวิเคราะห์เนื้อหา

5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สูตรร้อยละ (Percentage) เป็นค่าสถิติที่นิยมใช้กันมาก โดยเป็นการเปรียบเทียบความถี่ หรือจำนวนที่ต้องการกับความถี่หรือจำนวนทั้งหมดที่เทียบเป็น 100 จะหาค่าร้อยละจากสูตรต่อไปนี้

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ P แทน ค่าร้อยละ
 f แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นค่าร้อยละ
 N แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

ค่าร้อยละจะแสดงความหมายของค่าและสามารถนำค่าที่ได้ไปเปรียบเทียบได้

5.2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการศูนย์การเรียนสาระนฏศิลป์ ของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนวิชานฏศิลป์ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และนักเรียน โดยใช้สูตรค่าเฉลี่ย

5.2.1 สูตรค่าเฉลี่ย (Mean - \bar{x})

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อกำหนดให้ \bar{X} คือ คะแนนเฉลี่ย
 $\sum X$ คือ ผลรวมทั้งหมดของคะแนน
 N คือ จำนวนผู้ตอบแต่ละข้อคำถาม

กำหนดช่วงค่าเฉลี่ย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	4.51 - 5.00	หมายถึง	มีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.51 - 4.50	หมายถึง	มีความต้องการอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย	2.51 - 3.50	หมายถึง	มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.51 - 2.50	หมายถึง	มีความต้องการอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 - 1.50	หมายถึง	มีความต้องการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอเป็น 4 ตอน มีรายละเอียดดังนี้ ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความต้องการศูนย์การเรียนนาฏศิลป์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหาร ครู และนักเรียน ตอนที่ 2 ผลการระดมความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ตอนที่ 3 ผลการพัฒนาศูนย์การเรียนนาฏศิลป์ และ ตอนที่ 4 ผลการประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับศูนย์การเรียนนาฏศิลป์ที่พัฒนาขึ้น

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความต้องการของผู้บริหาร ครูผู้สอน และนักเรียนจากการสอบถาม

1.1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ครอบคลุม เพศ อายุ ประสบการณ์ด้านการบริหาร/การสอน และระดับความรู้ในด้านนาฏศิลป์ และความต้องการศูนย์การเรียนนาฏศิลป์ ดังตารางที่ 4.1 – 4.3

ตารางที่ 4.1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพ	ผู้บริหาร (n = 38)		ครู (n =20)		นักเรียน (n = 222)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1.เพศ						
ชาย	34	89.47	3	15.00	84	37.84
หญิง	4	10.53	17	85.00	138	62.16
2. อายุ						
10-15 ปี					222	100
16-20 ปี						
21-25 ปี						
26-30 ปี			3	15.00		
31-35 ปี			5	25.00		
36- 40 ปี	5	13.17	4	20.00		
41 – 45 ปี	12	31.58	4	20.00		
46 – 50 ปี	7	18.42				
มากกว่า 50 ปี	14	36.84	4	20.00		

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

สถานภาพ	ผู้บริหาร (n = 38)		ครูผู้สอน (n =20)		นักเรียน (n = 222)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
3. ประสบการณ์ด้านการบริหาร/ การสอน						
1-5 ปี	7	18.42	3	15.00		
6-10 ปี	11	28.95	6	30.00		
11-15 ปี	5	13.16	5	25.00		
16-20 ปี	6	15.79	4	20.00		
มากกว่า 20 ปี	9	13.68	2	10.00		
4. ความรู้และประสบการณ์ด้าน นาฏศิลป์						
เคยศึกษาในสถานศึกษาเป็น วิชาพื้นฐานในการเรียน	32	82.21	20	100	222	100
เคยศึกษาค้นคว้านาฏศิลป์ด้วย ตนเอง	2	5.26	11	55	-	
สำเร็จการศึกษาในสาขา นาฏศิลป์โดยตรง	1	2.63	11	55	-	
เคยเข้าร่วมแสดงหรือแข่งขัน ทางด้านนาฏศิลป์	1	2.63	12	60	85	38.29
เคยได้รับการอบรมหลักสูตร นาฏศิลป์ระยะสั้น	4	10.53	17	85	-	

จากตารางที่ 4.1.1 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้บริหาร (1) ส่วนใหญ่เป็นเพศชายร้อยละ 89.47 เป็นเพศหญิงร้อยละ 10.53 (2) มีอายุมากกว่า 50 ปี มากที่สุดร้อยละ 36.84 รองลงมาคือ อายุระหว่าง 41-45 ปีร้อยละ 31.58 อายุระหว่าง 36-40 ปีน้อยที่สุดร้อยละ 13.17 (3) มีประสบการณ์ทางด้านการบริหารตั้งแต่ 6-10 ปีขึ้นไปเป็นส่วนใหญ่อ้อยละ 28.95 ประสบการณ์ด้านบริหาร 1-5 ปี ร้อยละ 18.42 ประสบการณ์ด้านบริหาร 11-15 ปี ร้อยละ 13.16 ประสบการณ์ด้านบริหาร 16-20 ปี ร้อยละ 15.79 และ ประสบการณ์ด้านบริหารมากกว่า 20 ปี ร้อยละ 23.68

และ (4) มีความรู้และประสบการณ์ด้านนาฏศิลป์เคยศึกษาในสถานศึกษาเป็นวิชาพื้นฐานในการเรียนเป็นส่วนใหญ่ ร้อยละ 82.21 เคยศึกษาค้นคว้านาฏศิลป์ด้วยตนเอง ร้อยละ 5.26 เคยได้รับการอบรมหลักสูตรนาฏศิลป์ระยะสั้น ร้อยละ 10.53 และ สำเร็จการศึกษาในสาขานาฏศิลป์โดยตรง และ เคยเข้าร่วมแสดงหรือแข่งขันทางด้านนาฏศิลป์เท่ากัน คือ ร้อยละ 2.63

สำหรับครูผู้สอน (1) ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 85.00 และเป็นเพศชายร้อยละ 17.00 (2) มีอายุระหว่าง 31- 35 ปีมากที่สุดร้อยละ 25.00 รองลงมา คือ อายุระหว่าง 31-40 ปี อายุระหว่าง 41-45 ปี และ อายุมากกว่า 50 ปี จำนวนเท่ากัน คือ ร้อยละ 20.00 และอายุระหว่าง 26-30

ปี ร้อยละ 15.00 (3) มีประสบการณ์ทางการสอน 6-10 ปี ขึ้นไปมากที่สุดร้อยละ 30.00 ประสบการณ์ทางการสอน 1-5 ปี ร้อยละ 15.00 ประสบการณ์ทางการสอน 11-15 ปี ร้อยละ 25.00 และประสบการณ์ทางการสอน 16-20 ปี ร้อยละ 20.00 และ ประสบการณ์ทางการสอนมากกว่า 20 ปี ร้อยละ 10.00 และ (4) ความรู้และประสบการณ์ด้านศิลปะสาขานาฏศิลป์เคยศึกษาในสถานศึกษาเป็นวิชาพื้นฐานในการเรียนมากที่สุดร้อยละ 100.00 รองลงมาเคยได้รับการอบรมหลักสูตรนาฏศิลป์ระยะสั้น ร้อยละ 85.00 เคยเข้าร่วมแสดงหรือแข่งขันทางด้านนาฏศิลป์ ร้อยละ 60.00 และเคยศึกษาค้นคว้านาฏศิลป์ด้วยตนเอง และสำเร็จการศึกษาในสาขานาฏศิลป์โดยตรงเท่ากัน ร้อยละ 55.00

สำหรับนักเรียน (1) ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 62.16 และเป็นเพศชายร้อยละ 37.84 (2) มีอายุระหว่าง 10- 15 ปี ร้อยละ 100.00 และ (3) ความรู้และประสบการณ์ด้านนาฏศิลป์เคยศึกษาในสถานศึกษาเป็นวิชาพื้นฐานในการเรียนมากที่สุด ร้อยละ 100.00 และเคยเข้าร่วมแสดงหรือแข่งขันทางด้านนาฏศิลป์ ร้อยละ 38.29

ตารางที่ 4.2 เหตุผลของความต้อการศูนย์การเรียนนาฏศิลป์

ความต้องการศูนย์การเรียนนาฏศิลป์	ผู้บริหาร (n=36)		ครูผู้สอน (n=20)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ต้องการ	36	94.74	19	95.55
ส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้และทักษะในเรื่องนาฏศิลป์	35	97.22	19	100.00
นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองตลอดเวลา	30	83.33	16	84.21
ช่วยให้มีสถานที่เหมาะสมในการจัดประสบการณ์การเรียนการสอนนาฏศิลป์	32	88.88	15	78.95
เป็นแหล่งความรู้สำหรับนักเรียนในเรื่องนาฏศิลป์โดยตรง	34	94.44	18	94.74
ไม่ต้องการ	2	5.26	1	5.00
นักเรียนไม่สะดวกในการเดินทางไปใช้ศูนย์การเรียนนาฏศิลป์	2	100.00	1	100.00
ครูผู้สอนมีความรู้ในเรื่องนาฏศิลป์อย่างดีแล้ว	1	50.00	1	100.00
โรงเรียนมีกิจกรรมในรูปชุมนุมนาฏศิลป์	2	100.00	-	-

จากตาราง 4.2 พบว่าระดับความต้องการศูนย์การเรียนของผู้บริหารมีความต้องการร้อยละ 94.74 เนื่องจากต้องการส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้และทักษะในเรื่องนาฏศิลป์มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 97.22 ซึ่งเหมือนกับความต้องการของครูผู้สอนที่มีความต้องการศูนย์การเรียนคิดเป็นร้อยละ 95.00 เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้และทักษะในเรื่องนาฏศิลป์มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 100.00

สำหรับผู้ตอบแบบสอบถามที่ไม่มีความต้องการศูนย์การเรียน คือ ผู้บริหารและครูผู้สอนคิดเป็นร้อยละ 05.26 และ 05.00 โดยมีเหตุผลของความไม่ต้องการ เนื่องจากนักเรียนไม่สะดวกในการเดินทางไปใช้ศูนย์การเรียนนาฏศิลป์ ครูผู้สอนมีความรู้ในเรื่องนาฏศิลป์อย่างดีแล้ว และโรงเรียนมีกิจกรรมในรูปชุมนุมนาฏศิลป์

ตารางที่ 4.3 เหตุผลของความต้องการเข้าไปใช้บริการในศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์

ความต้องการเข้าไปใช้บริการในศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์	นักเรียน (n=222)	
	จำนวน	ร้อยละ
ต้องการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับนาฏศิลป์	198	89.19
ต้องการพัฒนาทักษะและความคิดสร้างสรรค์ด้านนาฏศิลป์	212	95.50
ต้องการนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการศึกษาต่อด้านนาฏศิลป์	87	39.19
ต้องการนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการประกอบอาชีพเกี่ยวกับนาฏศิลป์	-	-
ต้องการพัฒนาด้านจิตใจและอารมณ์ให้เป็นคนที่มีรักในศิลปวัฒนธรรมไทยและความงาม	-	-
ต้องการที่จะสืบทอดและอนุรักษ์งานนาฏศิลป์อันเป็นภูมิปัญญาและเอกลักษณ์ของชาติ	176	79.28

จากตาราง 4.3 พบว่าระดับความต้องการเข้าไปใช้บริการในศูนย์การเรียนรู้ของนักเรียนส่วนใหญ่มีความต้องการพัฒนาทักษะและความคิดสร้างสรรค์ด้านนาฏศิลป์มากที่สุด ร้อยละ 95.50 ต้องการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับนาฏศิลป์ ร้อยละ 89.19 ต้องการที่จะสืบทอด และอนุรักษ์งานนาฏศิลป์อันเป็นภูมิปัญญา และเอกลักษณ์ของชาติ ร้อยละ 79.28 และต้องการนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการศึกษาต่อด้านนาฏศิลป์ ร้อยละ 39.19

1.2 ความต้องการของผู้บริหาร ครู และนักเรียนเกี่ยวกับศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1

1.2.1 ความต้องการของครูเกี่ยวกับศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์ในด้านการบริหาร

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการของผู้บริหาร ครู และนักเรียนเกี่ยวกับศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์ในด้านการบริหารครอบคลุม ปรัชญา วิสัยทัศน์ วัตถุประสงค์ เป้าหมาย สถานที่ตั้งโครงสร้างของศูนย์การเรียนรู้ และบทบาทและหน้าที่ของศูนย์การเรียนรู้ ดังตารางที่ 4.4-4.14

ตารางที่ 4.4 ปรัชญาศูนย์การเรียนรู้

ปรัชญาศูนย์การเรียนรู้	ผู้บริหาร (n=36)		ครูผู้สอน (n=19)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
พัฒนาความรู้ เสริมสร้างทักษะ สร้างสรรค์นาฏศิลป์	10	27.78	7	36.84
พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ เสริมสร้างคุณประโยชน์	-	-	-	-
พัฒนาความทักษะ ส่งเสริมสุนทรียภาพ แสดงออกอย่างสร้างสรรค์	5	13.89	3	15.79
ส่งเสริมความคิด สร้างสรรค์นาฏศิลป์ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต	3	8.33		
พัฒนาทักษะ ส่งเสริมสุนทรียภาพ แสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์	26	72.22	14	73.68

หมายเหตุ ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตาราง 4.3 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามซึ่ง ได้แก่ ผู้บริหาร และครูผู้สอนมีความต้องการด้านปรัชญาของศูนย์การเรียนรู้มากที่สุดเหมือนกัน คือ พัฒนาทักษะ ส่งเสริมสุนทรียภาพ แสดงออกทางนาฏศิลป์ อย่างสร้างสรรค์ คิดเป็นร้อยละ 72.22 และ ร้อยละ 73.68

ตารางที่ 4.5 วิสัยทัศน์ของศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์

วิสัยทัศน์ของศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์	ผู้บริหาร (n=36)		ครูผู้สอน (n=19)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
สร้างเครือข่ายครูและนักเรียนในการสร้างสรรค์ผลงานด้านนาฏศิลป์ และส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมในประเทศ และระหว่างประเทศได้ดี	25	69.44	14	73.68
เป็นศูนย์กลางสร้างเครือข่ายครูและนักเรียนในการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ผลงาน นิทรรศการด้านนาฏศิลป์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1	5	13.89	11	57.89
เป็นสถานที่ในการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์เพื่อเผยแพร่และแลกเปลี่ยนผลงานกับผลงานประเทศในประชาคมอาเซียน	6	16.67	9	47.37
ศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์ เป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอนด้านนาฏศิลป์	-	-	-	-

หมายเหตุ ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตาราง 4.5 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามทั้งผู้บริหาร และครูผู้สอนมีความต้องการวิสัยทัศน์ของศูนย์การเรียนรู้ที่เหมือนกัน คือ สร้างเครือข่ายครูและนักเรียนในการสร้างสรรค์ผลงานด้านนาฏศิลป์ และส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมในประเทศ และระหว่างประเทศได้ดี คิดเป็น ร้อยละ 69.44 และ ร้อยละ 73.68

ตารางที่ 4.6 นโยบายของศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์

นโยบายของศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์	ผู้บริหาร (n=36)		ครูผู้สอน (n=19)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เป็นแหล่งเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถศึกษาค้นคว้าได้ด้วยตนเอง ได้ค้นพบตนเองด้านนาฏศิลป์	29	80.55	14	73.68
ประสานความร่วมมือระหว่างโรงเรียนประถมศึกษาในการจัดการบริหาร วิชาการและบริการศูนย์	20	55.56	10	52.63
ส่งเสริมการศึกษาค้นคว้าและพัฒนางานนาฏศิลป์ด้วยการฝึกทักษะปฏิบัติ	19	52.78	16	84.21
ส่งเสริมให้แสดงออกถึงความสามารถด้านนาฏศิลป์ในการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมไทย	24	66.67	13	68.42

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

นโยบายของศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์	ผู้บริหาร (n=36)		ครูผู้สอน (n=19)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนานักเรียนเต็มตามศักยภาพและประยุกต์ใช้นาฏศิลป์ในการดำรงชีวิตประจำวัน เพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน	21	58.33	11	57.89

หมายเหตุ ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตาราง 4.5 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามทั้งผู้บริหาร และครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายของศูนย์การเรียนรู้ทุกข้อเกินกว่าร้อยละ 50.00 โดยนโยบายที่ผู้บริหารต้องการมากที่สุด คือ เป็นแหล่งเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถศึกษาค้นคว้าได้ด้วยตนเอง ได้ค้นพบตนเองด้านนาฏศิลป์ คิดเป็นร้อยละ 80.55 และนโยบายที่ครูผู้สอนต้องการมากที่สุด คือ ส่งเสริมการศึกษาค้นคว้า และพัฒนางานนาฏศิลป์ด้วยการฝึกทักษะปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 84.21

ตารางที่ 4.7 วัตถุประสงค์ของศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์

วัตถุประสงค์ของศูนย์การเรียนรู้	ผู้บริหาร (n=36)		ครูผู้สอน (n=19)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เพื่อเป็นศูนย์กลางในการจัดกิจกรรมนิทรรศการผลงานด้านนาฏศิลป์	20	55.56	3	15.79
เพื่อส่งเสริมกิจกรรมค้นคว้าและเป็นแหล่งเรียนรู้และฝึกทักษะด้านนาฏศิลป์	28	77.78	16	84.21
เพื่อส่งเสริมความรู้ทางนาฏศิลป์อันเป็นพื้นฐานในการพัฒนาสุนทรียภาพและการดำรงชีวิต	19	52.78	7	36.84
เพื่อให้เด็กเรียนสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ทางนาฏศิลป์ในการดำรงชีวิตและการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน	23	63.89	13	68.42
เพื่อสร้างโอกาสทางการศึกษาและแสดงออกซึ่งความคิดสร้างสรรค์เกี่ยวกับนาฏศิลป์ให้กับนักเรียน	21	53.33	12	63.16

หมายเหตุ ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการวัตถุประสงค์ของศูนย์การเรียนรู้ทุกข้อคำถามในระดับร้อยละ 50.00 ขึ้นไป โดยผู้บริหารและครูผู้สอนมีความต้องการที่เหมือนกันมากที่สุด คือ เพื่อส่งเสริมกิจกรรมค้นคว้าและเป็นแหล่งเรียนรู้และฝึกทักษะด้านนาฏศิลป์ คิดเป็นร้อยละ 77.78 และ ร้อยละ 84.21

ตารางที่ 4.8 เป้าหมายของศูนย์การเรียนนาฏศิลป์

เป้าหมายของศูนย์การเรียนนาฏศิลป์	ผู้บริหาร (n=36)		ครูผู้สอน (n=19)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เป้าหมายเชิงปริมาณ				
นักเรียนมาใช้บริการวันละประมาณ 50 คน	-	-	-	-
นักเรียนมาใช้บริการวันละประมาณ 100 คน	25	69.44	16	84.21
นักเรียนมาใช้บริการวันละประมาณมากกว่า 100 คน	30	83.33	18	94.74
เป้าหมายด้านคุณภาพ				
นักเรียนมาใช้บริการมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องนาฏศิลป์	22	61.11	11	57.89
นักเรียนมาใช้บริการมีทักษะและความชำนาญในเรื่องนาฏศิลป์	28	91.67	17	89.47
นักเรียนมาใช้บริการมีเจตคติที่ดีในเรื่องนาฏศิลป์มาใช้ในการเรียนรู้	20	55.56	12	63.16

หมายเหตุ ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการเป้าหมายของศูนย์การเรียนนาฏศิลป์เชิงปริมาณอยู่ในระดับที่มากที่สุด คือ ต้องการให้มีนักเรียนมาใช้บริการวันละประมาณมากกว่า 100 คน ผู้บริหาร ร้อยละ 83.33 และ ครูผู้สอน ร้อยละ 94.74

สำหรับเป้าหมายเชิงคุณภาพ ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความต้องการทุกข้อเกินกว่าร้อยละ 50.00 โดยมีความต้องการมากที่สุดเหมือนกัน คือ นักเรียนมาใช้บริการมีทักษะและความชำนาญในเรื่องนาฏศิลป์ ผู้บริหารคิดเป็นร้อยละ 91.67 และ ครูผู้สอน ร้อยละ 89.47

ตารางที่ 4.9 โครงสร้างของศูนย์การเรียนนาฏศิลป์ในฝ่ายบริหาร

โครงสร้างของศูนย์การเรียน	ผู้บริหาร (n=36)		ครูผู้สอน (n=19)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
งานนโยบายและแผนงาน ทำหน้าที่รับผิดชอบกำหนดนโยบายและแผนงานของศูนย์การเรียนและวิเคราะห์กระบวนการปฏิบัติงานให้คำแนะนำเพื่อพัฒนานโยบายและแผนงาน	25	80.56	15	78.95
งานการจัดการ ทำหน้าที่รับผิดชอบโดยจัดระบบงานด้านบุคลากรในศูนย์ งานสารบรรณ งานพัสดุ งานการเงิน งานสถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกในศูนย์	23	63.89	12	63.16

หมายเหตุ ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการเกี่ยวกับโครงสร้างของศูนย์การเรียนรู้ทุกข้อเกินกว่าร้อยละ 50.00 โดยมีความต้องการงานมากที่สุดทั้ง 2 งานเหมือนกัน คือ งานนโยบายและแผนงาน และงานการจัดการ โดยงานนโยบายและแผนงาน ผู้บริหาร ร้อยละ 80.56 ครูผู้สอน ร้อยละ 78.95

ตารางที่ 4.10 โครงสร้างของศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์ฝ่ายวิชาการ

โครงสร้างของศูนย์การเรียนรู้ฝ่ายวิชาการ	ผู้บริหาร (n=36)		ครูผู้สอน (n=19)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
งานศูนย์การเรียนรู้ รับผิดชอบการจัดกิจกรรมฝึกทักษะในศูนย์ย่อย ประกอบด้วย ศูนย์ทักษะพื้นฐานนาฏศิลป์ ศูนย์นาฏศิลป์พื้นเมือง ศูนย์ละคร ศูนย์นาฏศิลป์นานาชาติ และศูนย์นาฏศิลป์อาเซียน	27	75.00	16	84.21
งานวัดและประเมินผลการเรียน รับผิดชอบในการประเมินผล การเรียน	19	52.78	13	68.42

หมายเหตุ ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการโครงสร้างของศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์ฝ่ายวิชาการเกินกว่าร้อยละ 50.00 โดยมีความต้องการงานมากที่สุดเหมือนกัน คือ งานศูนย์การเรียนรู้ ผู้บริหาร ร้อยละ 75.00 ครูผู้สอน ร้อยละ 84.21

ตารางที่ 4.11 สถานที่ตั้งศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์

สถานที่ตั้งของศูนย์การเรียนรู้	ผู้บริหาร (n=36)		ครูผู้สอน (n=19)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัด	22	61.11	11	57.89
โรงเรียนขนาดใหญ่หรือขนาดกลาง	7	19.44	2	10.53
รอบๆ ชุมชน	4	11.11	5	26.32
สถานศึกษาระดับอุดมศึกษา	3	8.33	1	5.26

จากตารางที่ 4.11 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นตรงกันว่าควรกำหนดให้ศูนย์การเรียนรู้ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัด โดยผู้บริหาร ร้อยละ 61.11 และครูผู้สอนร้อยละ 57.89

ตารางที่ 4.12 บทบาทของศูนย์การเรียนรู้นานาชาติ

บทบาทของศูนย์การเรียนรู้นานาชาติ	ผู้บริหาร (n=36)		ครูผู้สอน (n=19)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
จัดให้เป็นแหล่งเรียนรู้และเผยแพร่เกี่ยวกับนานาชาติ	28	77.78	16	84.21
จัดกิจกรรมการศึกษาและฝึกปฏิบัติด้านนานาชาติให้กับนักเรียน	23	63.89	12	63.16
จัดบริการให้คำปรึกษาและแนะแนวเกี่ยวกับการศึกษานานาชาติ	19	52.78	10	52.63
จัดให้มีการวิจัยพัฒนาสื่อและการเรียนการสอนด้านนานาชาติ	21	58.33	11	57.89
จัดให้มีการประสานกับโรงเรียนในชุมชนเพื่อความร่วมมือในการจัดการเรียนการสอนที่เกี่ยวกับนานาชาติ	25	69.44	14	73.68

หมายเหตุ ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 4.12 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความต้องการเกี่ยวกับบทบาทของศูนย์การเรียนรู้นานาชาติทุกข้อในระดับร้อยละ 50.00 ขึ้นไป โดยมีความต้องการงานมากที่สุดเหมือนกัน คือ จัดให้เป็นแหล่งเรียนรู้และเผยแพร่เกี่ยวกับนานาชาติ ผู้บริหารร้อยละ 77.78 และครูผู้สอนร้อยละ 84.21

ตารางที่ 4.13 บุคลากรที่ให้ความรู้ของศูนย์การเรียนรู้นานาชาติ

บุคลากรที่ให้ความรู้ของศูนย์การเรียนรู้	ผู้บริหาร (n=36)		ครูผู้สอน (n=19)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
จ้างครูนานาชาติ	29	80.56	13	68.42
วิทยากรในท้องถิ่น	21	58.33	10	52.63
ผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านนานาชาติ	35	97.22	17	89.47
ครู/อาจารย์ผู้สอนนานาชาติในโรงเรียนของเขตพื้นที่	27	75.00	15	78.95

หมายเหตุ ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 4.13 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการเกี่ยวกับบุคลากรที่ให้ความรู้ของศูนย์การเรียนรู้นานาชาติในระดับร้อยละ 50.00 ขึ้นไป โดยมีความต้องการบุคลากรมากที่สุดเหมือนกัน คือ ผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านนานาชาติ โดยผู้บริหาร ร้อยละ 97.22 และครูร้อยละ 89.47

ตารางที่ 4.14 รูปแบบอาคารของศูนย์การเรียนนาฏศิลป์

รูปแบบอาคารของศูนย์การเรียน	ผู้บริหาร (n=36)		ครูผู้สอน (n=19)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
อาคารเดี่ยวชั้นเดียว แบ่งพื้นที่ออกเป็น 2 ส่วนได้แก่ ศูนย์ ส่วนกลางและศูนย์การเรียนย่อย	25	69.44	13	68.42
อาคารเดี่ยวสองชั้น ชั้นที่ 1 เป็นศูนย์ส่วนกลางและชั้นที่ 2 เป็นศูนย์การเรียนย่อย	8	22.22	2	10.53
อาคารเดี่ยวชั้นเดียวจำนวน 2 อาคาร อาคารที่ 1 เป็นศูนย์ ส่วนกลางและอาคารที่ 2 เป็นศูนย์การเรียนย่อย	3	8.33	4	21.05

จากตารางที่ 4.14 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการเกี่ยวกับรูปแบบอาคารของศูนย์การเรียนเหมือนกันมากที่สุด คือ กำหนดเป็นอาคารเดี่ยวชั้นเดียว แบ่งพื้นที่ออกเป็น 2 ส่วนได้แก่ ศูนย์ส่วนกลางและศูนย์การเรียนย่อย โดยผู้บริหารร้อยละ 69.44 และครুর้อยละ 68.42

2.2 ความต้องการของผู้บริหาร ครูผู้สอนและนักเรียนเกี่ยวกับศูนย์การเรียนนาฏศิลป์ ในด้านวิชาการ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการของผู้บริหาร ครู และนักเรียนเกี่ยวกับศูนย์การเรียนนาฏศิลป์ในด้านวิชาการ ครอบคลุม ขอบข่ายเนื้อหาสาระที่เรียนในศูนย์การเรียน ประเภทศูนย์การเรียน สื่อและกิจกรรมในศูนย์การเรียน ขั้นตอนการเรียนจากศูนย์การเรียน และการประเมินการเรียนในศูนย์การเรียน ดังตารางที่ 4.15-4.25

ตารางที่ 4.15 ขอบข่ายเนื้อหาสาระการเรียนรู้นาฏศิลป์

ขอบข่ายเนื้อหาสาระการเรียนรู้นาฏศิลป์	ผู้เรียน (n=222)	
	จำนวน	ร้อยละ
พื้นฐานการแสดงนาฏศิลป์ไทย	121	54.50
รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์	129	58.11
นาฏศิลป์นานาชาติ	135	60.81
นาฏยศัพท์หรือศัพท์ทางการแสดง	117	52.70
งานละครไทยและละครพื้นบ้าน	123	55.41
นาฏศิลป์อาเซียน	132	59.46

หมายเหตุ ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 4.15 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการเกี่ยวกับรูปแบบความสนใจศึกษาสาระนาฏศิลป์ ทุกเนื้อหาามีเกณฑ์ร้อยละ 50.00 ขึ้นไป และ สาระนาฏศิลป์ที่สนใจมากที่สุดคือ นาฏศิลป์นานาชาติ

ตารางที่ 4.16 ประเภทของศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์

ประเภทของศูนย์การเรียนรู้ นาฏศิลป์	ผู้บริหาร (n = 36)		ครูผู้สอน (n = 19)		นักเรียน (n = 222)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ศูนย์ฝึกทักษะพื้นฐานนาฏศิลป์ เป็นศูนย์ฝึกทักษะพื้นฐานด้าน นาฏศิลป์	24	66.67	14	73.68	112	50.45
ศูนย์ฝึกทักษะนาฏศิลป์พื้นเมือง เป็นศูนย์ที่ฝึกทักษะนาฏศิลป์ พื้นเมืองทั้ง 4 ภาค	21	58.33	10	52.63	132	59.46
ศูนย์ละคร เป็นศูนย์ที่ฝึกทักษะ การแสดงละคร	22	61.11	12	63.16	126	56.76
ศูนย์นาฏศิลป์นานาชาติ เป็นศูนย์ ที่ให้ความรู้และฝึกทักษะเกี่ยวกับ เรื่อง นาฏศิลป์ของแต่ละประเทศ	22	61.11	11	57.89	138	62.16
ศูนย์นาฏศิลป์อาเซียนเป็นศูนย์ที่ ให้ความรู้และฝึกทักษะเกี่ยวกับ เรื่องนาฏศิลป์ของประเทศใน สมาคมประชาคมอาเซียน	28	77.78	16	84.21	179	80.63

หมายเหตุ ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 4.16 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการเกี่ยวกับประเภทของศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์ที่ต้องการทุกศูนย์ย่อยเหมือนกัน ทุกศูนย์ย่อยมีเกณฑ์ร้อยละ 50.00 ขึ้นไป และประเภทของศูนย์การเรียนรู้ย่อยที่ต้องการมากที่สุด คือ ศูนย์นาฏศิลป์อาเซียน ผู้บริหาร ร้อยละ 77.78 ครูผู้สอน ร้อยละ 84.21 และ นักเรียน ร้อยละ 80.63

ตารางที่ 4.17 ขอบข่ายเนื้อหาสาระเรื่อง “ทักษะพื้นฐานนาฏศิลป์” ที่ควรมีในศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์

ขอบข่ายเนื้อหาสาระเรื่องทักษะ พื้นฐานนาฏศิลป์	ผู้บริหาร (n = 36)		ครูผู้สอน (n = 19)		นักเรียน (n = 222)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การศึกษารูปแบบของนาฏศิลป์ไทย	32	88.89	16	84.21	145	65.32
การฝึกทักษะพื้นฐานนาฏยศัพท์ ด้วยการใช้มือ	28	77.78	11	57.89	119	53.60
การฝึกทักษะพื้นฐานนาฏยศัพท์ ด้วยการใช้เท้า	26	72.22	14	73.68	115	51.80

จากตารางที่ 4.17 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการเกี่ยวกับขอข่ายเนื้อหาสาระเรื่อง ทักษะพื้นฐานนาฏศิลป์ ทุกขอข่ายเนื้อหาามีเกณฑ์ร้อยละ 50.00 ขึ้นไป และขอข่ายเนื้อหาของศูนย์การเรียนทักษะพื้นฐานนาฏศิลป์ที่ต้องการมากที่สุด คือ การศึกษารูปแบบของนาฏศิลป์ไทย ผู้บริหาร ร้อยละ 88.89 ครูผู้สอน ร้อยละ 84.21 และนักเรียน ร้อยละ 65.32

ตารางที่ 4.18 ขอข่ายเนื้อหาสาระเรื่อง “นาฏศิลป์พื้นเมือง” ที่ควรมีในศูนย์การเรียนนาฏศิลป์

เนื้อหาสาระเรื่องนาฏศิลป์พื้นเมือง	ผู้บริหาร (n = 36)		ครูผู้สอน (n = 19)		นักเรียน (n = 222)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
นาฏศิลป์พื้นเมืองภาคเหนือ	24	66.67	10	52.63	122	54.95
นาฏศิลป์พื้นเมืองภาคกลาง	29	80.56	15	78.95	131	59.01
นาฏศิลป์พื้นเมืองภาคอีสาน	25	69.44	12	63.16	148	66.67
นาฏศิลป์พื้นเมืองภาคใต้	22	61.11	14	73.68	118	53.15

จากตารางที่ 4.18 พบว่า ผู้บริหาร และครู มีความต้องการเกี่ยวกับขอข่ายเนื้อหาสาระเรื่องนาฏศิลป์พื้นเมืองเหมือนกัน และทุกขอข่ายเนื้อหาานาฏศิลป์พื้นเมือง มีเกณฑ์ร้อยละ 50.00 ขึ้นไป เนื้อหาสาระเรื่องนาฏศิลป์พื้นเมืองที่ผู้บริหารและครูต้องการมากที่สุด คือ นาฏศิลป์พื้นเมืองภาคกลาง โดยผู้บริหาร ร้อยละ 80.56 และครู ร้อยละ 78.95 และขอข่ายเนื้อหาานาฏศิลป์พื้นเมือง ที่นักเรียนต้องการมากที่สุด คือ นาฏศิลป์พื้นเมืองภาคอีสาน คิดเป็นร้อยละ 66.67

ตารางที่ 4.19 ขอข่ายเนื้อหาสาระเรื่อง “ละคร” ที่ควรมีในศูนย์การเรียนนาฏศิลป์

เนื้อหาสาระเรื่องละคร	ผู้บริหาร (n = 36)		ครูผู้สอน (n = 19)		นักเรียน (n = 222)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การศึกษารูปแบบละคร	16	44.44	14	73.68	116	52.25
กิจกรรมละคร	32	88.89	17	89.47	160	63.06
กิจกรรมละครใบ้	14	38.89	13	68.42	142	68.47
กิจกรรมละครหุ่น	18	50.00	11	57.89	152	72.07
การแสดงละครโดยไม่มีเตรียมล่วงหน้า	7	19.44	15	78.95	119	53.60
กิจกรรมการแสดงบทบาทสมมุติ	12	33.33	10	52.63	112	50.45

จากตารางที่ 4.19 พบว่า ผู้บริหาร ครู และนักเรียนมีความต้องการเกี่ยวกับศูนย์การเรียนละคร ที่ต้องการขอข่ายเนื้อหาศูนย์การเรียนละครเหมือนกัน ทุกขอข่ายเนื้อหาานาฏศิลป์ละคร มีเกณฑ์ร้อยละ 50.00 ขึ้นไป และขอข่ายเนื้อหาละครที่ต้องการเหมือนกันมากที่สุด คือ กิจกรรมละคร ผู้บริหาร ร้อยละ 88.89 ครู ร้อยละ 89.47 ส่วนนักเรียนต้องการกิจกรรมละครหุ่น คิดเป็นร้อยละ 72.07

ตารางที่ 4.20 ขอบข่ายเนื้อหาสาระเรื่อง “นาฏศิลป์นานาชาติ” ที่ควรมีในศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์

เนื้อหาสาระเรื่องนาฏศิลป์ นานาชาติ	ผู้บริหาร (n = 36)		ครูผู้สอน (n = 19)		นักเรียน (n = 222)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การศึกษารูปแบบนาฏศิลป์ นานาชาติ	20	55.56	14	73.68	127	57.21
การฝึกทักษะการแสดงพื้นบ้านของ ประเทศต่าง ๆ การประยุกต์ นาฏศิลป์ไทยกับนาฏศิลป์นานาชาติ เข้าด้วยกัน	32	88.89	16	84.21	187	84.23

จากตารางที่ 4.20 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการสาระการเรียนรู้
นาฏศิลป์นานาชาติ ต้องการทุกขอบข่ายของเนื้อหาเหมือนกันมีเกณฑ์ร้อยละ 50.00 ขึ้นไป และ
ขอบข่ายเนื้อหาของนาฏศิลป์นานาชาติ ที่ต้องการมากที่สุด คือ การฝึกทักษะการแสดงพื้นบ้านของ
ประเทศต่างๆ โดยผู้บริหาร ร้อยละ 88.89 ครู ร้อยละ 84.21 และนักเรียนร้อยละ 84.23

ตารางที่ 4.21 ขอบข่ายเนื้อหาสาระเรื่อง “นาฏศิลป์อาเซียน” ที่ควรมีในศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์

เนื้อหาสาระเรื่องนาฏศิลป์อาเซียน	ผู้บริหาร (n = 36)		ครูผู้สอน (n = 19)		นักเรียน (n = 222)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การศึกษารูปแบบนาฏศิลป์อาเซียน	28	77.78	10	52.63	151	68.02
การฝึกทักษะการแสดงนาฏศิลป์ อาเซียนแบบดั้งเดิม	32	88.89	15	78.94	179	80.63
การฝึกทักษะการแสดงนาฏศิลป์ อาเซียนแบบประยุกต์เข้าด้วยกัน	36	100	19	100	207	93.24

จากตารางที่ 4.21 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสาระการ
เรียนรู้ นาฏศิลป์อาเซียน ต้องการขอบข่ายเนื้อหาของนาฏศิลป์อาเซียนเหมือนกัน มีเกณฑ์ร้อยละ 50.00
ขึ้นไป และขอบข่ายเนื้อหาของนาฏศิลป์อาเซียน ที่ผู้บริหาร และครูผู้สอนต้องการมากที่สุด คือ การฝึก
ทักษะการแสดงนาฏศิลป์อาเซียนแบบประยุกต์เข้าด้วยกัน ผู้บริหาร ร้อยละ 88.89 ครูผู้สอน ร้อยละ
78.94 และนักเรียนมีความต้องการมากที่สุด คือ การฝึกทักษะการแสดงนาฏศิลป์อาเซียนแบบ
ประยุกต์เข้าด้วยกัน ร้อยละ 80.63

ตารางที่ 4.22 สื่อในศูนย์การเรียนรู้นานาชาติ

สื่อและกิจกรรมในศูนย์การเรียนรู้นานาชาติ	ผู้บริหาร (n=36)		ครูผู้สอน (n=19)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
สื่อ	34	100	19	94.44
วิทยากร	28	77.78	14	73.68
สื่อสิ่งพิมพ์	32	88.89	16	84.21
สื่อเสียง (ซีดี)	30	83.33	19	100
สื่อภาพ (ดีวีดี)	34	100	19	94.44

จากตารางที่ 4.22 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความต้องการเกี่ยวกับสื่อในศูนย์การเรียนรู้นานาชาติ ต้องการสื่อที่เหมือนกัน ทุกสื่อในศูนย์การเรียนรู้นานาชาติ มีเกณฑ์ร้อยละ 50.00 ขึ้นไป และสื่อในศูนย์การเรียนรู้นานาชาติ ที่ผู้บริหารต้องการมากที่สุด ร้อยละ 100 และ ครู เช่นเดียวกันมีความต้องการ คือ สื่อประเภทวิทยากร ร้อยละ 94.44

ตารางที่ 4.23 การประเมินในศูนย์การเรียนรู้นานาชาติ

ประเภทการประเมินในศูนย์การเรียนรู้นานาชาติ	ผู้บริหาร (n = 36)		ครูผู้สอน (n = 19)		นักเรียน (n = 222)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน						
ประเมินตนเองก่อนเรียน	34	94.44	16	84.21		
ประเมินตนเองระหว่างเรียน	28	77.786	6	37.58	68	30.63
ประเมินตนเองหลังเรียน	36	100	19	100	167	75.23
ประเมินความพึงพอใจในการใช้บริการ	36	100	19	100	146	65.77

หมายเหตุ ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 4.23 พบว่า ผู้บริหาร ครู และนักเรียนมีความต้องการเกี่ยวกับการประเมินในศูนย์การเรียนรู้นานาชาติที่ผู้บริหาร ครูและนักเรียนต้องการมากที่สุด คือ ประเมินตนเองหลังเรียน ผู้บริหาร ร้อยละ 100 ครู ร้อยละ 100 และนักเรียน ร้อยละ 75.23

ตารางที่ 4.24 ขั้นตอนการเรียนรู้ในศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์

ขั้นตอนการเรียนรู้ในศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์	ผู้บริหาร (n=36)		ครูผู้สอน (n=19)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ขั้นที่1 สัมผัสเป็นสมาชิกของศูนย์	34	94.44	16	84.21
ขั้นที่2 พบเจ้าหน้าที่ของศูนย์เพื่อชี้แจงหรือปฐมนิเทศเบื้องต้น พร้อมทั้งแจกคู่มือการใช้ศูนย์	25	69.44	19	100
ขั้นที่3 เลือกศูนย์การเรียนรู้ที่ท่านต้องการเรียน	32	88.89	19	100
ขั้นที่4 ทดสอบและประเมินตนเองก่อนเรียน	18	50.00	16	84.21
ขั้นที่5 ศึกษาหรือเข้ารับการอบรมศูนย์การเรียนรู้	36	100	19	100
ขั้นที่6 ทดสอบและประเมินตนเองหลังเรียน	36	100	19	100
ขั้นที่7 ประเมินความพึงพอใจในการมาใช้บริการ	36	100	16	84.21

หมายเหตุ ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 4.24 พบว่า ขั้นตอนการเรียนรู้ในศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์ที่ผู้บริหารและครูต้องการเหมือนกันมากที่สุด คือ ศึกษาหรือเข้ารับการอบรมศูนย์การเรียนรู้ร้อยละ 100 และทดสอบและประเมินตนเองหลังเรียน ร้อยละ 100

ตารางที่ 4.25 การประเมินผลทางการเรียนเกี่ยวกับการเทียบโอนผลการเรียนรู้

การเทียบโอนผลการเรียนรู้ศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์	ครูผู้สอน (n=19)	
	จำนวน	ร้อยละ
ด้านพุทธิพิสัย (ความรู้)	15	78.95
ด้านจิตพิสัย (คุณธรรม/จริยธรรม/คุณลักษณะอันพึงประสงค์)	13	68.42
ด้านทักษะพิสัย (กระบวนการปฏิบัติงาน/ผลการปฏิบัติงาน)	19	100
อื่น ๆ โปรดระบุ		

หมายเหตุ ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 4.25 พบว่า ความต้องการของครู เกี่ยวกับการประเมินผลทางการเรียนเกี่ยวกับการเทียบโอนผลการเรียนรู้ ที่ต้องการมากที่สุด คือ ด้านทักษะพิสัย (กระบวนการปฏิบัติงาน/ผลการปฏิบัติงาน) ร้อยละ 100

2.3 ความต้องการของผู้บริหาร ครูผู้สอนและนักเรียนเกี่ยวกับศูนย์การเรียนนาฏศิลป์ ในด้านบริการ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการของครูเกี่ยวกับศูนย์การเรียนนาฏศิลป์ในด้านวิชาการ ครอบคลุม การให้บริการด้านเวลาในศูนย์การเรียน การจัดเก็บรายได้ศูนย์การเรียน การจัดพื้นที่ในศูนย์การเรียน สิ่งอำนวยความสะดวกในศูนย์การเรียน และการบริการในศูนย์การเรียน ดังตารางที่ 4.26-4.30

ตารางที่ 4.26 การให้บริการด้านเวลาของศูนย์การเรียนนาฏศิลป์

การให้บริการด้านเวลาของศูนย์ การเรียนนาฏศิลป์	ผู้บริหาร (n = 36)		ครูผู้สอน (n =19)		นักเรียน (n = 222)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
8.30 – 16.00 น. เฉพาะวันทำการ	8	42.11	-	-	41	18.47
8.30 – 16.00 น. ทุกวัน	6	31.58	4	21.05	35	15.77
8.30 – 20.00 น. เฉพาะวันทำการ	10	52.63	4	21.05	82	36.94
8.30 – 20.00 น. ทุกวัน	12	63.16	11	57.89	64	28.83

จากตารางที่ 4.26 พบว่า ผู้บริหาร และครู มีความต้องการเกี่ยวกับการให้บริการด้านเวลาของศูนย์การเรียนสาระนาฏศิลป์ ต้องการมากที่สุด คือ 8.30 – 16.00 น. เฉพาะวันทำการ ร้อยละ 63.16 และ 57.89 ส่วนนักเรียนมีความต้องการมากที่สุด คือ 8.30 – 20.00 น. เฉพาะวันทำการ ร้อยละ 36.94

ตารางที่ 4.27 การจัดเก็บรายได้ของศูนย์การเรียนนาฏศิลป์

การจัดเก็บรายได้ของศูนย์การเรียนนาฏศิลป์	ผู้บริหาร (n=36)		ครูผู้สอน (n=19)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เงินบำรุงจากสมาชิก	23	63.89	19	100
เงินงบประมาณแผ่นดิน	28	77.78	16	84.21
รายได้จากการแสดงผลงานนาฏศิลป์	6	16.67	4	21.05
เงินสนับสนุนจากองค์กรต่าง ๆ	21	58.33	11	57.89

จากตารางที่ 4.27 พบว่า ผู้บริหาร และครู มีความคิดเห็นเกี่ยวกับรายได้ของศูนย์การเรียนนาฏศิลป์ที่ผู้บริหารต้องการมากที่สุด คือ เงินงบประมาณแผ่นดิน ร้อยละ 77.78 ส่วนครูต้องการมากที่สุด คือ เงินบำรุงจากสมาชิก ร้อยละ 84.21

ตารางที่ 4.28 การจัดพื้นที่ของศูนย์การเรียนรู้นานาชาติ

การจัดพื้นที่ของศูนย์การเรียนรู้นานาชาติ	ผู้บริหาร (n=36)		ครู (n=19)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ห้องประชุม	25	69.44	14	73.68
ห้องทะเบียน	17	47.22	16	84.21
ห้องฝึกทักษะพื้นฐานนานาชาติ	34	94.44	17	89.43
ห้องนานาชาติในเมือง	29	80.56	15	78.95
ห้องละคร	31	86.11	16	84.21
ห้องนานาชาตินานาชาติ	32	88.89	17	89.43
ห้องนานาชาติอาเซียน	30	83.33	19	100
ห้องเก็บวัสดุอุปกรณ์การแสดง	26	72.22	13	68.42
ห้องจัดแสดงนานาชาติ	31	86.11	17	89.43

จากตารางที่ 4.28 พบว่า ผู้บริหาร และครู มีความต้องการเกี่ยวกับการจัดพื้นที่ในศูนย์การเรียนรู้นานาชาติ โดยพื้นที่ที่ผู้บริหารต้องการมากที่สุด คือ ห้องฝึกทักษะพื้นฐานนานาชาติ ร้อยละ 94.44 และสำหรับครูพื้นที่ของศูนย์การเรียนรู้ที่ต้องการมากที่สุด คือ ห้องนานาชาติอาเซียน ร้อยละ 100

ตารางที่ 4.29 สิ่งอำนวยความสะดวกของศูนย์การเรียนรู้นานาชาติ ควรประกอบด้วยพื้นที่ใด

สิ่งอำนวยความสะดวกของศูนย์การเรียนรู้	ผู้บริหาร(n=36)		ครู (n=19)		นักเรียน(n=222)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ร้านอาหาร	25	65.79	17	89.43	162	72.97
ลานจอดรถ	20	55.56	19	100.00	56	25.23
เครื่องโทรสาร	14	38.89	9	47.30	24	10.81
โทรทัศน์วงจรมัลติ	8	22.22	11	57.89	26	11.71
โทรศัพท์สาธารณะ	27	75.00	4	26.67	68	30.63
เครื่องถ่ายเอกสาร	31	86.11	12	63.16	134	60.36
ตู้เก็บผลงานของนักเรียน	24	66.67	15	78.95	149	67.12
ตู้เก็บวัสดุอุปกรณ์แต่งตัว	18	50.00	13	86.67	112	50.45
ป้ายนิเทศแสดงผลงานของนักเรียน	28	77.78	16	84.21	147	66.22
ร้านจำหน่ายสื่อและนวัตกรรมการ	26	72.22	17	89.43	153	68.92

จากตารางที่ 4.29 พบว่า ผู้บริหารและครูมีความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกของศูนย์การเรียนรู้นานาชาติที่ผู้บริหารต้องการมากที่สุด คือ เครื่องถ่ายเอกสารร้อยละ 86.11 ครูต้องการลานจอดรถ ร้อยละ 100 และนักเรียนต้องการร้านอาหาร ร้อยละ 72.97

ตารางที่ 4.30 การบริการของศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์

การบริการของศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์	ผู้บริหาร(n=36)		ครู (n=19)		นักเรียน(n=222)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
จัดแสดงนอกสถานที่	25	65.79	16	84.21	125	56.31
จัดให้มีการฝึกอบรมการฝึกทักษะด้านนาฏศิลป์	28	77.78	17	89.43	165	74.32
เป็นศูนย์จัดแสดงนิทรรศการผลงานทางด้านนาฏศิลป์	20	55.56	12	63.16	122	54.95
บริการด้านการให้คำปรึกษาและสื่อสำหรับผู้สนใจทั่วไป	18	50	11	57.89	143	64.41

หมายเหตุ ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 4.30 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการการบริการของศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์ ทุกข้อเกินกว่าร้อยละ 50.00 โดยคิดว่าการบริการมากที่สุดเหมือนกัน คือ จัดให้มีการฝึกอบรมการฝึกทักษะด้านนาฏศิลป์ คิดเป็นร้อยละ 77.78 ครูผู้สอน ร้อยละ 89.43 และ นักเรียน ร้อยละ 74.32

ตอนที่ 2 ผลการระดมความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

หลังจากผู้วิจัยได้ยกร่างศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์ โดยนำข้อมูลจากการศึกษาเอกสารตำรา และงานวิจัย และข้อมูลจากผลการวิเคราะห์ความต้องการที่ได้จากแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดระดมความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 8 คน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยี การศึกษาเกี่ยวกับศูนย์การเรียนรู้ จำนวน 4 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านนาฏศิลป์ จำนวน 4 คน ซึ่งผลการระดมความคิดเห็นสรุปประเด็นสำคัญ ดังนี้

2.1 สรุปการระดมความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ตอนที่ 1 บทนำ ประกอบด้วย หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ วิธีการได้มาซึ่งศูนย์การเรียนรู้ และผลที่คาดว่าจะได้รับ มีดังนี้

2.1.1 หลักการและเหตุผล ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นตรงกันว่า มีความชัดเจนเป็นไปได้ เห็นด้วยกับหลักการและเหตุผล

2.1.2 วัตถุประสงค์ ผู้เชี่ยวชาญส่วนมากมีความคิดเห็นว่ามี ความชัดเจนเป็นไปได้ และมีข้อเสนอแนะให้เพิ่มเติม คือ ควรจัดให้มีการให้ความรู้ทางด้านวิชานาฏศิลป์เพิ่มเติม นอกจากฝึกทักษะด้านนาฏศิลป์แล้ว

2.1.3 วิธีการได้มาซึ่งศูนย์การเรียนรู้ ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่ามี ความชัดเจนและมีความเป็นไปได้ เห็นด้วยกับรายละเอียดของวิธีการได้มาซึ่งศูนย์การเรียนรู้

2.1.4 ผลที่คาดว่าจะได้รับ ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นตรงกันว่า มีความชัดเจนและมีความเป็นไปได้

2.2 สรุปการระดมความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ตอนที่ 2 รายละเอียดของศูนย์นาฏศิลป์ มีการอภิปรายในประเด็นนี้ค่อนข้างมาก สรุปสาระสำคัญดังนี้

2.2.1 ปรัชญาของศูนย์การเรียน

สรุปให้เลือกใน 4 แบบ คือ

1) พัฒนาทักษะ ส่งเสริมสุนทรียภาพ แสดงออกทางนาฏศิลป์ อย่างสร้างสรรค์

2) พัฒนาความรู้ เสริมสร้างทักษะ สร้างสรรค์นาฏศิลป์

3) พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ เสริมสร้างคุณประโยชน์

4) ส่งเสริมความคิด สร้างสรรค์นาฏศิลป์ เพื่อพัฒนานาฏศิลป์ตามศักยภาพ ผู้เชี่ยวชาญได้พิจารณาเลือกแบบที่ 1 คือ พัฒนาทักษะ ส่งเสริมสุนทรียภาพ แสดงออกทางนาฏศิลป์ อย่างสร้างสรรค์

2.2.2 วิสัยทัศน์ของศูนย์การเรียน

ควรเป็น ศูนย์กลางสร้างเครือข่ายครู และนักเรียนในการจัดกิจกรรม สร้างสรรค์ผลงาน นิทรรศการด้านนาฏศิลป์ของเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1

2.2.3 นโยบายของศูนย์การเรียน

เห็นด้วยไม่มีการอภิปรายในประเด็นนี้

2.2.4 วัตถุประสงค์ของศูนย์การเรียน

เห็นด้วยไม่มีการอภิปรายในประเด็นนี้

2.2.5 บทบาทหน้าที่ของศูนย์การเรียน

เห็นด้วยไม่มีการอภิปรายในประเด็นนี้

2.2.6 พันธกิจของศูนย์การเรียน

เห็นด้วยไม่มีการอภิปรายในประเด็นนี้

2.2.7 เป้าหมายของศูนย์การเรียน

เห็นด้วยไม่มีการอภิปรายในประเด็นนี้

2.2.8 มาตรการของศูนย์การเรียน

เห็นด้วยไม่มีการอภิปรายในประเด็นนี้

2.2.9 โครงสร้างการบริหารของศูนย์การเรียน

มีการอภิปรายสรุปดังนี้ โดยเฉพาะศูนย์การเรียนนาฏศิลป์ น่าจะมีโครงสร้างของกรรมการที่ปรึกษาด้านนาฏศิลป์

2.2.10 บุคลากรของศูนย์การเรียน

เห็นด้วย ไม่มีการอภิปรายในประเด็นนี้ แต่มีข้อเสนอแนะให้เพิ่มข้อความหรือปรับหน้าที่ของบุคลากรในแต่ละฝ่ายให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น

2.2.11 วิธีการเรียนและขั้นตอนการเรียน

เห็นด้วย ไม่มีการอภิปรายในประเด็นนี้

2.1.12 ประเภทของศูนย์การเรียนรู้

เห็นด้วย ไม่มีการอภิปรายในประเด็นนี้

2.1.13 สื่อในศูนย์การเรียนรู้

เห็นด้วย มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม คือ เครื่องมือและอุปกรณ์ควรมีเครื่องโทรทัศน์เครื่องเล่นซีดี และเครื่องขยายเสียง

2.1.14 การประเมินของศูนย์การเรียนรู้

เห็นด้วยไม่มีการอภิปราย

2.1.15 สิ่งอำนวยความสะดวกของศูนย์การเรียนรู้

เห็นด้วยไม่มีการอภิปราย

2.1.16 โครงสร้างพื้นฐาน

เห็นด้วยไม่มีการอภิปราย

2.1.17 งบประมาณ

เห็นด้วยไม่มีการอภิปราย

2.3 สรุปการระดมความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ตอนที่ 3 เจื่อนไข การเตรียมการ วิธีการ ได้มาซึ่งศูนย์การเรียนรู้ และแนวทางการใช้

2.3.1 เจื่อนไข ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่าเป็นไปได้อย่างชัดเจนและเป็นไปได้และเห็นด้วยกับรายละเอียด แต่มีข้อเสนอแนะ คือ ผู้เรียนที่เข้าฝึกทักษะในศูนย์การเรียนรู้นี้นอกจากชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 แล้วควรจะเป็นผู้เรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

2.3.2 การเตรียมการ ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่าเป็นไปได้อย่างชัดเจนและเห็นด้วยกับรายละเอียด

2.2.3 วิธีการได้มาซึ่งศูนย์การเรียนรู้ ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่าเป็นไปได้อย่างชัดเจนและเป็นไปได้ แต่มีข้อเสนอแนะ คือ ในกรณีที่งบประมาณจำกัด ควรจัดหาเงินงบประมาณเพิ่มจากกิจกรรมต่างๆ หรือลดจำนวนศูนย์ย่อยลง

2.2.4 แนวทางการใช้ ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่าเป็นไปได้อย่างชัดเจนและเห็นด้วยกับรายละเอียด

นอกจากนี้ผู้เชี่ยวชาญให้ความเห็นว่าร่างของศูนย์เรียนนาศิลป์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี และเห็นว่าศูนย์เรียนนาศิลป์ มีความสมบูรณ์ มีความชัดเจน และมีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้

ตอนที่ 3 ผลการพัฒนาศูนย์เรียนนาศิลป์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1

ผลการพัฒนาศูนย์เรียนนาศิลป์มี จำนวน 3 ตอน

ตอนที่ 1 บทนำ ประกอบด้วย หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการได้มาซึ่งศูนย์การเรียนรู้ และผลที่คาดว่าจะได้รับ

ตอนที่ 2 รายละเอียดของศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สรุปได้ดังนี้ (1) ปรัชญาของศูนย์การเรียนรู้ คือ พัฒนาทักษะ ส่งเสริมสุนทรียภาพ แสดงออกอย่างสร้างสรรค์ (2) วิสัยทัศน์ของศูนย์การเรียนรู้ คือ เป็นศูนย์กลางสร้างเครือข่ายครูและนักเรียนในการจัดกิจกรรม สร้างสรรค์ผลงาน นิทรรศการด้านนาฏศิลป์ของเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 (3) นโยบายของศูนย์การเรียนรู้ คือ ส่งเสริมการพัฒนางานนาฏศิลป์ด้วยการฝึกทักษะปฏิบัติ (4) วัตถุประสงค์ของศูนย์การเรียนรู้ คือ เป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ และฝึกทักษะด้านนาฏศิลป์ โดยถ่ายทอดความรู้ผ่านการสอนด้วยผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านนาฏศิลป์ เผยแพร่ และทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม (5) บทบาทและหน้าที่ของศูนย์การเรียนรู้ คือ ส่งเสริมการฝึกทักษะ จัดหาบุคลากร จัดหาสื่อ และสิ่งอำนวยความสะดวก จัดแสดงและเผยแพร่ผลงาน และเครือข่ายความรู้เกี่ยวกับนาฏศิลป์ (6) เป้าหมาย คือ ให้บริการกับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (7) มีมาตรการที่สำคัญ คือ จัดทำแผนแม่บทและแผนปฏิบัติการ (8) โครงสร้างการบริหารของศูนย์มีฝ่ายบริหารและฝ่ายวิชาการ (9) บุคลากรจัดตามโครงสร้างการบริหาร (10) วิธีการเรียนในศูนย์การเรียนรู้ คือ วิธีการเรียนแบบเผชิญหน้า และวิธีการแบบเรียนผสมผสาน (11) ประเภทของศูนย์การเรียนรู้ คือ ศูนย์ฝึกทักษะพื้นฐานนาฏศิลป์ ศูนย์นาฏศิลป์พื้นเมือง ศูนย์ละคร ศูนย์นาฏศิลป์นานาชาติ และศูนย์นาฏศิลป์อาเซียน (12) วิธีการและขั้นตอนในการเรียนในศูนย์การเรียนรู้ประกอบด้วย ขั้นที่ 1 สมัครเป็นสมาชิกของศูนย์การเรียนรู้ ขั้นที่ 2 พบเจ้าหน้าที่ของศูนย์เพื่อชี้แจงหรือปฐมนิเทศ ขั้นที่ 3 เลือกศูนย์การเรียนรู้ที่ต้องการ ขั้นที่ 4 ทดสอบและประเมินตนเองก่อนเรียน ขั้นที่ 5 ศึกษาในศูนย์การเรียนรู้ที่ท่านเลือกเรียน และ ขั้นที่ 6 ทดสอบภาคทฤษฎี ระหว่างเรียน หลังเรียนภาคปฏิบัติและแบบประเมินความพึงพอใจในการใช้บริการ (13) สื่อในศูนย์การเรียนรู้ คือ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเสียง สื่อภาพ และสื่อบุคคล (14) การประเมินในศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์มีการประเมินก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน (15) สิ่งอำนวยความสะดวก ประกอบด้วย ห้องประชุม ห้องจัดแสดงกิจกรรมนาฏศิลป์ เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องถ่ายเอกสาร ร้านจำหน่าย สื่อนาฏศิลป์ โทรศัพท์สาธารณะ ร้านอาหารและเครื่องดื่มและ ลานจอดรถ (16) โครงสร้างพื้นฐานของศูนย์การเรียนรู้ ประกอบด้วยที่ดิน สิ่งก่อสร้าง สาธารณูปโภค และพื้นที่ของศูนย์การเรียนรู้ และ (17) งบประมาณของศูนย์การเรียนรู้ คือ งบประมาณจากรัฐบาล เงินบริจาค เงินช่วยเหลือจากองค์กร หรือหน่วยงานที่สนับสนุนศูนย์การเรียนรู้ และเงินรายได้จากแหล่งอื่นๆ

ตอนที่ 3 เงื่อนไข การเตรียมการ วิธีการได้มาซึ่งศูนย์การเรียนรู้ และแนวทางการใช้

ตอนที่ 4 ผลการประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิ

หลังจากระดมความเห็นกับผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัยได้ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 8 คน จากนั้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 คน ประเมินคุณภาพโดยตรวจสอบและรับรองศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการประเมินศูนย์การเรียนรู้ดังกล่าว มีดังนี้

4.1 ผลการประเมินคุณภาพตอนที่ 1 คือ บทนำ ประกอบด้วย หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ มีการให้ได้มาซึ่งศูนย์การเรียนรู้ และผลที่คาดว่าจะได้รับ พบว่า ผลการศึกษาอยู่ในระดับดี

4.2 ผลการประเมินคุณภาพตอนที่ 2 รายละเอียดของศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า ผลการประเมินอยู่ในระดับ ดี

4.3 ผลการประเมินคุณภาพตอนที่ 3 เงื่อนไข การเตรียมการ และการนำไปใช้ของศูนย์การเรียนรู้ พบว่า ผลการประเมินอยู่ในระดับดี

ผลการประเมินคุณภาพศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับ ดี

บทที่ 5

ศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 1

ศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ประกอบด้วย 3 ตอน

ตอนที่ 1 บทนำ ประกอบด้วย หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ วิธีการได้มาซึ่งศูนย์
การเรียนรู้ และผลที่คาดว่าจะได้รับ

ตอนที่ 2 ศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ประกอบด้วย
ปรัชญา วิสัยทัศน์ เป้าหมาย นโยบาย วัตถุประสงค์ บทบาทหน้าที่ พันธกิจ เป้าหมาย มาตรการ
โครงสร้างการบริหารงานของศูนย์ ประเภทของศูนย์การเรียนรู้ บุคลากร วิธีการและขั้นตอนในการ
เรียนรู้ สื่อในศูนย์การเรียนรู้ การประเมิน สิ่งอำนวยความสะดวก โครงสร้างพื้นฐาน และงบประมาณ

ตอนที่ 3 เงื่อนไข การเตรียมการ และแนวทางการนำไปใช้

ตอนที่ 1 บทนำ

1. หลักการและเหตุผล

นาฏศิลป์เป็นศาสตร์แขนงหนึ่งในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เป็นศิลปะที่แสดงให้เห็นถึงความเป็นเอกลักษณ์ของชาติไทย ที่มีมานานตั้งแต่สมัยโบราณจนถึงปัจจุบัน เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ในปี พ.ศ. 2558 ในปฏิญญากรุงเทพฯ ได้ระบุวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 และ ข้อที่ 3 ของการจัดตั้งอาเซียน คือ (1) ส่งเสริมความร่วมมือและความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ในทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม เทคโนโลยี วิทยาศาสตร์ และการบริหาร และ (2) เสริมสร้างความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจพัฒนาการทางวัฒนธรรมในภูมิภาค เพื่อเป็นพื้นฐานการพัฒนาทักษะทางด้านนาฏศิลป์ จากจุดประสงค์ของการเรียนนาฏศิลป์ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจินตนาการ มีสุนทรียภาพ และมีทักษะปฏิบัติ กิจกรรมทางนาฏศิลป์ช่วยพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม ตลอดจน การนำไปสู่การพัฒนาสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง อันเป็นพื้นฐาน ในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพได้

ปัจจุบันการเรียนการสอนนาฏศิลป์ พบว่า ยังขาดแคลนครูผู้สอนที่จบด้านนาฏศิลป์ โดยตรง ซึ่งถือว่ามามีบทบาทที่สำคัญที่สุดในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้เรียนไม่สามารถเลือกเรียนในสิ่งที่ตนเองต้องการศึกษาได้ รวมทั้งห้องปฏิบัติการทางนาฏศิลป์ ขาดสถานที่ในการฝึกปฏิบัติทักษะไม่มีความพร้อมในหลายๆ ด้าน การฝึกปฏิบัติในห้องเรียนไม่สามารถกระตุ้นทำให้ผู้เรียนเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เกิดจินตนาการในการแสดงออก นอกจากนี้ การฝึกปฏิบัติในห้องเรียนมีข้อจำกัดในเรื่องของเวลาที่น้อยเกินไป เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งให้มีทักษะความสามารถในด้านการแสดงออกทางด้านนาฏศิลป์ การสร้างแหล่งเรียนรู้ในรูปแบบของศูนย์การเรียนนาฏศิลป์ ถือว่าเป็นการเตรียมความพร้อมของเยาวชนอีกทางเลือกหนึ่ง

จากการศึกษาความคิดเห็นและความต้องการของกลุ่มผู้บริหาร ครูผู้สอน และนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 เกี่ยวกับการจัดตั้งศูนย์การเรียนนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

พบว่า ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 1 เห็นด้วยกับการจัดตั้งศูนย์การเรียนนาฏศิลป์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยมีความต้องการให้ศูนย์การเรียนดังกล่าวเป็นแหล่งเรียนรู้ในการฝึกทักษะทางด้านนาฏศิลป์ โดยมีรายละเอียดทางด้านเนื้อหาสาระในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และเพิ่มเติมทักษะปฏิบัติ ทั้งนาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์พื้นเมือง ละคร นาฏศิลป์นานาชาติ และนาฏศิลป์อาเซียน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษา ควรมีหน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบในการดำเนินการจัดกิจกรรม และประเมินผลกิจกรรมต่างๆ ทั้งการประเมินก่อนเรียน ระหว่างเรียน หลังเรียนโดยสามารถเทียบโอนเข้ากับการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรของสถานศึกษาได้

จากความคิดเห็นและความต้องการของผู้บริหาร ครูผู้สอน และนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เห็นว่าควรมีการจัดตั้งศูนย์การเรียนนาฏศิลป์ เพื่อเป็นแหล่งฝึกทักษะการแสดงนาฏศิลป์ต่อไป

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ให้นักเรียนมีศูนย์การเรียนนาฏศิลป์ที่มีประสิทธิภาพ
2. เพื่อให้เป็นแหล่งเรียนรู้ และฝึกทักษะด้านนาฏศิลป์แก่นักเรียน
3. เพื่อถ่ายทอดความรู้นาฏศิลป์โดยผ่านทางสื่อแก่นักเรียน และผ่านการสอนด้วยครูผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านนาฏศิลป์
4. เพื่อเสริมสร้างสนับสนุน เผยแพร่ความเจริญ และทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมเพื่อเตรียมความพร้อมไปสู่ประชาคมอาเซียน

3. วิธีการได้มาของศูนย์การเรียน

1. ศึกษาจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยศูนย์การเรียนนาฏศิลป์ และสัมภาษณ์ผู้รู้ในประเด็นดังกล่าว เพื่อให้ได้ข้อมูลในการพัฒนาศูนย์
2. ศึกษาความต้องการของผู้บริหาร ครู และนักเรียนเกี่ยวกับศูนย์การเรียนนาฏศิลป์
3. ร่างศูนย์การเรียนดังกล่าว โดยนำข้อมูลในข้อ 1 และข้อ 2 มาเป็นแนวทางและปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ
4. ระดมความเห็นในการสนทนากลุ่มกับผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับร่างศูนย์การเรียน
5. ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ
6. นำมาพัฒนาเป็นศูนย์การเรียนนาฏศิลป์ที่มีความสมบูรณ์และชัดเจน
7. ประเมินคุณภาพ ตรวจสอบ และรับรองศูนย์การเรียนดังกล่าวโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

4. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ศูนย์การเรียนนาฏศิลป์เป็นแหล่งความรู้และฝึกทักษะด้านนาฏศิลป์
2. นักเรียนที่เรียนในศูนย์การเรียน มีทักษะความสามารถในการแสดงออกด้านนาฏศิลป์เป็นอย่างดี
3. นักเรียนได้เตรียมความพร้อมทางด้านนาฏศิลป์เพื่อนำไปสู่ประชาคมอาเซียน

ตอนที่ 2

ศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ประกอบด้วย ปรัชญา วิสัยทัศน์ นโยบาย วัตถุประสงค์ บทบาทและหน้าที่ พันธกิจ เป้าหมาย มาตรการ โครงสร้างการบริหารงานของศูนย์ ประเภทของศูนย์การเรียน บุคลากร วิธีการและขั้นตอนในการเรียน สื่อในศูนย์การเรียน การประเมิน สิ่งอำนวยความสะดวก โครงสร้างพื้นฐาน และงบประมาณ

1. ปรัชญา

พัฒนาทักษะ ส่งเสริมสุนทรียภาพ แสดงออกทางนาฏศิลป์ อย่างสร้างสรรค์

2. วิสัยทัศน์

เป็นศูนย์กลางสร้างเครือข่ายครูและนักเรียนในการจัดกิจกรรม สร้างสรรค์ผลงาน นิทรรศการด้านนาฏศิลป์ของเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1

3. นโยบาย

- 3.1 ส่งเสริมการศึกษา ค้นคว้า และพัฒนางานนาฏศิลป์ ด้วยการฝึกทักษะปฏิบัติ
- 3.2 เป็นแหล่งเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถศึกษาค้นคว้าได้ด้วยตนเอง ได้ค้นพบตนเองด้านความเชี่ยวชาญด้านนาฏศิลป์
- 3.3 ส่งเสริมการเรียนเพื่อพัฒนานักเรียนเต็มตามศักยภาพและประยุกต์ใช้นาฏศิลป์ในการดำรงชีวิตประจำวัน เพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน
- 3.4 ส่งเสริมให้แสดงออกถึงความสามารถด้านนาฏศิลป์ในการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมไทย
- 3.5 ประสานความร่วมมือระหว่างโรงเรียนประถมศึกษาในการจัดการบริหาร วิชาการ และบริการศูนย์การเรียน
- 3.6 อนุรักษ์นาฏศิลป์พื้นบ้าน และสนับสนุนให้ภูมิปัญญาท้องถิ่นนำความรู้เข้ามาสู่การเรียน การสอนในศูนย์

4. วัตถุประสงค์

- 4.1 เพื่อให้ให้นักเรียนมีศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์ที่มีประสิทธิภาพ
- 4.2 เพื่อให้ความรู้และทักษะเกี่ยวกับนาฏศิลป์

4.3 เพื่อถ่ายทอดความรู้ด้านนาฏศิลป์โดยผ่านทางสื่อแก่นักเรียนผ่านการสอนด้วยครูผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านนาฏศิลป์

4.4 เพื่อเสริมสร้างสนับสนุน เผยแพร่ความเจริญ และทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมเพื่อเตรียมความพร้อมไปสู่ประชาคมอาเซียน

5. บทบาทและหน้าที่

- 5.1 ให้ความรู้และฝึกทักษะนักเรียนให้สามารถแสดงนาฏศิลป์ได้
- 5.2 รวบรวมและจัดทำสื่อการเรียนการสอนไว้ในศูนย์การเรียนรู้
- 5.3 จัดกิจกรรมที่ให้นักเรียนประเภทต่างๆ ได้
- 5.4 ให้คำปรึกษาและแนะนำนักเรียนในเรื่องฝึกทักษะการแสดงด้านนาฏศิลป์
- 5.5 จัดการฝึกอบรมนาฏศิลป์ตามความประสงค์ของนักเรียนหรือโรงเรียนแจ้งมา
- 5.6 จัดกิจกรรมการแสดงนาฏศิลป์ในโอกาสต่างๆ
- 5.7 เผยแพร่ประชาสัมพันธ์และประสานงานกับโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาในการให้บริการของศูนย์การเรียนรู้

6. พันธกิจ

- 6.1 ให้ความรู้และพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ที่จะนำไปสู่การพัฒนาผลงานนาฏศิลป์
- 6.2 จัดหาบุคลากร สื่อ และสิ่งอำนวยความสะดวกในการฝึกทักษะให้มีความเหมาะสมกับการฝึกทักษะด้านนาฏศิลป์
- 6.3 จัดแสดงผลงานที่เกิดจากความสร้างสรรค์ของนักเรียนที่ต้องการจะเผยแพร่ผลงานของตนเอง
- 6.4 รวบรวมและเผยแพร่ผลงานงานนาฏศิลป์จากศูนย์การเรียนรู้ไปสู่ชุมชนสร้างให้บุคลากรในชุมชนเกิดทัศนคติที่ดีต่องานนาฏศิลป์
- 6.5 เป็นเครือข่ายความรู้และทักษะด้านนาฏศิลป์

7. เป้าหมาย

7.1 เป้าหมายเชิงปริมาณ

- 7.1.1 ให้บริการกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 760 คน
- 7.1.2 ให้บริการทุกวัน ระหว่างเวลา 08.30-20.00 น.

7.2 เป้าหมายเชิงคุณภาพ

- 7.2.1 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความรู้ในเรื่องนาฏศิลป์ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาทักษะทางด้านนาฏศิลป์ให้มีมาตรฐานและคุณภาพที่ดี

7.2.2 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความพึงพอใจ และมีเจตคติที่ดีต่อศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์ ซึ่งก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักเรียน

8. มาตรการ

8.1 จัดทำแผนแม่บทและจัดทำแผนปฏิบัติการ โดยเขตพื้นที่การศึกษา จัดทำแผนแม่บทเป็นแผนระยะยาว และแผนปฏิบัติการซึ่งเป็นแผนระยะสั้น เพื่อให้กิจกรรมการดำเนินงานของศูนย์บรรจุไว้ในแผน เพื่อนำไปสู่การจัดสรรงบประมาณด้านนาฏศิลป์เพื่อนำมาใช้ในกิจกรรมต่าง ๆ

8.2 จัดตั้ง “คณะกรรมการดำเนินการศูนย์การเรียนรู้” โดยจัดหาสถานที่จัดตั้งศูนย์การเรียนรู้กลับร่องและพิจารณาคุณสมบัติของสถานที่ที่จะเป็นที่ตั้งของศูนย์การเรียนรู้

8.3 ประสานงานกับเขตพื้นที่การศึกษา หรือโรงเรียน และผู้เกี่ยวข้องเพื่อให้ความเห็นชอบเป็นสถานที่จัดตั้งศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์

8.4 จัดประชุมชี้แจงกับโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาในด้านการสนับสนุนและการให้ความร่วมมือในการดำเนินการศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์

8.5 วางแผนและเตรียมการกับโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาในการดำเนินการของศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์

8.6 จัดอบรมให้ความรู้ในเรื่องนาฏศิลป์ให้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

8.7 จัดกิจกรรมในศูนย์การเรียนรู้ทางด้านนาฏศิลป์

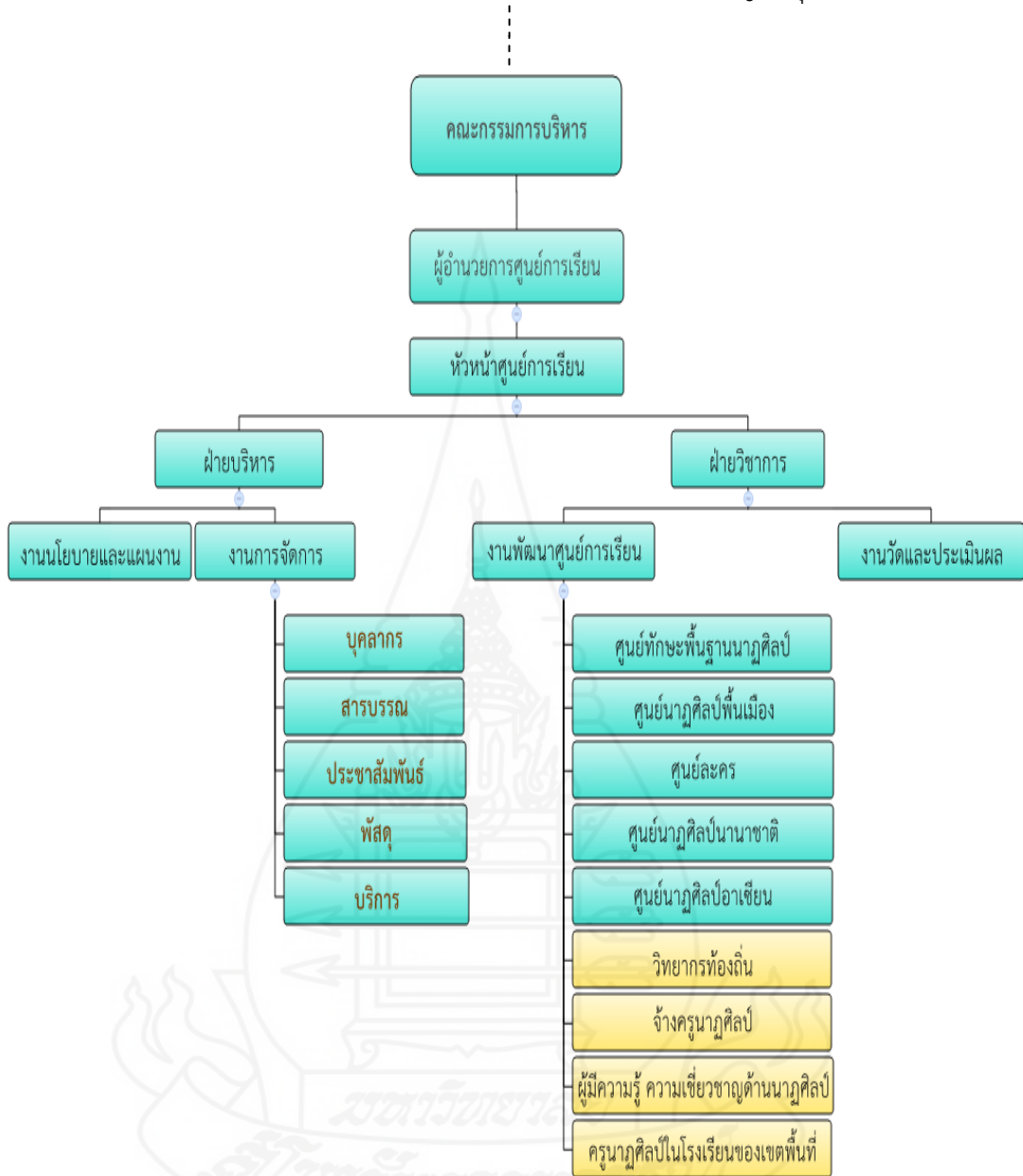
8.8 จัดทำเครื่องมือและเกณฑ์การประเมินและแนวทางการติดตามนักเรียนในโครงการและการดำเนินงานของศูนย์

9. โครงสร้างการบริหารงานของศูนย์

ศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์ มีการจัดโครงสร้างขององค์กร ดังนี้

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 1

ภาพที่ 5.1 แสดงโครงสร้างการบริหารงานของศูนย์การเรียนนาฏศิลป์

9.1 คณะกรรมการบริหารศูนย์การเรียน ประกอบด้วย

1. ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา ประธานกรรมการ
2. ผู้อำนวยการโรงเรียนที่อยู่ในเขตพื้นที่การศึกษา กรรมการ
3. ครูนาฏศิลป์ที่อยู่ในเขตพื้นที่การศึกษา กรรมการ
4. หัวหน้าศูนย์การเรียน กรรมการและเลขานุการ

บทบาทและหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารศูนย์การเรียน มีดังนี้

- 1) กำหนดนโยบายและวางแผนการปฏิบัติงานในการดำเนินการของศูนย์การเรียน

2) ให้คำปรึกษาและให้ความช่วยเหลือการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้
 3) ควบคุม ดูแล ตรวจสอบ และจัดสรรพัสดุต่างๆ ในการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้

- 4) พิจารณาส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมของศูนย์การเรียนรู้
 5) ประเมินการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้

9.2 โครงสร้างของศูนย์การเรียนนาฏศิลป์

9.2.1 ฝ่ายบริหาร ทำหน้าที่ บริหารงานด้านงานนโยบาย และแผนงาน และการจัดการศูนย์การเรียนรู้ มีหน้าที่เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์กับหน่วยงานภายใน และภายนอก กำกับ ดูแล และติดตามการดำเนินงานของศูนย์ ฝ่ายบริหารศูนย์การเรียนประกอบด้วย 2 งาน คือ งานนโยบาย และแผนงาน และงานการจัดการ

1) งานนโยบายและแผนงาน ทำหน้าที่จัดระบบงานในด้านต่อไปนี้ คือ มีวางแผนปฏิบัติงานในการดำเนินกิจกรรมการศึกษาของศูนย์การเรียนรู้ วิเคราะห์กระบวนการปฏิบัติงานและให้คำแนะนำเพื่อพัฒนานโยบายและแผนงานและงานพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ รับผิดชอบงานสนับสนุนการฝึกทักษะการเรียนการสอนในศูนย์การเรียน ประสานงานและเผยแพร่กับโรงเรียน ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 1 ในการฝึกทักษะการแสดงนาฏศิลป์ และกำกับดูแลและติดตามการดำเนินงานของศูนย์

2) งานการจัดการ ทำหน้าที่จัดระบบงานในด้านต่อไปนี้ คือ งานบุคลากร งานสารบรรณ ประชาสัมพันธ์ งานพัสดุ งานสถานที่ งานบริการ และงบประมาณ

9.2.2 ฝ่ายวิชาการ ทำหน้าที่การบริหารงานในด้านงานวิชาการครอบคลุม การพัฒนาศูนย์การเรียนและการวิจัยทางนาฏศิลป์ การเลือกสรรเนื้อหา การจัดหาแหล่งความรู้หรือฐานความรู้ การถ่ายทอดความรู้ และการประเมิน ฝ่ายวิชาการประกอบด้วย งานศูนย์การเรียนรู้ และงานวัดและประเมินผลการเรียน

1) งานพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ ทำหน้าที่จัดระบบการดำเนินงานในศูนย์การเรียนแต่ละศูนย์การเรียนรู้ ให้ความรู้และฝึกทักษะและการอบรม

2) งานวัดและประเมินผลการเรียน ทำหน้าที่พัฒนาเครื่องมือเพื่อใช้ประเมินผลสัมฤทธิ์ วัดทักษะความสามารถ และประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ

10. ประเภทของศูนย์เรียนน่อย

ศูนย์เรียนน่อยเป็นงานอยู่ในขอบข่ายของงานวิชาการ มีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนได้มีโอกาสได้ ศึกษาและฝึกทักษะด้านนาฏศิลป์ กลุ่มเป้าหมายที่ให้บริการเป็นนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

โดยศูนย์เรียนน่อยแบ่งออกเป็น 5 ศูนย์ ได้แก่ (1) ศูนย์ฝึกทักษะพื้นฐานนาฏศิลป์ (2) ศูนย์นาฏศิลป์พื้นเมือง (3) ศูนย์ละคร (4) ศูนย์นาฏศิลป์นานาชาติ และ (5) ศูนย์นาฏศิลป์อาเซียน

10.1 ศูนย์ฝึกทักษะพื้นฐานนาฏศิลป์

10.1.1 เนื้อหาสาระในศูนย์ฝึกทักษะพื้นฐานนาฏศิลป์ ประกอบด้วยขอบข่ายเนื้อหาในเรื่อง (1) การศึกษารูปแบบของนาฏศิลป์ไทย (2) การฝึกทักษะพื้นฐานนาฏศิลป์ด้วยการใช้มือ และ (3) การฝึกทักษะพื้นฐานนาฏศิลป์ด้วยการใช้เท้า

10.1.2 วัตถุประสงค์การเรียนรู้ในศูนย์ฝึกทักษะพื้นฐานนาฏศิลป์

1) มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ การแสดงทำนาฏศิลป์ และกระบวนการปฏิบัติ

2) สามารถใช้กระบวนการสร้างสรรค์แสดงท่ารำเบื้องต้น

3) สามารถแสดงท่ารำที่สื่อถึงแนวความคิดและทัศนคติที่ดีต่อสังคมได้

4) สามารถประยุกต์ใช้นาฏศิลป์ในชีวิตประจำวันได้

10.1.3 กิจกรรมการเรียนรู้ในศูนย์ฝึกทักษะพื้นฐานนาฏศิลป์

การศึกษาในศูนย์ฝึกทักษะพื้นฐานนาฏศิลป์มีขั้นตอนในการเรียน ดังนี้ (1) ทำแบบประเมินตนเอง (2) ศึกษาเนื้อหาสาระ (3) ปฏิบัติกิจกรรมระหว่างเรียน (4) ฝึกทักษะปฏิบัติ และ (5) ทำประเมินหลังเรียน

10.2 ศูนย์ฝึกนาฏศิลป์พื้นเมือง

10.2.1 เนื้อหาสาระในศูนย์ฝึกนาฏศิลป์พื้นเมือง ประกอบด้วยขอบข่ายเนื้อหาในเรื่อง (1) รูปแบบนาฏศิลป์พื้นเมือง (2) การฝึกทักษะนาฏศิลป์พื้นเมืองภาคเหนือ (3) การฝึกทักษะนาฏศิลป์พื้นเมืองภาคกลาง (4) การฝึกทักษะนาฏศิลป์พื้นเมืองภาคอีสาน และ (5) การฝึกทักษะนาฏศิลป์พื้นเมืองภาคใต้

10.2.2 วัตถุประสงค์การเรียนรู้ในศูนย์นาฏศิลป์พื้นเมือง

1) มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการแสดงพื้นเมือง
2) สามารถใช้กระบวนการสร้างสรรค์การแสดงพื้นเมืองได้ตามความคิดจินตนาการได้อย่างอิสระ

3) สามารถสร้างงานที่สื่อถึงความคิดและทัศนคติที่ดีต่อสังคม

4) สามารถประยุกต์ใช้งานการแสดงพื้นเมืองในชีวิตประจำวันได้

10.2.3 กิจกรรมการเรียนรู้ในศูนย์นาฏศิลป์พื้นเมือง

การศึกษาในศูนย์นาฏศิลป์พื้นเมือง มีขั้นตอนในการเรียน ดังนี้ (1) ทำแบบประเมินตนเอง (2) ศึกษาเนื้อหาสาระ (3) ปฏิบัติกิจกรรมระหว่างเรียน (4) ฝึกทักษะปฏิบัติ และ (5) ทำประเมินหลังเรียน

10.3 ศูนย์ละคร

10.3.1 เนื้อหาสาระในศูนย์ละคร ประกอบด้วยขอบข่ายเนื้อหาในเรื่อง (1) รูปแบบละคร (2) การฝึกทักษะละครกิจกรรมละคร (3) การฝึกทักษะละครกิจกรรมละครใบ้ (4) การฝึกทักษะละครกิจกรรมละครหุ่น (5) การฝึกทักษะละครกิจกรรมการแสดงละครโดยไม่มีเครื่องเล่น และ (6) การฝึกทักษะละครกิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติ

10.3.2 วัตถุประสงค์การเรียนรู้ในศูนย์ละคร

- 1) มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบของละคร
- 2) สามารถใช้กระบวนการสร้างสรรค์การแสดงละครได้ตามความคิดจินตนาการได้อย่างอิสระ
- 3) สามารถสร้างงานที่สื่อถึงความคิดและทัศนคติที่ดีต่อสังคม
- 4) สามารถประยุกต์ใช้งานการแสดงละครในชีวิตประจำวันได้

10.3.3 กิจกรรมการเรียนรู้ในศูนย์ละคร

- การศึกษาในศูนย์ละคร มีขั้นตอนในการเรียน ดังนี้
- (1) ทำแบบประเมินตนเอง (2) ศึกษาเนื้อหาสาระ (3) ปฏิบัติกิจกรรมระหว่างเรียน (4) ฝึกทักษะปฏิบัติ และ (5) ทำประเมินหลังเรียน

10.4 ศูนย์นาฏศิลป์นานาชาติ

- ### 10.4.1 เนื้อหาสาระในศูนย์นาฏศิลป์นานาชาติ
- ประกอบด้วยขอบข่ายเนื้อหาในเรื่อง (1) รูปแบบนาฏศิลป์นานาชาติ (2) การฝึกทักษะการแสดงพื้นบ้านของประเทศต่างๆ และ (3) การประยุกต์นาฏศิลป์ไทยกับนาฏศิลป์นานาชาติเข้าด้วยกัน

10.4.2 วัตถุประสงค์การเรียนรู้ในศูนย์นาฏศิลป์นานาชาติ

- 1) มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบศูนย์นาฏศิลป์นานาชาติ
- 2) สามารถใช้กระบวนการสร้างสรรค์การแสดงนาฏศิลป์นานาชาติได้ตามความคิดจินตนาการได้อย่างอิสระ
- 3) สามารถสร้างงานที่สื่อถึงความคิดและทัศนคติที่ดีต่อสังคม
- 4) สามารถประยุกต์ใช้งานการแสดงนาฏศิลป์นานาชาติในชีวิตประจำวันได้

10.4.3 กิจกรรมการเรียนรู้ในศูนย์นาฏศิลป์นานาชาติ

- การศึกษาในศูนย์นาฏศิลป์นานาชาติ มีขั้นตอนในการเรียน ดังนี้ (1) ทำแบบประเมินตนเอง (2) ศึกษาเนื้อหาสาระ (3) ปฏิบัติกิจกรรมระหว่างเรียน (4) ฝึกทักษะปฏิบัติ และ (5) ทำประเมินหลังเรียน

10.5 ศูนย์นาฏศิลป์อาเซียน

- ### 10.5.1 เนื้อหาสาระในศูนย์นาฏศิลป์อาเซียน
- ประกอบด้วยขอบข่ายเนื้อหาในเรื่อง (1) รูปแบบนาฏศิลป์อาเซียน (2) การฝึกทักษะการแสดงนาฏศิลป์อาเซียนแบบดั้งเดิม และ (3) การฝึกทักษะการแสดงนาฏศิลป์อาเซียนแบบประยุกต์

10.5.2 วัตถุประสงค์การเรียนรู้ในศูนย์นาฏศิลป์อาเซียน

- 1) มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบศูนย์นาฏศิลป์อาเซียน
- 2) สามารถใช้กระบวนการสร้างสรรค์การแสดงนาฏศิลป์อาเซียนได้ตามความคิดจินตนาการได้อย่างอิสระ
- 3) สามารถสร้างงานที่สื่อถึงความคิดและทัศนคติที่ดีต่อสังคม
- 4) สามารถประยุกต์ใช้งานการแสดงนาฏศิลป์อาเซียนในชีวิตประจำวันได้

10.5.3 กิจกรรมการเรียนรู้ในศูนย์นาฏศิลป์อาเซียน

การศึกษาในศูนย์นาฏศิลป์อาเซียน มีขั้นตอนในการเรียน ดังนี้ (1) ทำแบบประเมินตนเอง (2) ศึกษาเนื้อหาสาระ (3) ปฏิบัติกิจกรรมระหว่างเรียน (4) ฝึกทักษะปฏิบัติ และ (5) ทำประเมินหลังเรียน

11. บุคลากร

บุคลากรผู้รับผิดชอบการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์ประกอบด้วย

(1) คณะกรรมการบริหารและผู้อำนวยการศูนย์การเรียนรู้ (2) หัวหน้าศูนย์การเรียนรู้ (3) บุคลากรฝ่ายบริหารศูนย์การเรียนรู้ และ (4) บุคลากรฝ่ายวิชาการ รวมบุคลากรทั้งสิ้น จำนวน 15 คน (ไม่รวมคณะกรรมการบริหารศูนย์การเรียนรู้) มีบทบาทและมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

11.1 คณะกรรมการบริหารและผู้อำนวยการศูนย์การเรียนรู้

11.1.1 ตัวแทนจากคณะกรรมการการศึกษาเขตพื้นที่การศึกษา ตัวแทนจากชุมชน ตัวแทนผู้บริหารโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษา ตัวแทนจากครูผู้สอนนาฏศิลป์จากโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษา มีหน้าที่ อำนาจการ ประสานงาน ควบคุมและกำกับดูแลดำเนินงานตามนโยบายที่กำหนด จำนวน 4 อัตรา

หน้าที่ เป็นที่ปรึกษา ให้คำแนะนำ และดูแลการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์

คุณสมบัติ เป็นผู้ที่ได้รับการยอมรับจากชุมชนว่าเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับนาฏศิลป์

11.1.2 ผู้อำนวยการศูนย์การเรียนรู้ จำนวน 1 อัตรา

หน้าที่ (1) วางแผนการดำเนินงานทั้งหมดของศูนย์การเรียนรู้ตามแนวทางของปรัชญา วิสัยทัศน์ เป้าหมาย และนโยบายของศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์ และ (2) ประเมินผลและติดตามการปฏิบัติงานของทุกฝ่ายเพื่อปรับการปฏิบัติงานให้มีคุณภาพ

คุณสมบัติ เป็นผู้ที่มีดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1

11.1.3 หัวหน้าศูนย์การเรียนรู้ จำนวน 1 อัตรา มีหน้าที่ กำกับดูแลการดำเนินงานทั้งหมดในศูนย์การเรียนรู้ทั้งการดำเนินงานฝ่ายบริหารและฝ่ายวิชาการให้เป็นไปตามแผนงานที่คณะกรรมการอำนวยการเห็นชอบนโยบายของศูนย์การเรียนรู้

คุณสมบัติ เป็นผู้บริหารโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 และมีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาโทสาขาการบริหาร

11.1.4 บุคลากรฝ่ายบริหารศูนย์การเรียนรู้

บุคลากรฝ่ายบริหารประกอบไปด้วย (1) บุคลากรงานนโยบายและแผนงาน และ (2) บุคลากรงานการจัดการ

1) บุคลากรงานนโยบายและแผนงาน

(1) เจ้าหน้าที่ด้านการวางแผนนโยบายและแผนงาน จำนวน 1 ตำแหน่ง มี

หน้าที่ (1) ร่วมกำหนดนโยบายและแผนงานของศูนย์การเรียนรู้ และ (2) วิเคราะห์กระบวนการปฏิบัติงานและให้คำแนะนำเพื่อพัฒนานโยบายและแผนงาน

คุณสมบัติ มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาตรีด้านการศึกษากิจการระบบการเรียนการสอน และมีประสบการณ์ด้านการวางแผน จัดทำงบประมาณ

2) บุคลากรงานการจัดการ

(1) เจ้าหน้าที่สารบรรณ จำนวน 1 ตำแหน่ง

หน้าที่ (1) จัดทำเอกสารทะเบียนประวัติของบุคลากรภายในศูนย์การเรียนรู้ (2) งานสารบัญ รับ – ส่ง หนังสือของศูนย์การเรียนรู้ และ (3) พิมพ์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับศูนย์การเรียนรู้

คุณสมบัติ (1) มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาการจัดการ หรือสาขาอื่นๆ (2) สามารถจัดพิมพ์เอกสารได้อย่างถูกต้องตามระเบียบ และ (3) มีความสามารถใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำหรับใช้งานในสำนักงานได้

(2) เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ จำนวน 1 ตำแหน่ง

หน้าที่ (1) วางแผนประชาสัมพันธ์ศูนย์การเรียนรู้ (2) ประชาสัมพันธ์การให้บริการของศูนย์การเรียนรู้ (3) ต้อนรับผู้มารับบริการภายในศูนย์การเรียนรู้ และ (4) ติดต่อประสานงานกับบุคคลหรือหน่วยงานภายนอก

คุณสมบัติ (1) มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาตรี สาขาบริหารธุรกิจ หรือประชาสัมพันธ์ และ (2) สามารถพูดและเขียนภาษาอังกฤษได้ดี

(3) เจ้าหน้าที่พัสดุ จำนวน 1 ตำแหน่ง

หน้าที่ (1) เสนอรายการจัดซื้อ สื่อย่างๆ และอุปกรณ์ (2) จัดซื้อและทำทะเบียนพัสดุครุภัณฑ์ของศูนย์การเรียนรู้ให้ถูกต้องตามระเบียบว่าด้วยการพัสดุ และ (3) ยืม-คืน สื่อบริการสำเนา สื่อบริการ และอุปกรณ์ประกอบการแสดง

คุณสมบัติ (1) มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาการจัดการ หรือสาขาอื่นๆ (2) สามารถจัดพิมพ์เอกสารได้อย่างถูกต้องตามระเบียบ และ (3) ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์

11.1.5 บุคลากรฝ่ายวิชาการ

บุคลากรฝ่ายศูนย์วิชาการประกอบด้วย บุคลากรงานศูนย์การเรียนรู้ และ บุคลากรงานวัดผลประเมินผลการเรียน

1) บุคลากรงานพัฒนาศูนย์การเรียนรู้

(1) นักวิชาการ จำนวน 1 ตำแหน่ง

หน้าที่ (1) ออกแบบระบบการเรียน จัดระบบการเรียน และ ออกแบบสื่อการเรียนการสอน ภายในศูนย์การเรียนรู้ และ (2) กำหนดหลักสูตร รูปแบบกิจกรรมการฝึกทักษะปฏิบัติงานภายในศูนย์การเรียนรู้

คุณสมบัติ (1) มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาตรีด้านการศึกษ และ (2) มีประสบการณ์ด้านการออกแบบการเรียนการสอน หรือการสอนนาฏศิลป์

(2) บุคลากรประจำศูนย์การเรียนรู้ จำนวน 2 ตำแหน่ง

หน้าที่ (1) ควบคุมดูแลการดำเนินงานในศูนย์การเรียนรู้ย่อยทั้ง 5 ศูนย์ ได้แก่ ศูนย์ทักษะพื้นฐานนาฏศิลป์ ศูนย์นาฏศิลป์พื้นเมือง ศูนย์ละคร ศูนย์นาฏศิลป์นานาชาติ และศูนย์นาฏศิลป์อาเซียน (2) ให้คำแนะนำ และให้คำปรึกษา แก่ผู้รับบริการในศูนย์การเรียนรู้ที่ตนรับผิดชอบ (3) ประเมินผลและติดตามการปฏิบัติงานของผู้รับบริการและให้คำแนะนำเพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงการปฏิบัติงานให้มีคุณภาพ และ (4) อำนวยความสะดวกในการทำกิจกรรมให้แก่ผู้รับบริการ

คุณสมบัติ (1) มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาตรี สาขานาฏศิลป์ และ (2) มีประสบการณ์ด้านการจัดการเรียนการสอนนาฏศิลป์

(3) วิทยากร จำนวน 3 ตำแหน่ง

หน้าที่ (1) ให้ความรู้ ให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษา และฝึกทักษะนาฏศิลป์ แก่ผู้รับบริการในศูนย์การเรียนรู้ย่อย และ (2) ประเมินผลและติดตามการฝึกทักษะปฏิบัติของผู้รับบริการและให้คำแนะนำเพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงการปฏิบัติงานให้มีคุณภาพ

คุณสมบัติ มีความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะเรื่อง เช่น เชี่ยวชาญด้านนาฏศิลป์พื้นเมือง ด้านนาฏศิลป์นานาชาติ ด้านนาฏศิลป์อาเซียน และด้านการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ประยุกต์

(4) เจ้าหน้าที่คอมพิวเตอร์ จำนวน 1 ตำแหน่ง

หน้าที่ ดูแลบำรุงรักษาระบบคอมพิวเตอร์ที่ใช้ในการเรียนการสอน

คุณสมบัติ มีวุฒิการศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาที่เกี่ยวข้องกับคอมพิวเตอร์

2) งานวัดผลประเมินผลการเรียนรู้

(1) นักวัดและประเมินผล จำนวน 1 ตำแหน่ง

หน้าที่ (1) ควบคุมดูแลการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้รับบริการในศูนย์การเรียนรู้ย่อยทั้ง 4 ศูนย์ (2) สร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ให้ตรงกับสาระและวัตถุประสงค์ (3) จัดประเมินความรู้และประเมินผลการเรียนรู้ของผู้รับบริการ และ (4) ติดตามและให้คำแนะนำแก่ผู้รับบริการเกี่ยวกับผลการเรียน และการประเมินผลการเรียนรู้

คุณสมบัติ (1) มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาตรีด้านวัดผล การศึกษามีประสบการณ์ในการวัดและประเมินผล และ (2) มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

อัตรากำลังของศูนย์การเรียนนาฏศิลป์

1. ผู้อำนวยการศูนย์การเรียน	1	อัตรา
2. หัวหน้าศูนย์การเรียน	1	อัตรา
3. หัวหน้าฝ่ายบริหาร	1	อัตรา
3.1 งานนโยบายและแผนงาน	1	อัตรา
3.2 งานการจัดการ	3	อัตรา
4. หัวหน้าฝ่ายวิชาการ	1	อัตรา
4.1 งานศูนย์การเรียน	6	อัตรา
4.2 งานวัดและประเมินผลการเรียนรู้	1	อัตรา
	15	อัตรา

12. วิธีการและขั้นตอนในการเรียน

วิธีการและขั้นตอนในการเรียนภายในศูนย์การเรียนใช้วิธีการแบบเผชิญหน้าผู้ใช้บริการเดินทางมาใช้บริการในศูนย์การเรียนมีขั้นตอนการเรียน ดังนี้

ขั้นที่ 1 สมัครเป็นสมาชิกของศูนย์การเรียน คือ กรอกแบบฟอร์มประวัติพร้อมติดรูปถ่ายเจ้าหน้าที่จะตรวจสอบ ทำบัตรสมาชิกของศูนย์ให้

ขั้นที่ 2 พบเจ้าหน้าที่ของศูนย์เพื่อชี้แจงหรือปฐมนิเทศเกี่ยวกับศูนย์การเรียน พร้อมทั้งแจกคู่มือการใช้

ขั้นที่ 3 เลือกศูนย์การเรียนที่ต้องการ

ขั้นที่ 4 ทดสอบและประเมินตนเองก่อนเรียน

ขั้นที่ 5 ศึกษาในศูนย์การเรียนที่ท่านเลือกเรียน ได้แก่ ศูนย์ฝึกทักษะต่าง ๆ

ขั้นที่ 6 ทดสอบภาคทฤษฎี ระหว่างเรียน หลังเรียนภาคปฏิบัติและแบบประเมินความพึงพอใจในการใช้บริการ

13. สื่อในศูนย์การเรียน

สื่อในศูนย์การเรียนนาฏศิลป์ ได้แก่ สื่อสิ่งพิมพ์ เช่น ตำรา หนังสือ นิตยสาร วารสาร ฯลฯ สื่อเสียง เช่น เทปบันทึกเสียง แผ่นเพลง ฯลฯ สื่อภาพ เช่น สมุดภาพ แผ่นซีดี แผ่น ดีวีดี และสื่อบุคคล ครุนาฏศิลป์ วิทยากร ฯลฯ ในศูนย์การเรียนนาฏศิลป์จะมีสื่อบุคคล หรือวิทยากรที่มีความรู้และประสบการณ์ สาธิต และให้คำแนะนำ

14. การประเมิน

การประเมิน เมื่อนักเรียนได้ศึกษาในศูนย์การเรียนที่จัดไว้ให้จะมีการประเมินความรู้ของนักเรียน โดยประเมินใน 3 ประเภท คือ ประเมินก่อนเรียน ประเมินระหว่างเรียน และประเมินหลังเรียน

14.1 ประเมินก่อนเรียน ประเมินด้วยแบบทดสอบก่อนเรียน

14.2 ประเมินระหว่างเรียน ประเมินจากการทำกิจกรรมระหว่างเรียน เช่น จากการฝึกทักษะการแสดงนาฏศิลป์ การตอบคำถาม ฯลฯ

14.3 ประเมินหลังเรียน ประเมินด้วยแบบทดสอบหลังเรียน

เมื่อนักเรียนผ่านการเรียนในศูนย์การเรียนนาฏศิลป์ ศูนย์ควรจะทำใบวุฒิบัตรหรือประกาศนียบัตร เพื่อนำไปใช้เทียบในการเรียนนาฏศิลป์ของนักเรียน หรือเพิ่มคะแนนในส่วนที่เป็นกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

15. สิ่งอำนวยความสะดวก

ในศูนย์การเรียนรู้จะต้องมีสิ่งอำนวยความสะดวกให้นักเรียนหรือผู้มาใช้บริการจำแนกเป็น (1) ห้องต่างๆ ได้แก่ ห้องประชุม และห้องจัดแสดงกิจกรรมนาฏศิลป์ (2) เครื่องมือและอุปกรณ์ ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์ และเครื่องถ่ายเอกสาร (3) ร้านจำหน่ายสื่อทางนาฏศิลป์ (4) โทรศัพท์สาธารณะ และ (5) ร้านอาหารและเครื่องดื่ม และ (6) ลานจอดรถ

15.1 ห้องต่างๆ ได้แก่ ห้องประชุม และห้องจัดแสดงกิจกรรมนาฏศิลป์

15.1.1 ห้องประชุม ควรจัดให้มี เพื่อการประชุมสำหรับเจ้าหน้าที่ หรือหน่วยงานมาติดต่อ ขอเยี่ยมชม ขอใช้บริการ และการบรรยายรวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้อง การประชุมกลุ่มย่อยสำหรับทำกิจกรรมกลุ่ม และเพื่อฟังการบรรยายพิเศษเกี่ยวกับนาฏศิลป์จากเจ้าหน้าที่ เช่น ผู้ปกครอง ครู ประชาชน ฯลฯ

15.1.2 ห้องจัดแสดงกิจกรรมนาฏศิลป์ ควรเป็นที่กว้างสำหรับกิจกรรม หรือโครงการที่ส่งเสริมความรู้ด้านนาฏศิลป์ เช่น การประกวดการแสดงนาฏศิลป์ในวันสำคัญ การประกวดการแสดงละคร ฯลฯ เวทีจัดกิจกรรมนาฏศิลป์ควรมี 2 ส่วน ส่วนหนึ่งสำหรับผู้ประกวดแสดงผลงาน อีกส่วนหนึ่งสำหรับผู้เข้าชมการประกวดในบริเวณเวทีปฏิบัติกิจกรรมควรมีพื้นที่ที่จัดแสดงผลงานที่ได้รับรางวัลเก็บไว้ในแต่ละกิจกรรม

15.2 เครื่องมือและอุปกรณ์ต่างๆ ให้บริการกับนักเรียน ได้แก่ 1) เครื่องคอมพิวเตอร์ ให้บริการผู้ที่ต้องการพิมพ์งาน ทางศูนย์ให้บริการ 2) เครื่องถ่ายเอกสาร เพื่อให้บริการสำเนาสื่อสิ่งพิมพ์ที่เป็นเอกสาร ตำรา แบบเรียน ฯลฯ ที่ทางศูนย์ไม่ให้ออกไป เครื่องถ่ายเอกสารควรให้บริการได้ตลอดเวลาและจัดวางให้เห็นได้ชัดควรอยู่ใกล้กับส่วนจัดนิทรรศการนาฏศิลป์ของศูนย์การเรียนรู้

15.3 ร้านจำหน่ายสื่อทางนาฏศิลป์ ให้บริการผู้ที่สนใจซื้อสื่อทางนาฏศิลป์ในราคาไม่แพง จัดจำหน่ายหนังสือ ตำรา ซีดี วีดีทัศน์เพื่อให้นักเรียนได้เลือกซื้อไปอ่านหรือฟังหรือชม เป็นการทบทวนบทเรียน และช่วยให้นักเรียนซื้อหนังสือ ซีดี วีซีดีและของจริงที่มีคุณภาพ

15.4 โทรศัพท์สาธารณะ ควรจัดอยู่ ณ จุดใดจุดหนึ่งของศูนย์ไม่ควรกระจายไปทุกส่วนของศูนย์จะทำให้เกิดเสียงดังรอบๆ ศูนย์ทั้งหมด และสร้างทัศนียภาพไม่สวยงาม

15.5 ร้านอาหารและเครื่องดื่ม ควรจัดไว้ภายนอกศูนย์การเรียนรู้เป็นซุ้มๆ เพื่อให้ นักเรียนได้ใช้บริการและพักผ่อน หรือใช้เป็นที่พักผ่อนนักเรียน เป็นการให้บริการในศูนย์การเรียนรู้

15.6 ลานจอดรถ มีลักษณะเป็นลานคอนกรีต อยู่ด้านข้างอาคารศูนย์การเรียนรู้ เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับผู้เรียน หรือครู ผู้ที่มาเยี่ยมชมจากโรงเรียน สถานศึกษา หน่วยงานหรือองค์กรต่างๆ หรือ ผู้ปกครองที่นำบุตรหลานมาใช้บริการมีที่จอดรถอำนวยความสะดวกให้ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่จะจูงใจให้มาใช้บริการกันมาก

16. โครงสร้างพื้นฐาน

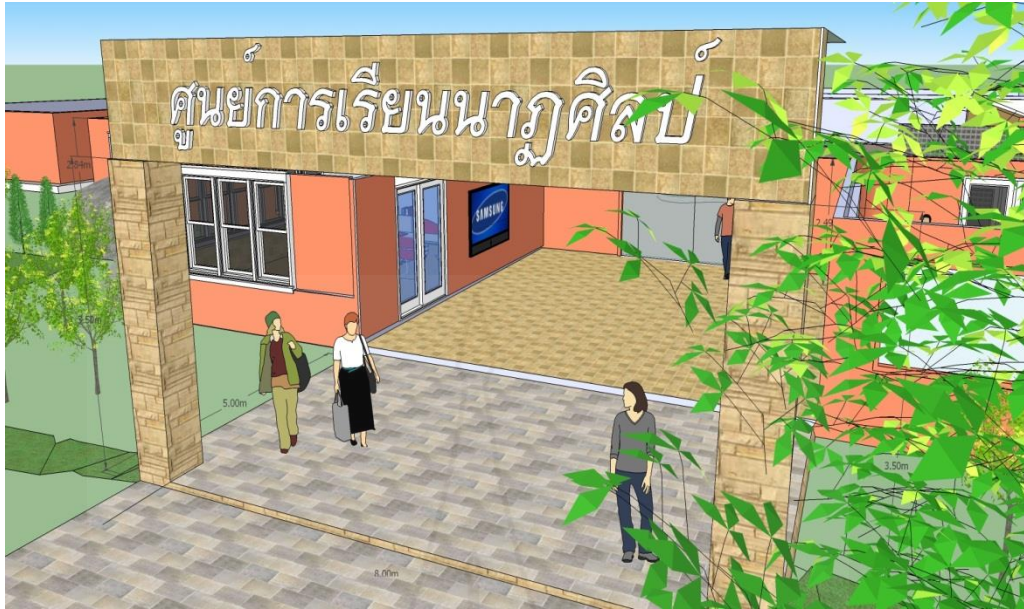
โครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญของศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์ประกอบด้วย (1) ที่ดิน (2) สิ่งก่อสร้าง (3) สาธารณูปโภค (4) พื้นที่ของศูนย์การเรียนรู้ และ (5) งบประมาณ ดังที่ปรากฏในแผนภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 5.2 ทิศนียภาพอาคารศูนย์การเรียนรู้ทางศิลปะ

ภาพที่ 5.3 แผนผังภายในอาคารศูนย์การเรียนรู้

ภาพที่ 5.4 พื้นที่ด้านหน้าของศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์

ภาพที่ 5.5 การจัดพื้นที่ภายในของศูนย์การเรียนรู้

ภาพที่ 5.6 การจัดพื้นที่ของห้องทำงาน

ภาพที่ 5.7 ศูนย์นาฏศิลป์อาเซียน

16.1 ที่ดิน จากการสำรวจพบว่าที่ตั้งศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์ ผู้รับบริการสามารถเดินทางมาศูนย์การเรียนรู้ได้อย่างสะดวก ไม่ว่าจะเป็นรถโดยสารประจำทางหรือรถยนต์ส่วนบุคคล พื้นที่ที่มีความเหมาะสมที่จะทำการก่อสร้างศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์ มีลานจอดรถและบริเวณภายนอกของอาคารจะปลูกต้นไม้ยืนต้นเพื่อให้เกิดความร่มรื่น

16.2 สิ่งก่อสร้าง จากการสำรวจ พบว่า ศูนย์การเรียนรู้ที่เหมาะสมนั้น เป็นอาคาร ลักษณะอาคารเดี่ยว ชั้นเดียวที่มีการจัดตกแต่งพื้นที่ภายในอาคารเรียนเป็นศูนย์การเรียนรู้ย่อยต่างๆ และมีห้องประชุม เวทีสำหรับจัดการแสดง และบริเวณโดยรอบเป็นลานจอดรถ

ภาพที่ 5.8 การจัดพื้นที่ของลานจอดรถ

16.3 สาธารณูปโภค สาธารณูปโภคที่ควรจัดให้มีในศูนย์การเรียนนาฏศิลป์ มีดังนี้

- 16.3.1 ระบบประปา ต่อตามมาตรฐานของระบบประปา
- 16.3.2 ระบบไฟฟ้า ต่อตามมาตรฐานของการไฟฟ้า
- 16.3.3 ระบบโทรคมนาคม มีระบบโทรศัพท์ภายในอาคาร และการเชื่อมโยงระบบเครือข่าย

16.4 พื้นที่ของศูนย์การเรียนนาฏศิลป์

16.4.1 พื้นที่ทำงานของศูนย์การเรียนนาฏศิลป์ จำนวน 5 ศูนย์ย่อย ศูนย์ย่อยละ 60 ตารางเมตร รวม 300 ตารางเมตร แต่ละศูนย์ย่อยประกอบด้วยเครื่อง วิดีโอ เครื่องโปรเจคเตอร์ จอแอลซีดี ฝาผนังด้านหนึ่งของทุกห้องจะเป็นกระจกที่ติดไว้เพื่อให้ผู้เรียนได้ดูลีลาท่ารำของตัวเอง มีตู้สำหรับเก็บอุปกรณ์ประกอบการแสดงของแต่ละศูนย์ย่อย และทุกห้องมีพื้นที่มากเพียงพอ และสะดวกในเวลาที่นักเรียนฝึกทักษะปฏิบัติ และเคลื่อนไหวร่างกาย

16.4.2 พื้นที่สำหรับห้องต่างๆ 200 ตารางเมตร

1) **ห้องประชุม** เป็นห้องปรับอากาศจุคนได้ประมาณ 15 คน มีโต๊ะเก้าอี้เป็นรูปตัวยูมีที่นั่งจำนวน 15 ที่นั่ง ติดตั้งเครื่องฉายภาพทึบแสง จอรับภาพ และเครื่องคอมพิวเตอร์พร้อมอุปกรณ์ต่อพ่วง 1 ชุด

2) **ห้องทำงาน** จัดตั้งเพื่อเป็นสถานที่ปฏิบัติงานของบุคลากรศูนย์การเรียน ได้แก่ ฝ่ายบริหาร และฝ่ายวิชาการ ซึ่งสถานที่ของทั้ง 2 ฝ่ายจะอยู่ในบริเวณเดียวกัน เพื่อให้เกิด

ความคล่องตัว และความสะดวกในการบริหารจัดการ การควบคุมดูแล และการประสานงานของบุคลากรฝ่ายต่าง ๆ

16.4.3 พื้นที่สำหรับจัดกิจกรรมนาฏศิลป์และนิทรรศการ พื้นที่ 150 ตารางเมตร

16.5 สารารณูปโภค ครอบคลุมน้ำประปา ไฟฟ้า และโทรศัพท์

17. งบประมาณ

ได้มาจากแหล่งที่มาของงบประมาณจากรัฐบาล เงินสนับสนุนจากเงินบริจาค เงินช่วยเหลือจากองค์กร หรือหน่วยงานที่สนับสนุนศูนย์การเรียนรู้ และเงินรายได้จากแหล่งอื่นๆ

ตอนที่ 3

เงื่อนไข การเตรียมการ และแนวทางการใช้

การนำศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ไปใช้ให้ประสบความสำเร็จจำเป็นต้องกำหนดเงื่อนไข จัดเตรียมความพร้อม และแนวทางการใช้

1. เงื่อนไขการนำไปใช้

เงื่อนไขการนำศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์ไปใช้มีหลายประการ คือ การสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ความพร้อมของโรงเรียน ความพร้อมของบุคลากรในศูนย์การเรียนรู้ ความพร้อมในด้านสถานที่ ความพร้อมในด้านงบประมาณ และการสนับสนุนจากผู้บริหารและครูผู้สอน

1.1 การสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์ที่จัดตั้งขึ้นได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานตามลำดับตั้ง ต่อไปนี้ ได้แก่ เขตพื้นที่การศึกษา องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น (อบจ. เทศบาล อบต.) และโรงเรียนขนาดใหญ่ และขนาดกลางที่ต้องรับผิดชอบดูแล กำกับ ควบคุม และประเมินและดำเนินงานศูนย์โดยจัดทำนโยบายและแผนแม่บทเพื่อใช้ในทางการปฏิบัติที่ชัดเจนขึ้น เขตพื้นที่การศึกษามีส่วนร่วมในการนำชุมชนหรือผู้แทนชุมชนเข้ามาช่วยในการบริหารจัดการศูนย์การเรียนรู้

1.2 ความพร้อมของเขตพื้นที่การศึกษา เขตพื้นที่การศึกษามีความพร้อมในเรื่องสถานที่ตั้งต้องมีพื้นที่พอเพียงในการดำเนินงานในการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์ ควรเป็นอาคารชั้นเดียว มีขนาดของห้องเรียน มีสภาพแวดล้อมร่มรื่น สะดวกต่อการที่นักเรียนเดินทางมาฝึกทักษะ และมีส่วนใช้ในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้จากศูนย์ต่างๆ โดยเฉพาะศูนย์ฝึกทักษะทางด้านนาฏศิลป์

1.3 ความพร้อมของบุคลากรในศูนย์การเรียนรู้ บุคลากรในศูนย์การเรียนรู้ต้องมีทั้งความรู้และทักษะและประสบการณ์ทางด้านนาฏศิลป์เป็นอย่างดี ต้องสอาดและให้คำแนะนำและประเมินผลงานที่นักเรียนที่มาฝึกปฏิบัติได้ โรงเรียนที่มีความต้องการตั้งศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์อาจต้องหาบุคลากรจากที่อื่นที่มีความรู้และประสบการณ์ดังกล่าวมาเป็นวิทยากร หรือแสวงหากคนในชุมชนที่มีความเชี่ยวชาญทางด้านนาฏศิลป์เป็นอาสาสมัครมาช่วยงานในศูนย์ในบางครั้งบางคราว การดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์จะประสบความสำเร็จบุคลากรในศูนย์ต้องมีความเชี่ยวชาญทางด้านนาฏศิลป์เป็นอย่างดี

1.4 ความพร้อมในด้านสถานที่ ศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์ต้องมีขนาดพื้นที่กว้าง พื้นที่ส่วนใหญ่จะใช้ในการฝึกทักษะนาฏศิลป์ เพราะจะต้องใช้พื้นที่โล่งกว้างเพื่อใช้ในการฝึกปฏิบัติกิจกรรมทางด้านนาฏศิลป์ และมีการติดตั้งเครื่องคอมพิวเตอร์ วัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้ร่วมในการฝึกปฏิบัติ ควรอยู่ในศูนย์เดียวกันกรณีที่มีพื้นที่น้อยก็ต้องลดศูนย์ย่อย หรือนำมารวมกันไว้

1.5 ความพร้อมในด้านงบประมาณ งบประมาณเป็นสิ่งจำเป็นในการดำเนินงานทุกอย่าง เงื่อนไขที่สำคัญที่ศูนย์การเรียนรู้จะดำเนินการได้ต้องได้รับงบประมาณสนับสนุนจากรัฐบาลเป็น

ส่วนหนึ่งจัดสรรให้กับศูนย์การเรียนรู้โดยตรง หรืองบประมาณที่ได้มาจากการบริจาคจากภาคเอกชน หรือในชุมชน ซึ่งเขตพื้นที่การศึกษาที่จัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ก็ต้องหาแนวทางเพื่อจะได้ทุนอุดหนุน งบประมาณดังกล่าวมาใช้ในการดำเนินงานในศูนย์ ในกรณีที่งบประมาณจำกัดอาจต้องลดจำนวน ศูนย์ย่อยและกิจกรรมที่ดำเนินงานลง

1.6 การสนับสนุนจากผู้บริหารและครูผู้สอน ศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์จะเกิดขึ้นได้หรือไม่ ขึ้นอยู่กับผู้บริหารต้องมีทัศนคติที่ดีในการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ และเห็นความสำคัญของ ศูนย์การเรียนรู้ ครูผู้สอนในฐานะเป็นผู้ทำการสอน (1) จะต้องเห็นคุณค่าของการฝึกทักษะทางด้าน นาฏศิลป์ในการเรียนการสอน และ (2) จึงเกิดความต้องการหาความรู้และทักษะความชำนาญจาก ศูนย์การเรียนรู้ ทั้งผู้บริหารและครูจะเป็นกลจักรสำคัญในการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์ขึ้น

2. การเตรียมความพร้อมสำหรับการใช้

การเตรียมความพร้อมสำหรับการใช้ศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์ควรได้มีการจัดทำแผนแม่บท และการจัดทำแผนปฏิบัติการ เพื่อจัดกิจกรรมหรือโครงการต่างๆ บรรลุไว้ในแผนเพื่อของงบประมาณต่อไป

3. แนวทางการใช้ศูนย์การเรียนรู้

ศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์มีแนวทางการใช้ ดังนี้

3.1 แหล่งฝึกทักษะความชำนาญเฉพาะทางให้กับนักเรียน ศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์ ได้รวบรวมวิธีการฝึกทักษะทางด้านนาฏศิลป์ตั้งแต่ระดับขั้นพื้นฐาน พื้นเมือง จนถึงนาฏศิลป์ประเภทต่างๆ รวมทั้งมีการใช้สื่อที่ต้องใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ผลิต เพื่อให้นักเรียนได้มีโอกาสฝึกฝนเฉพาะ ทางในสื่อที่ตนเองสนใจ

3.2 เป็นแหล่งประเมินความรู้ความสามารถของนักเรียนในห้องฝึกทักษะทางด้าน นาฏศิลป์ ศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์ จะมีศูนย์ทดสอบความรู้และทักษะความชำนาญในเรื่องการฝึก ทักษะนาฏศิลป์ในประเภทต่างๆ นักเรียนสามารถที่จะทราบระดับความสามารถของตนในการใช้ ทักษะความชำนาญทางด้านนาฏศิลป์ได้ โดยมาทดสอบที่ศูนย์การเรียนรู้

3.3 เป็นแหล่งศึกษา และเยี่ยมชมสำหรับหน่วยงาน หรือบุคคลภายนอก ด้วยคุณ ลักษณะของศูนย์การเรียนรู้ที่ให้บริการครบวงจรทั้งในด้านความรู้และทักษะความชำนาญในด้าน นาฏศิลป์ ซึ่งมีผลงานที่ผู้เรียนสามารถนำเสนอให้กับผู้ที่มาเยี่ยมชมในห้องจัดการแสดงนาฏศิลป์และ หน่วยงานภายนอกอาจมาเยี่ยมชมหรือดูงาน เพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ทางศูนย์การเรียนรู้ นาฏศิลป์ได้เป็นอย่างดี

บทที่ 6

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 1 คือ สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และ ข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.1.1 วัตถุประสงค์ทั่วไป

เพื่อพัฒนาศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1

1.1.2 วัตถุประสงค์เฉพาะ

- 1) เพื่อศึกษาความต้องการของผู้บริหาร ครู และนักเรียน เกี่ยวกับศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์ในโรงเรียน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1
- 2) ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
- 3) เพื่อสร้างศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
- 4) เพื่อประเมินคุณภาพของศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

1.2 การดำเนินงานวิจัย

1.2.1 ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง

- 1) ประชากร กลุ่มที่ 1 ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 38 คน ครูผู้สอนนาฏศิลป์ จำนวน 20 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 760 คน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 มีจำนวนห้องเรียน จำนวน 38 โรงเรียน เป็นผู้ให้ข้อมูลเพื่อศึกษาความต้องการของผู้บริหาร ครู และนักเรียนเกี่ยวกับศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์ กลุ่มที่ 2 ผู้ให้ข้อมูลในการระดมความคิดเห็น คือ ผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีการศึกษา และผู้เชี่ยวชาญด้านนาฏศิลป์ เพื่อสนทนากลุ่มเกี่ยวกับความต้องการศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์ และกลุ่มที่ 3 ผู้ทรงคุณวุฒิ ประเมินคุณภาพศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์
- 2) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำแนกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 222 คน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย โดยโรงเรียนเป็นผู้คัดเลือกโรงเรียนละ 5-6 คน

1.2.2 เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ (1) แบบสอบถามความต้องการศูนย์การเรียนรู้ นานาชาติ มีจำนวน 3 ฉบับ ฉบับที่ 1 สำหรับผู้บริหาร ฉบับที่ 2 สำหรับครู และฉบับที่ 3 สำหรับนักเรียน มีจำนวน 5 ตอน กล่าวคือ ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีข้อความ 5 ข้อ ตอนที่ 2 ความต้องการเกี่ยวกับศูนย์การเรียนรู้นานาชาติด้านบริหาร มีข้อความ 10 ข้อ ตอนที่ 3 ความต้องการเกี่ยวกับศูนย์การเรียนรู้นานาชาติด้านวิชาการ มีข้อความ 6 ข้อ ตอนที่ 4 ความต้องการเกี่ยวกับศูนย์การเรียนรู้นานาชาติด้านบริการ มีข้อความ 5 ข้อ และ ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะ จำนวน 1 ข้อ และฉบับที่ 3 สำหรับนักเรียน มีจำนวน 4 ตอน กล่าวคือ ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีข้อความ 3 ข้อ ตอนที่ 2 ความต้องการเกี่ยวกับศูนย์การเรียนรู้นานาชาติด้านวิชาการ มีข้อความ 3 ข้อ ตอนที่ 3 ความต้องการเกี่ยวกับศูนย์การเรียนรู้นานาชาติด้านบริการ มีข้อความ 3 ข้อ และ ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะ จำนวน 1 ข้อ (2) แบบระดมความเห็นในการสนทนากลุ่ม คือ บทนำ รายละเอียดของศูนย์การเรียนรู้ และเงื่อนไขการเตรียมการและแนวทางการนำไปใช้ และ (3) แบบประเมินคุณภาพของศูนย์การเรียนรู้นานาชาติของผู้ทรงคุณวุฒิ จะประเมินคุณภาพเกี่ยวกับศูนย์การเรียนรู้ แบบประเมินทั้ง 3 แบบ ได้ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ

1.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล ตามเครื่องมือที่ใช้ ดังนี้ (1) การเก็บรวบรวมข้อมูล จากแบบสอบถามความต้องการเก็บและส่งทางไปรษณีย์ ส่งไปทั้งหมดจำนวน 280 ฉบับ และได้รับกลับคืนมา 280 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 (2) การเก็บรวบรวมผลการระดมความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญกลุ่มสนทนา โดยเริ่มจากการส่งจดหมายเชิญ จัดระดมความคิดเห็น ดำเนินการระดมความคิดเห็นครอบคลุมตั้งแต่ผู้วิจัยนำเสนอร่างของศูนย์การเรียนรู้ ส่วนประกอบรายละเอียดของศูนย์ในด้านบริหารและวิชาการ ให้ผู้เชี่ยวชาญระดมความคิดเห็นและผู้เชี่ยวชาญสรุปผลการระดมความคิดเห็น และ (3) การเก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นแบบประเมินคุณภาพศูนย์การเรียนรู้นานาชาติ ผู้วิจัยได้เก็บด้วยตนเอง ติดตามเรียนเชิญ และไปพบผู้ทรงคุณวุฒิด้วยตนเอง โดยไปส่งและไปรับได้มาครบทั้ง 3 ท่านคิดเป็นร้อยละ 100

1.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และการวิเคราะห์เนื้อหา

1.3 ผลการวิจัย

ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิจัยเกี่ยวกับการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้นานาชาติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 1 โดยแบ่งการนำเสนอเป็น 3 ประเด็น คือ (1) ผลการวิจัยความต้องการศูนย์การเรียนรู้นานาชาติ (2) ผลการวิจัยความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ และ (3) ผลการวิจัยแบบประเมินรับรองต้นแบบชิ้นงาน

1.3.1 ผลการวิจัยความต้องการศูนย์การเรียนรู้นานาชาติของผู้บริหาร ครู และนักเรียน มีดังนี้

1) ผลการวิจัยด้านสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า (1) สถานภาพของผู้บริหารเป็นเพศชาย อายุมากกว่า 50 ปี มีความรู้และประสบการณ์ด้านการบริหาร 6-10 ปี ความรู้และประสบการณ์ด้านนานาชาติ ได้จากการเคยศึกษาในสถานศึกษาเป็นวิชาพื้นฐานในการเรียน (2) สถานภาพของครูส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 31-35 ปี ประสบการณ์ด้านการสอนตั้งแต่ 6 ถึง 10 ปี ความรู้และประสบการณ์ด้านนานาชาติ ได้จากการเคยศึกษาในสถานศึกษาเป็นวิชาพื้นฐานใน

การเรียน และ (3) ผู้บริหารและครูส่วนใหญ่มีความต้องการเหมือนกันในด้านส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้และทักษะในเรื่องนาฏศิลป์ นอกจากนี้ ผู้บริหารให้เหตุผลว่า นักเรียนไม่สะดวกในการเดินทางไปใช้ศูนย์การเรียนสาระนาฏศิลป์ ครูที่ไม่ต้องการศูนย์การเรียนนาฏศิลป์ ให้เหตุผลว่า ครูผู้สอนมีความรู้ในเรื่องนาฏศิลป์อย่างดีแล้ว และนักเรียนส่วนใหญ่ให้เหตุผลของความต้องการศูนย์การเรียนนาฏศิลป์ ว่าต้องการพัฒนาทักษะและความคิดสร้างสรรค์ด้านนาฏศิลป์

2) ผลการวิจัยด้านความต้องการศูนย์การเรียนนาฏศิลป์ด้านบริหาร ที่ผู้บริหาร และครูมีความคิดเห็นเหมือนกัน คือ

(1) ปรัชญาของศูนย์การเรียนควรใช้ว่า คือ พัฒนาทักษะ ส่งเสริมสุนทรียภาพ แสดงออกทางนาฏศิลป์ อย่างสร้างสรรค์

(2) วิสัยทัศน์ของศูนย์การเรียน คือ สร้างเครือข่ายครูและนักเรียนในการสร้างสรรค์ผลงานด้านนาฏศิลป์ สู่ประชาคมอาเซียน

(3) นโยบาย ของศูนย์การเรียน ควรให้การส่งเสริมการสร้างเครือข่ายครูและนักเรียนในการสร้างสรรค์ผลงานด้านนาฏศิลป์

(4) บทบาทของศูนย์การเรียน พบว่า ควรมีหน้าที่ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการศึกษาและฝึกปฏิบัติด้านนาฏศิลป์

(5) วัตถุประสงค์ของศูนย์การเรียน จัดตั้งเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้และฝึกทักษะด้านนาฏศิลป์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

(6) เป้าหมายของศูนย์การเรียน พบว่า ศูนย์การเรียนควรกำหนดเป้าหมายด้านการให้บริการที่จะเปิดในช่วงเวลา 8.30-20.00 น. ของทุกวัน โดยศูนย์การเรียนสามารถให้บริการแก่ผู้รับบริการวันละประมาณ 50 คนต่อวัน

(7) โครงสร้างของศูนย์การเรียน พบว่า (1) ฝ่ายบริหาร เป็นงานที่รับผิดชอบการวางแผนงาน และนโยบายของศูนย์การเรียน และ (2) ฝ่ายวิชาการ เป็นงานที่รับผิดชอบการจัดกิจกรรมฝึกทักษะในศูนย์การเรียนย่อย และงานวัดและประเมินผลการเรียน รับผิดชอบในการประเมินผลการเรียน

(8) โครงสร้างพื้นฐานของศูนย์การเรียนครอบคลุม ที่ตั้งของศูนย์การเรียน ควรจัดตั้งอยู่ในที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัด และลักษณะอาคารของศูนย์การเรียน ควรเป็นอาคารเดี่ยวชั้นเดียว แบ่งพื้นที่ออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ศูนย์ส่วนกลาง และศูนย์การเรียนย่อย

(9) บุคลากรที่ให้ความรู้ในด้านนาฏศิลป์ เป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านนาฏศิลป์เป็นอย่างดี

3) ผลความต้องการของผู้บริหาร ครู และนักเรียนด้านวิชาการ ที่ผู้บริหาร ครูและนักเรียนมีความต้องการเหมือนกัน อยู่ในระดับมากที่สุด คือ

(1) ประเภทของศูนย์การเรียน พบว่า ผู้บริหาร ครู และนักเรียนมีความต้องการศูนย์ย่อยทั้ง 5 ศูนย์ ได้แก่ ศูนย์ฝึกทักษะพื้นฐานนาฏศิลป์ ศูนย์นาฏศิลป์พื้นเมือง ศูนย์ละคร ศูนย์นาฏศิลป์นานาชาติ และศูนย์นาฏศิลป์อาเซียน และศูนย์ย่อยที่ต้องการมากที่สุด คือ ศูนย์นาฏศิลป์อาเซียน

(2) ขอบข่ายของเนื้อหาสาระของศูนย์การเรียน พบว่า ผู้บริหาร ครู และนักเรียนมีความต้องการขอบข่ายของเนื้อหาทั้งหมด และขอบข่ายของเนื้อหาที่ต้องการมากที่สุด คือ เนื้อหาสาระการฝึกทักษะพื้นฐานนาฏศิลป์ เรื่อง การศึกษารูปแบบนาฏศิลป์ไทย

(3) สื่อและกิจกรรมของศูนย์การเรียน พบว่า

ก. สื่อของศูนย์การเรียน ที่ผู้บริหาร และครูมีความต้องการสื่อ คือ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเสียง สื่อภาพ (ดีวีดี) และสื่อบุคคล สื่อที่ต้องการมากที่สุด คือ สื่อภาพ (ดีวีดี)

ข. กิจกรรมของศูนย์การเรียน ที่ผู้บริหาร และครูมีความต้องการ กิจกรรมฝึกทักษะปฏิบัติ การแสดงทางด้านนาฏศิลป์ในรูปแบบต่างๆ การศึกษาด้วยตนเองจากสื่อสิ่งพิมพ์ และสื่อวีดิทัศน์ และกิจกรรมที่ต้องการมากที่สุด คือ การฝึกปฏิบัติหรือการฝึกทักษะ

(4) ประเภทของการประเมินในศูนย์การเรียน ที่ผู้บริหาร ครู และนักเรียนมีความต้องการ คือ ประเมินก่อนเรียน ประเมินระหว่างเรียน และประเมินหลังเรียน

และการประเมินที่ต้องการมากที่สุด คือ การประเมินหลังเรียน

(5) ขั้นตอนการเรียนของศูนย์การเรียน พบว่า ผู้บริหาร และครู มีความต้องการขั้นตอนการเรียนของศูนย์การเรียนทุกขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 สมัครเป็นสมาชิกของศูนย์การเรียน ขั้นที่ 2 พบเจ้าหน้าที่ของศูนย์เพื่อชี้แจงหรือปฐมนิเทศ ขั้นที่ 3 เลือกศูนย์การเรียนที่ต้องการ ขั้นที่ 4 ทดสอบและประเมินตนเองก่อนเรียน ขั้นที่ 5 ศึกษาในศูนย์การเรียนที่ท่านเลือกเรียน ได้แก่ ศูนย์ฝึกทักษะต่างๆ ขั้นที่ 6 ทดสอบ และประเมินตนเองหลังเรียน ภาคปฏิบัติและแบบประเมินความพึงพอใจในการใช้บริการ และขั้นตอนการเรียนที่ต้องการมากที่สุดตามลำดับ คือ สมัครเป็นสมาชิกของศูนย์ เลือกศูนย์การเรียนที่ท่านต้องการเรียน และศึกษาหรือเข้ารับการอบรมในศูนย์การเรียน

(6) ประเมินผลการเรียน พบว่า ครูมีความต้องการการประเมินผลการเรียนทุกด้าน คือ ด้านพุทธิพิสัย ด้านจิตพิสัย และด้านทักษะพิสัย การประเมินผลการเรียน ด้านที่ต้องการมากที่สุด คือ ด้านทักษะพิสัย

4) ผลความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู และนักเรียนด้านบริการ มีดังนี้

(1) การให้บริการด้านเวลา พบว่า ผู้บริหาร ครู และนักเรียน มีความต้องการเหมือนกันมากที่สุด คือ ศูนย์การเรียนให้บริการในช่วงเวลา 8.30-20.00 น. ของทุกวัน

(2) การจัดเก็บรายได้ในศูนย์การเรียน พบว่าผู้บริหาร และครู มีความต้องการให้มีการจัดเก็บรายได้ คือ เงินบำรุงจากสมาชิก

(3) การจัดพื้นที่ในศูนย์การเรียน พบว่าผู้บริหาร และครู มีความต้องการการจัดพื้นที่ที่ต้องการมากที่สุด คือ ห้องนาฏศิลป์อาเซียน

(4) สิ่งอำนวยความสะดวกของศูนย์การเรียน ผู้บริหาร และครูมีความต้องการ มากที่สุด คือ เครื่องถ่ายเอกสาร สำหรับนักเรียนมีความต้องการ คือ ร้านอาหาร

(5) การบริการของศูนย์การเรียน พบว่า ผู้บริหาร ครู และนักเรียนมีความต้องการมากที่สุด คือ จัดให้มีการฝึกอบรมการฝึกทักษะด้านนาฏศิลป์

1.3.2 ผลการวิจัยที่เกี่ยวกับการระดมความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญศูนย์การเรียน นาฏศิลป์

ตอนที่ 1 บทนำ ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่ามี ความชัดเจน เป็นไปได้ในเรื่อง หลักการและเหตุผล และวัตถุประสงค์ วิธีการได้มาซึ่งศูนย์การเรียน และผลที่คาดว่าจะได้รับ แต่มี ข้อเสนอแนะให้เพิ่มเติมในเรื่อง วัตถุประสงค์ ให้เพิ่มเติมในเรื่อง การฝึกทักษะด้านนาฏศิลป์แล้ว และ ควรให้ความรู้ทางด้านวิชาการด้านนาฏศิลป์ด้วย

ตอนที่ 2 รายละเอียดของศูนย์การเรียนนาฏศิลป์ ผู้เชี่ยวชาญมีผลความคิดเห็นว่ามี ความชัดเจนเป็นไปได้ในเรื่อง ปรัชญา วิสัยทัศน์ นโยบาย วัตถุประสงค์ บทบาทหน้าที่ พันธกิจ เป้าหมาย มาตรการ โครงสร้างการบริหารงานของศูนย์ ประเภทของศูนย์การเรียน บุคลากร วิธีการและขั้นตอนในการเรียน สื่อในศูนย์การเรียน การประเมิน สิ่งอำนวยความสะดวก โครงสร้างพื้นฐาน และงบประมาณ และมีข้อเสนอแนะให้เพิ่มเติมเกี่ยวกับสื่อในศูนย์การเรียน ควรเพิ่มเติม เครื่องมือที่ควรมี คือ เครื่องโทรทัศน์ เครื่องเล่นซีดี และเครื่องขยายเสียงด้วย

ตอนที่ 3 เงื่อนไข การเตรียมการ และแนวทางการนำไปใช้ ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่ามี ความชัดเจนมีความเป็นไปได้

โดยภาพรวมของผู้เชี่ยวชาญ มีความคิดเห็นว่าร่างของศูนย์การเรียนนาฏศิลป์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับ ดี

1.3.3 ผลการวิจัยการพัฒนาศูนย์การเรียนนาฏศิลป์ ศูนย์การเรียนที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย ปรัชญา วิสัยทัศน์ นโยบาย วัตถุประสงค์ บทบาทและหน้าที่ พันธกิจ เป้าหมาย มาตรการ โครงสร้างการบริหารงานของศูนย์ ประเภทของศูนย์การเรียน บุคลากร วิธีการและขั้นตอนในการเรียน สื่อในศูนย์การเรียน การประเมิน สิ่งอำนวยความสะดวก โครงสร้างพื้นฐาน และ งบประมาณ นอกจากนี้ยังประกอบด้วย 5 ศูนย์การเรียนย่อย ได้แก่ ศูนย์ฝึกทักษะพื้นฐานนาฏศิลป์ ศูนย์นาฏศิลป์พื้นเมือง ศูนย์ละคร ศูนย์นาฏศิลป์นานาชาติ และศูนย์นาฏศิลป์อาเซียน

1.3.4 ผลการวิจัยที่เกี่ยวกับการประเมินคุณภาพศูนย์การเรียนนาฏศิลป์

ผลความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับร่างต้นแบบศูนย์การเรียนนาฏศิลป์มีความคิดเห็นอยู่ในระดับดี

2. อภิปรายผล

2.1 ความต้องการศูนย์การเรียนนาฏศิลป์ จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ผู้บริหารและครูมีความต้องการศูนย์การเรียนนาฏศิลป์ ในระดับร้อยละ 90 ขึ้นไป เหตุผลเพราะต้องการส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้และทักษะในเรื่องนาฏศิลป์ ในประเด็นนี้สอดคล้องกับการสอบถามสภาพของ ผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งพบว่า ครูในโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 มี 38 โรงเรียน เป็นครูที่จบนาฏศิลป์โดยตรงมีเพียง 11 คน จะเห็นได้ว่า มีครูนาฏศิลป์จำนวนน้อย กว่า ไม่ครบทั้ง 38 โรงเรียน ดังนั้น ผู้บริหารและครูมีความเห็นตรงกันว่า ต้องการศูนย์การเรียนนาฏศิลป์ ในการส่งเสริมให้ความรู้และทักษะในเรื่องนาฏศิลป์ ให้กับนักเรียนส่วนนักเรียนต้องการศูนย์การเรียน เช่นเดียวกัน เหตุผล คือ ต้องการส่งเสริมความรู้และทักษะในเรื่องนาฏศิลป์ ทั้งนี้เพราะว่า โรงเรียนใน

เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 นี้ มีการประกวดหรือแข่งขันในด้านนาฏศิลป์ ค่อนข้างสูง เนื่องจาก สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดเป้าหมายไว้ คือ ให้มีการส่งเสริมสนับสนุนในเรื่อง อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไทย จึงได้จัดให้มีกิจกรรมประกวดในด้านนาฏศิลป์ในระดับเขต และได้ขยายการจัดกิจกรรมประกวดด้านนาฏศิลป์ถึงระดับภูมิภาคจนถึงระดับประเทศ เหตุผลนี้จึงอาจเป็นแรงผลักดันให้นักเรียนมีความต้องการที่จะพัฒนาทักษะในเรื่องนาฏศิลป์อยู่ในระดับค่อนข้างสูงเพื่อเข้าสู่การประกวดในเวทีระดับสูงต่อไป

2.2 การพัฒนาศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์ ที่พัฒนาขึ้นมีองค์ประกอบของศูนย์ที่ประกอบขึ้นด้วยปัจจัยนำเข้า คือ ปรัชญา วิสัยทัศน์ นโยบาย วัตถุประสงค์ พันธกิจ เป้าหมาย มาตรการ โครงสร้างการบริหารงานของศูนย์ บุคลากร ประเภทของศูนย์การเรียนรู้ สื่อในศูนย์การเรียนรู้ สิ่งอำนวยความสะดวก โครงสร้างพื้นฐาน และ งบประมาณ ด้านกระบวนการ คือ วิธีการและขั้นตอนในการเรียน และ ด้านผลลัพธ์ ได้แก่ การประเมิน ศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์ที่พัฒนาขึ้นได้จากการศึกษาหลักการและทฤษฎีในเรื่องศูนย์การเรียนรู้ และนาฏศิลป์ จากการประเมินคุณภาพของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับศูนย์ดังกล่าว พบว่า มีคุณภาพอยู่ในระดับดี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าองค์ประกอบของศูนย์ที่พัฒนาขึ้น มีความสอดคล้องกับ ศิริวัฒน์ นารีเลิศ (2550) วิจัยเรื่องแบบจำลองศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา และ สุประภา โพธิ์ชัย (2549) วิจัยเรื่องแบบจำลองศูนย์การเรียนรู้ความหลากหลายทางชีวภาพ มีองค์ประกอบของศูนย์สอดคล้องกัน คือ แบบจำลองศูนย์การเรียนรู้ ประกอบด้วย ปรัชญา วิสัยทัศน์ เป้าหมาย นโยบาย วัตถุประสงค์ บทบาทหน้าที่ พันธกิจ มาตรการ โครงสร้างการบริหารงานของศูนย์ บุคลากร ประเภทของศูนย์การเรียนรู้ โครงสร้างพื้นฐาน การจัดพื้นที่ภายในอาคาร เครื่องมือและสิ่งอำนวยความสะดวก และงบประมาณ ด้านกระบวนการ ได้แก่วิธีการและขั้นตอนในการเรียน และด้านผลลัพธ์ ได้แก่ การวัดและประเมินผล การเรียน

ส่วนที่มีความแตกต่างกัน คือ ศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์นี้จะมีศูนย์ย่อย ประกอบด้วย ศูนย์ฝึกทักษะพื้นฐานนาฏศิลป์ ศูนย์นาฏศิลป์พื้นเมือง ศูนย์ละคร ศูนย์นาฏศิลป์นานาชาติ และศูนย์นาฏศิลป์อาเซียน

2.3 จุดดีและจุดเด่นของศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์ ในส่วนประกอบของศูนย์ (1) บุคลากรที่ปฏิบัติงานในศูนย์ โดยเฉพาะวิทยากรใช้บุคคลที่มีจบการศึกษาทางด้านนาฏศิลป์โดยตรง ผู้เรียนจะได้รับความรู้ และการฝึกทักษะอย่างถูกต้องตามแบบแผน สอดคล้องกับจาตุรงค์ มนตรีศาสตร์ และ อารมณ์ มนตรีศาสตร์ (2525) ที่ว่าผู้สอนต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการถ่ายทอดท่ารำที่ถูกต้องและสามารถประเมินผลผู้เรียนและแก้ไขท่าทาง ท่ารำให้ถูกต้อง และผู้เรียนสามารถซักถามและนำท่าทางที่ถูกต้องกลับไปปฏิบัติได้ หรือเป็นบุคคลในชุมชนหรือภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่มีทักษะความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ทางด้านกรรำ (2) สภาพแวดล้อม มีสถานที่ที่กว้างขวางในการเพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติ บรรยากาศในการจัดห้องเรียน เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี สอดคล้องกับกรมการศึกษานอกโรงเรียน (2539) ศูนย์การเรียนรู้มีรูปแบบที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงออกอย่างอิสระและได้ตัดสินใจด้วยตนเองหรือเลือกสถานที่ในการศึกษาค้นคว้าและปฏิบัติงานด้วยตนเอง มีความพร้อมของสื่อประเภทต่าง ๆ การจัดพื้นที่ใช้สอยเพื่อเพิ่มความสะดวกในการเคลื่อนที่ มีวัสดุอุปกรณ์ที่พร้อมสำหรับปฏิบัติงานจะช่วยให้นักเรียนมีเวลาในการ

ทำกิจกรรมมากขึ้นและนักเรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง (3) ศูนย์ย่อยแต่ละศูนย์ เป็นศูนย์ที่ฝึกความสามารถเฉพาะทาง สร้างผู้เรียนมีความสามารถเฉพาะด้าน ขณะเดียวกันศูนย์ฝึกทักษะพื้นฐานนาฏศิลป์ เป็นศูนย์ฝึกทักษะพื้นฐานการแสดงเบื้องต้นเพื่อใช้ในประกอบการเรียน ส่งเสริมนักเรียนที่มีพรสวรรค์ให้ไปเฉพาะทาง ศูนย์นาฏศิลป์พื้นเมืองสะท้อนให้เห็นถึงความแตกต่างของการแสดงในแต่ละภูมิภาค ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถนำทักษะที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมในแต่ละภูมิภาคได้ ศูนย์ละคร เป็นศูนย์ที่ส่งเสริมและอนุรักษ์การแสดงละครไทยในแต่ละประเภททำให้ผู้เรียนได้ฝึกการแสดงละครประเภทต่างๆ เน้นให้ผู้เรียนสามารถ แสดงและแยกแยะตัวตนของละครแต่ละประเภทได้ ศูนย์นาฏศิลป์นานาชาติ เป็นการส่งเสริมการแสดงนาฏศิลป์สากลในแต่ละประเทศ เช่น การแสดงระบำพื้นเมืองนานาชาติ เป็นศิลปะการรำที่บ่งบอกเอกลักษณ์ของชนชาตินั้นๆ ทั้งรูปแบบการแสดง การแต่งกาย เนื้อร้อง ทำนองเพลง และนาฏศิลป์อาเซียนเป็นศูนย์ที่ส่งเสริมศิลปะการแสดงของประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคกลุ่มอาเซียนทั้ง 10 ประเทศ เพื่อศึกษาศิลปวัฒนธรรมการแสดงของแต่ละประเทศ ตามจุดประสงค์ของอาเซียนข้อที่ 9 พิษณุเพชรพัชรกุล และคณะ (2555) ได้กล่าวว่า เพื่อสนับสนุนการพัฒนาอย่างยั่งยืน เพื่อให้แน่ใจว่าในภูมิภาคมีการคุ้มครองสภาพแวดล้อม ความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติ การอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม และคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน

2.4 ความเป็นไปได้ในการนำศูนย์การเรียนไปใช้ จากการพัฒนาศูนย์การเรียนนาฏศิลป์นี้ ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ได้สูง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ จากการสอบถามความต้องการของผู้บริหาร ครู และนักเรียนแล้วสามารถนำไปจัดตั้งได้ ตั้งแต่ในระดับเขตพื้นที่การศึกษา องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น (อบจ. เทศบาล อบต.) และโรงเรียนขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดกลางขึ้น (1) ด้านทรัพยากร เขตพื้นที่การศึกษามีส่วนที่จะสนับสนุนในด้านของงบประมาณ เพราะมีอำนาจในการตัดสินใจและจัดสรรงบประมาณที่อยู่ในส่วนกลางมาร่วมได้ และมีความพร้อมในด้านสถานที่เขตพื้นที่การศึกษาสามารถถึงชุมชนหลายๆ ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดหาบุคลากรที่มีความสามารถและเป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านนาฏศิลป์ เพราะเขตพื้นที่เป็นผู้ดูแลในเรื่องการศึกษา (2) ศูนย์การเรียนนี้เป็นศูนย์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในเขตพื้นที่การศึกษามีนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 38 โรงเรียน ดังนั้น จึงมีผู้มาใช้บริการเป็นจำนวนมาก เพราะการขาดแคลนครูนาฏศิลป์ในโรงเรียน (3) จากการสอบถามความต้องการของผู้บริหาร และครู มีความต้องการให้มีศูนย์การเรียนนาฏศิลป์ เพราะขาดแคลนครูที่จบทางด้านนาฏศิลป์โดยตรงและมีจำนวนน้อย (4) สนองต่อการปฏิรูปการศึกษา พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ปีพุทธศักราช 2542 มาตราที่ 25 กล่าวว่า รัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงานและการจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์การกีฬาและนันทนาการ แหล่งข้อมูลและแหล่งการเรียนรู้อื่นอย่างพอเพียงและมีประสิทธิภาพ (5) การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ปีพุทธศักราช 2542 มาตราที่ 29 ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล

ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่างๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนา ระหว่างชุมชน และ (6) สนองต่อต่อสภาพของสังคม ในปีพ.ศ. 2558 ประเทศไทยจะเป็นสังคมที่เริ่มเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ดังนั้น ศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์อาเซียน เป็นส่วนหนึ่งในการปรับตัวของเยาวชนในประเทศ เพื่อพัฒนาเป็นประชากรที่มีคุณภาพในเรื่องการศึกษาเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมของประชาชาติในภูมิภาคอาเซียน

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลงานวิจัยไปใช้

3.1.1 ศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์ ได้ผ่านการตรวจสอบและรับรองจากผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนั้น โรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 สามารถนำศูนย์การเรียนรู้ไปใช้เป็นต้นแบบได้เช่นกัน

3.1.2 ศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์ สามารถนำไปจัดตั้งในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคกลางได้ เพราะศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์ ได้ผ่านการตรวจสอบและรับรองแล้ว

3.1.3 ศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์ ประกอบด้วยศูนย์เรียนย่อยที่สำคัญ 5 ศูนย์ คือ (1) ศูนย์ทักษะพื้นฐานนาฏศิลป์ (2) ศูนย์นาฏศิลป์พื้นเมือง (3) ศูนย์ละคร (4) ศูนย์นาฏศิลป์นานาชาติ และ (5) ศูนย์นาฏศิลป์อาเซียน ดังนั้น โรงเรียนสามารถนำประเภทของศูนย์แต่ละศูนย์ มาแยกจัดในห้องเรียนเฉพาะศูนย์ใดศูนย์หนึ่งได้ หรือถ้าจะนำศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์ ไปจัดตั้งเป็นศูนย์เฉพาะแต่ละศูนย์ เช่น ศูนย์นาฏศิลป์อาเซียน สามารถจัดตั้งได้แต่จะต้องมีศูนย์ทักษะพื้นฐานนาฏศิลป์ นั้นประกอบอยู่ในศูนย์ที่จัดตั้งขึ้นนั้นด้วย เพื่อเป็นพื้นฐานในการฝึกทักษะเบื้องต้น

3.2 ข้อเสนอแนะงานวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 จากการวิจัยศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์ ได้ผ่านการประเมินและรับรองจากผู้ทรงคุณวุฒิได้ในระดับ ดี น่าจะมีการทดลองใช้ศูนย์การเรียนรู้เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทั้งทางด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มาใช้บริการนี้

3.2.2 จากการวิจัยศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์ พบว่าศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์ โดยภาพรวมผู้บริหาร ครูและนักเรียนต้องการศูนย์การเรียนรู้ทั้ง 5 ศูนย์การเรียนรู้ คือ (1) ศูนย์ทักษะพื้นฐานนาฏศิลป์ (2) ศูนย์นาฏศิลป์พื้นเมือง (3) ศูนย์ละคร (4) ศูนย์นาฏศิลป์นานาชาติ และ (5) ศูนย์นาฏศิลป์อาเซียน น่าจะมีการวิจัยในครั้งต่อไป เพื่อศึกษาศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์ ในแต่ละประเภท เช่น ศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์พื้นเมือง ศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์นานาชาติ ศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์อาเซียน ทั้งนี้เพื่อให้ศึกษาในองค์ประกอบศูนย์การเรียนรู้ให้ลุ่มลึกขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2538) *การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอนกลุ่มทักษะคณิตศาสตร์ระดับประถมศึกษา* กรุงเทพมหานคร การศาสนา
- กรมการศึกษานอกโรงเรียน (2539) *คู่มือการดำเนินงานศูนย์การเรียนรู้ในสถานศึกษา* กรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ
- _____ (2543) *ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพของรายการวิทยุกระจายเสียงและรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา* กรุงเทพมหานคร กระทรวงศึกษาธิการ
- กัลยา ต๊ะมะครุฑ (2542) “การพัฒนาชุดการสอนนาฏศิลป์เบื้องต้นสำหรับครูสอนในโรงเรียนประถมศึกษา” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- กิดานันท์ มลิทอง (2543) *เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรม* กรุงเทพมหานคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- โกวิท ชันระศิริ และคณะ (2547) “สื่อการสอนดนตรีและนาฏศิลป์” ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาสื่อการสอนระดับประถมศึกษา* หน่วยที่ 8 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- โกวิท ประวาลพฤกษ์ (2547) *หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้พื้นฐานนาฏศิลป์กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 พิมพ์ครั้งที่ 2* กรุงเทพมหานคร พัฒนาคุณภาพทางวิชาการ
- “ข้อดีและข้อจำกัดของการสนทนากลุ่ม”(2556) ค้นคืนวันที่30 มกราคม 2556 จาก <http://www.tgci.com/magazine/99fall/focus/.asp>
- “ความเป็นมาของการสนทนากลุ่ม” (2556) ค้นคืนวันที่ 4 มกราคม 2556 จาก <http://www.pdfactory.com>
- จิตราภรณ์ แก้วดี (2549) “ผลการใช้ชุดการเรียนรู้ เรื่องนาฏยศัพท์และภาษาทำนาฏศิลป์กลุ่มสาขาการเรียนรู้ศิลปะ สาขานาฏยศัพท์” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
- จีระวัฒน์ ยุวมรพิทักษ์ (2544) “ลักษณะการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาชั้นปริญญาตรี มหาวิทยาลัยรามคำแหง” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- จารุณี ลิมนานนท์ (2539) “การใช้ชุดฝึกกิจกรรมนาฏศิลป์ด้วยตนเอง สำหรับครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ประถมศึกษา) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ชัยฤทธิ์ โพธิสุวรรณ (2541) “ความพร้อมในการเรียนรู้โดยการนำตนเองของผู้เรียนผู้ใหญ่ของกิจกรรมการศึกษาผู้ใหญ่บางประเภท” *ศึกษาศาสตร์ปริทัศน์* 13 (กันยายน-ธันวาคม 2541)

- ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2536) “การจัดระบบทางการศึกษา” ใน *ประมวลสาระชุดจัดระบบทางการศึกษา*
หน่วยที่ 1 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
_____. (2545) “การศึกษาด้วยตนเอง” *วารสารเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาสาขา*
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ปีที่ 4 ฉบับที่ 1 (มกราคม - มีนาคม
2545)
- เชาว์ อินโย (2548) *การประเมินหลักสูตรการศึกษาศิลปะศาสตร์* เลย สาขาสังคมศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย
- ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ (2543) “การนำเสนอรูปแบบศูนย์วิทยบริการสำหรับศูนย์ศึกษา
พระพุทธศาสนาวันอาทิตย์” *วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาโสต*
ทัศนศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ทิพวัลย์ มาแสง (2544) *การพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ในประเทศ: วิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบกับแนวทาง*
ขององค์การสหประชาชาติ กรุงเทพมหานคร บรรพกิจ
- นาฏศิลป์ไทย (2556) “ประวัตินาฏศิลป์ไทย” ค้นคืนวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2556 จาก
<http://www.thaidances.com/>
- บุญชม ศรีสะอาด (2535) *การวิจัยเบื้องต้น* พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพมหานคร สุวีริยาสาส์น
- บุญเกื้อ ควรหาเวช (2542) *นวัตกรรมทางการศึกษา* พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพมหานคร จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย
- บ้านไร่ไทยดอทคอม (2556) “การแสดงต่าง ๆ” ค้นคืนวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2556 จาก
<http://www.banramthai.com/>
- เบญจพร สมานมาก (2554) “รูปแบบการจัดการศูนย์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยแบบองค์รวม”
วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- ปรเมษฐ์ บุญชัย (2544) *เอกสารประกอบการสอนวิชาจารีตนาฏศิลป์ไทย* ม.ป.ท.
- ประทีน พวงสำลี (2514) *หลักนาฏศิลป์* พิมพ์ครั้งที่ 4 พระนคร ไทยมิตรการพิมพ์
- เพ็ญณี กันตะวงษ์ (ม.ป.ป.) *หลักการสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย เล่ม 3* กรุงเทพมหานคร
กรมฝึกหัดครู
- ไพฑูริย์ สีนลรัตน์ (2538) *การวิจัยทางการศึกษา* พิมพ์ครั้งที่ 5 กรุงเทพมหานคร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ไพศาล วรรคำ (2555) *การวิจัยทางการศึกษา* พิมพ์ครั้งที่ 5 มหาสารคาม สาขาวิชาวิจัยและ
ประเมินผลการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
- รานี ชัยสงคราม (2544) *นาฏศิลป์ไทยเบื้องต้น* กรุงเทพมหานคร องค์การค้ำครุสภา
- เรณู โกศินานนท์ (2535) *รำไทย* กรุงเทพมหานคร องค์การค้ำครุสภา
_____. (2544) *นาฏศิลป์ไทย* กรุงเทพมหานคร ไทยวัฒนาพานิช
- วาสนา ทวีกุลทรัพย์ และวาณี บุญยะไวโรจน์ (2551) *รายงานการวิจัย เรื่อง การพัฒนาชุดฝึกอบรม*
ทางไกล เรื่อง การใช้ แหล่งการเรียนรู้สำหรับการเรียนการสอน ได้รับทุนอุดหนุนจาก
คณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

- ศิริวัฒน์ นารีเลิศ (2550) “แบบจำลองศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะสำหรับนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษากทมมหานคร” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- สมคิด อิศระวัฒน์ (2538) “การเรียนรู้ด้วยตัวเอง” *วารสารการศึกษานอกโรงเรียน* หน้า 6
- สมาพร มีเนตรทิพย์ (2547) “การพัฒนาชุดการสอนเรื่องนาฏยศัพท์และภาษาทำนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษา” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร
- สรกิจ โศภิตกุล (2537) “การศึกษาโครงการจัดตั้งศูนย์ศิลป์แห่งประเทศไทย ปี พ.ศ. 2543” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- สังคม ทองมี (2534) “ทัศนะของผู้เชี่ยวชาญทางด้านการพัฒนาหลักสูตร นักวิชาการทางด้านศิลปศึกษาและผู้ใช้หลักสูตรที่มีต่อวิชาศิลปศึกษาในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศิลปศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สายพิณ ศิริโสภางษ์ (2547) “แบบจำลองศูนย์การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสุขภาพของผู้รับบริการ ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2545) *แนวการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533)* กรุงเทพมหานคร การศาสนา
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545) *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545* กรุงเทพมหานคร สำนักนายกรัฐมนตรี
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2553) *แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (2552-2559) ฉบับสรุป* กรุงเทพมหานคร สกศ.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2551) *ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ* กรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- สุประภา โพธิ์ชัย (2549) “ศูนย์การเรียนรู้ความหลากหลายชีวภาพสำหรับศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษาสำหรับบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- สมิตร เทพวงษ์ (2541) *นาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์สำหรับครูประถมและมัธยม* กรุงเทพมหานคร โอเดียนสโตร์
- สุวัฒน์ วัฒนานุสาสน์ (2547) “แบบจำลองศูนย์การเรียนรู้ด้านพลังงานทดแทนเพื่อการศึกษา” วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนเรศวร
- อมรา กล้าเจริญ (2531) *สุนทรียนาฏศิลป์ไทย* กรุงเทพมหานคร โอ เอส พริ้นติ้งเฮ้าส์
- _____ (2535) *วิธีสอนนาฏศิลป์* กรุงเทพมหานคร โอเดียนสโตร์.

- อรพรรณ พรสีมา (2542) *ศูนย์วิทยาการ* กรุงเทพมหานคร โปรดักทีฟบุ๊ก
- อรจรรย์ ณ ตะกั่วทุ่ง (2545) *ยอดกลยุทธ์การจัดการกับชั้นเรียน* กรุงเทพมหานคร เอ็กซ์เปอร์เน็ทบุคส์
- อาภรณ์ มนตรีศาสตร์ และจาดุรงค์ มนตรีศาสตร์ (2525) *นาฏศิลป์เพื่อการศึกษาเบื้องต้น*
กรุงเทพมหานคร องค์การค้าของคุรุสภา
- อุดม เขยกีวงษ์ (2544) *แนวทางการบริหารและการจัดการการศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม
อัธยาศัย* กรุงเทพมหานคร ไทยอักษร
- Brookfield, S. (1984). "Self-Directed Adult learning : a Critical Program". *Adult Education Quarterly* 35, 2 (Winter): 59-71.
- Kyetc. ทักษะปฏิบัติ. ค้นคืนวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2556 จาก <http://www.kyetc.net/index-practical.html>
- Cross, K. P. (1979). *Accent on Learning*. San Francisco: Jossey – Bass.
- Gagne, R.M.(1977). *The Conditions of Learning and Theory of Instruction*. New York: Holt Rinchert and Winstin.
- Griffin, Colin. (1983). *Curriculum Theory in Adult Lifelong Education*. London:Croom Helm.
- Knowles, Malcolm S. (1978). *The Adult Learner:A Neglected Species*. 2nd ed.Houston: Gulf.
- Judith Sharken. (2012). "How to Conduct a Focus group". ค้นคืนวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2556 จาก <http://www.tgci.com/magazine/99fall/focus/.asp>
- Tough, Allen. (1979). *The Adult's Learning Projects*. Toronto, Ontario: The Ontario institute For studies in Education.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

1. รองศาสตราจารย์สาธิต วิมลคุณารักษ์	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
2. อาจารย์วาณี บุญยะไวโรจน์	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์วันแรม สมบูรณ์สาร	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิประเมินต้นแบบชิ้นงาน

1. รองศาสตราจารย์ ดร. สาลีพันธ์ ศุภวรรณ	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
2. รองศาสตราจารย์ ดร. วรางคณา โตโพธิ์ไทย	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
3. รองศาสตราจารย์ ดร. ธนิต ภูศิริ	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

รายนามผู้เชี่ยวชาญประเมินต้นแบบชิ้นงาน

1. รองศาสตราจารย์ ดร.บุญเลิศ ส่องสว่าง	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์อัศววิทย์ โพชะเรือง	มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิเชียร เพียงโงก	มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุวิทย์ ไวยกุล	มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์วันแรม สมบูรณ์สาร	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
6. ดร.อนวัช นกคารา	โรงเรียนวัดลำเหย
7. อาจารย์เอี่ยมพร เนาว์เย็นผล	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
8. อาจารย์ดวงนภา ศรีนันทวงศ์	โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยศิลปากร

ภาคผนวก ข

แบบสอบถามงานวิจัย ผู้บริหาร ครู และนักเรียน

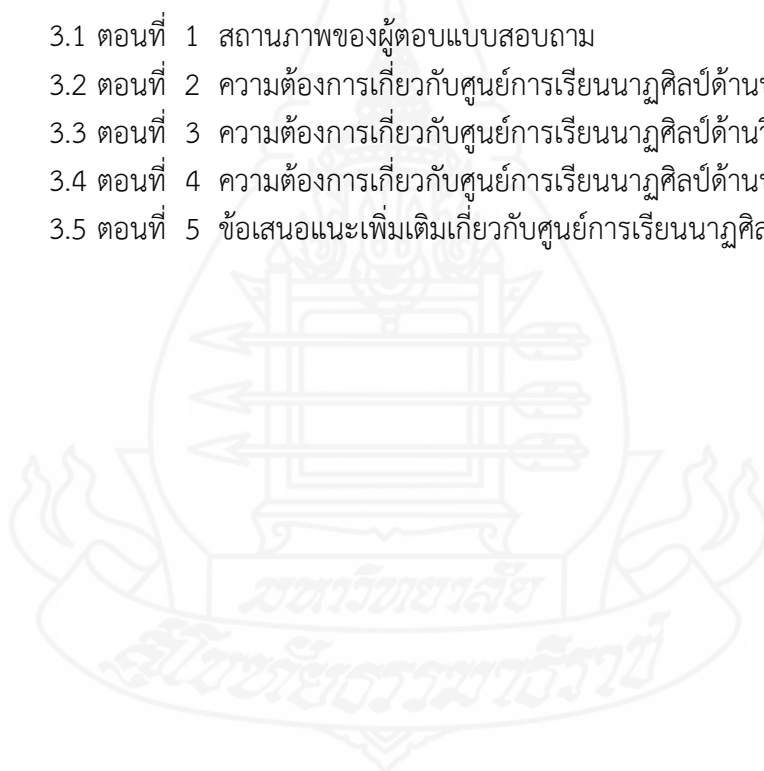
คำชี้แจง

1. ศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 1 เป็นแหล่งบริการด้านความรู้เกี่ยวกับนาฏศิลป์ ทั้งในด้านวิชาการและการปฏิบัติงานจริงที่มีความเหมาะสมกับนักเรียนโดยการกำหนดแนวทางขอเนื้อหาสาระตามหลักสูตรของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระที่ 3: นาฏศิลป์) ของหลักสูตรพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในปัจจุบันยังไม่มี การจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 1 จึงต้องมีการศึกษาความคิดเห็นจากท่านเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการสร้างศูนย์การเรียนรู้

2. ในการตอบแบบสอบถามขอความกรุณาให้ท่านตอบแบบสอบถามทุกตอน ทุกข้อตามความเป็นจริงเพราะข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์ในการนำมาสร้างศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์ให้มีประสิทธิภาพและมีความเหมาะสมมากที่สุด

3. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 5 ตอน คือ

- 3.1 ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
- 3.2 ตอนที่ 2 ความต้องการเกี่ยวกับศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์ด้านบริหาร
- 3.3 ตอนที่ 3 ความต้องการเกี่ยวกับศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์ด้านวิชาการ
- 3.4 ตอนที่ 4 ความต้องการเกี่ยวกับศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์ด้านบริการ
- 3.5 ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์

ฉบับที่ 1 ผู้บริหาร

แบบสอบถามความต้องการศูนย์การเรียนนาฏศิลป์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1

<p>วัตถุประสงค์การวิจัย</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อศึกษาความต้องการของผู้บริหาร ครู และนักเรียน เกี่ยวกับศูนย์การเรียนนาฏศิลป์ 2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับศูนย์การเรียนนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 3. เพื่อสร้างแบบจำลองศูนย์การเรียนนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
<p>คำชี้แจง</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. แบบสอบถามฉบับนี้มี 5 ตอน <ul style="list-style-type: none"> ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ความต้องการเกี่ยวกับศูนย์การเรียนนาฏศิลป์ด้านบริหาร ตอนที่ 3 ความต้องการเกี่ยวกับศูนย์การเรียนนาฏศิลป์ด้านวิชาการ ตอนที่ 4 ความต้องการเกี่ยวกับศูนย์การเรียนนาฏศิลป์ด้านบริการ ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับศูนย์การเรียนนาฏศิลป์
<p>ศูนย์การเรียนนาฏศิลป์ หมายถึง แหล่งบริการด้านความรู้เกี่ยวกับนาฏศิลป์ ทั้งในด้านวิชาการและการปฏิบัติงานจริงที่มีความเหมาะสมกับนักเรียนโดยการกำหนดแนวทางของเนื้อหาสาระตามหลักสูตรของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(สาระที่ 3: นาฏศิลป์) ของหลักสูตรพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ในปัจจุบันยังไม่มีการจัดตั้งศูนย์การเรียนนาฏศิลป์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1 เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 1 จึงต้องมีการศึกษาความต้องการจากท่านเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการสร้างศูนย์การเรียนนาฏศิลป์</p>	
<p style="text-align: center;">ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้ นางวนิชย์ชยา โพชะเรือง ตำแหน่ง ครู โรงเรียนวัดหนองเสือ</p>	

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ในช่อง

1. เพศ ชาย หญิง
2. อายุ

☐ ต่ำกว่า 26 ปี	☐ 26 - 30 ปี	☐ 31 - 35 ปี	☐ 36 - 40 ปี
☐ 41 - 45 ปี	☐ 46 - 50 ปี	☐ มากกว่า 50 ปี	
3. ประสบการณ์ด้านการบริหาร

☐ 1-5 ปี
☐ 6-10 ปี
☐ 11-15 ปี
☐ 16-20 ปี
☐ มากกว่า 20 ปี
4. ท่านมีความรู้และประสบการณ์ด้านศิลปะสาขานาฏศิลป์มากน้อยเพียงใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ เคยศึกษาในสถานศึกษา
☐ เคยศึกษาค้นคว้านาฏศิลป์ด้วยตนเอง
☐ สำเร็จการศึกษาในสาขานาฏศิลป์โดยตรง
☐ เคยได้รับการอบรมหลักสูตรนาฏศิลป์ระยะสั้น
☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....
5. ท่านต้องการให้มีศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์ เพราะเหตุใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ ส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้และทักษะในเรื่องนาฏศิลป์
☐ นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองตลอดเวลา
☐ ช่วยให้มีสถานที่เหมาะสมในจัดประสบการณ์การเรียนการสอน
☐ เป็นแหล่งความรู้สำหรับนักเรียนเกี่ยวกับนาฏศิลป์โดยตรง
☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....

ตอนที่ 2 ความต้องการเกี่ยวกับศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์ด้านบริหาร
--

1. ท่านคิดว่าควรกำหนด ปรัชญาของศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์มีอย่างไร

☐ พัฒนาความรู้ เสริมสร้างทักษะ สร้างสรรค์นาฏศิลป์
☐ พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ เสริมสร้างคุณประโยชน์
☐ พัฒนาทักษะ ส่งเสริมสุนทรียภาพ แสดงออกทางนาฏศิลป์ อย่างสร้างสรรค์
☐ ส่งเสริมความคิด สร้างสรรค์นาฏศิลป์ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต
☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....

2. ท่านคิดว่าควรกำหนดวิสัยทัศน์ของศูนย์การเรียนนาฏศิลป์ว่าอย่างไร
- สร้างเครือข่ายครูและนักเรียนในการสร้างสรรค์ผลงานด้านนาฏศิลป์เพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน
 - เป็นศูนย์กลางสร้างเครือข่ายครูและนักเรียนในการจัดกิจกรรม สร้างสรรค์ผลงานนิทรรศการด้านนาฏศิลป์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1
 - เป็นสถานที่ในการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์เพื่อเผยแพร่และแลกเปลี่ยนผลงานกับผลงานประเทศในประชาคมอาเซียน
 - ศูนย์การเรียนนาฏศิลป์ เป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอนด้านนาฏศิลป์
 - นาฏศิลป์เป็นสื่อที่ช่วยสร้างความรู้ ความเข้าใจศิลปวัฒนธรรมและสร้างความสัมพันธ์ทั้งในประเทศ และระหว่างประเทศได้ดี
 - อื่นๆ (โปรดระบุ).....
3. ท่านคิดว่าควรกำหนด นโยบาย ของศูนย์การเรียนนาฏศิลป์ ว่าอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- เป็นแหล่งเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถศึกษาค้นคว้าได้ด้วยตนเอง ได้ค้นพบตนเองด้านนาฏศิลป์
 - ประสานความร่วมมือระหว่างโรงเรียนประถมศึกษาในการจัดการบริหาร วิชาการและบริการศูนย์
 - ส่งเสริมการศึกษาค้นคว้าและพัฒนางานนาฏศิลป์ด้วยการฝึกทักษะปฏิบัติ
 - ส่งเสริมให้แสดงออกถึงความสามารถด้านนาฏศิลป์ในการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมไทย
 - ส่งเสริมการเรียนเพื่อพัฒนานักเรียนเต็มตามศักยภาพและประยุกต์ใช้นาฏศิลป์ในกาดำรงชีวิตประจำวัน เพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน
 - อื่นๆ (โปรดระบุ).....
4. ท่านคิดว่า วัตถุประสงค์ของศูนย์การเรียนนาฏศิลป์ มีอะไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- เพื่อเป็นศูนย์กลางในการจัดกิจกรรมนิทรรศการผลงานด้านนาฏศิลป์
 - เพื่อส่งเสริมกิจกรรมค้นคว้าและเป็นแหล่งเรียนรู้และฝึกทักษะด้านนาฏศิลป์
 - เพื่อส่งเสริมความรู้ทางนาฏศิลป์อันเป็นพื้นฐานในการพัฒนาสุนทรียภาพและการดำรงชีวิต
 - เพื่อให้ นักเรียนสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ทางนาฏศิลป์ในการดำรงชีวิตและการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน
 - เพื่อสร้างโอกาสทางการศึกษาและแสดงออกซึ่งความคิดสร้างสรรค์เกี่ยวกับนาฏศิลป์ให้กับนักเรียน
 - เพื่อเป็นแหล่งสร้างเสริมทัศนคติที่ดีเกี่ยวกับการอนุรักษ์และคงไว้ซึ่งนาฏศิลป์อันเป็นเอกลักษณ์ไทย

5. ท่านคิดว่าควรกำหนดเป้าหมายของศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์คืออะไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- 5.1 เป้าหมายเชิงปริมาณ
- นักเรียนมาใช้บริการวันละประมาณ 50 คน
 - นักเรียนมาใช้บริการวันละประมาณ 100 คน
 - นักเรียนมาใช้บริการวันละประมาณมากกว่า 100 คน
- 5.2 เป้าหมายด้านคุณภาพ
- นักเรียนมาใช้บริการมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องนาฏศิลป์
 - นักเรียนมาใช้บริการมีทักษะและความชำนาญในเรื่องนาฏศิลป์
 - นักเรียนมาใช้บริการมีเจตคติที่ดีในเรื่องนาฏศิลป์มาใช้ในการเรียนรู้
6. ท่านคิดว่าควรกำหนด โครงสร้างของศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์ควรมีโครงสร้างอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- 6.1 ฝ่ายบริหารมีหน่วยงานย่อย ดังนี้
- งานนโยบายและแผนงาน ทำหน้าที่รับผิดชอบกำหนดนโยบายและแผนงานของศูนย์การเรียนรู้และวิเคราะห์กระบวนการปฏิบัติงานให้คำแนะนำเพื่อพัฒนานโยบายและแผนงาน
 - งานการจัดการ ทำหน้าที่รับผิดชอบโดยจัดระบบงานด้านบุคลากรในศูนย์งานสารบรรณ งานพัสดุ งานการเงิน งานสถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกในศูนย์
 - อื่นๆ (โปรดระบุ).....
- 6.2 ฝ่ายวิชาการมีหน่วยงานย่อย ดังนี้
- งานศูนย์การเรียนรู้ รับผิดชอบการจัดการจัดกิจกรรมฝึกทักษะในศูนย์ย่อย ประกอบด้วย ศูนย์ทักษะพื้นฐานนาฏศิลป์ ศูนย์นาฏศิลป์พื้นเมือง ศูนย์ละคร ศูนย์นาฏศิลป์นานาชาติ และศูนย์นาฏศิลป์อาเซียน
 - งานวัดและประเมินผลการเรียน รับผิดชอบในการประเมินผลการเรียน
 - อื่นๆ (โปรดระบุ).....
7. ท่านคิดว่าสถานที่ตั้งศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์ควรตั้งอยู่ที่ใด
- เขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัด
 - โรงเรียนขนาดใหญ่หรือขนาดกลาง
 - รอบๆ ชุมชน
 - สถานศึกษาระดับอุดมศึกษา
 - อื่นๆ (โปรดระบุ).....
8. ท่านคิดว่าศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์มีบทบาทหน้าที่อะไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- จัดให้เป็นแหล่งเรียนรู้และเผยแพร่เกี่ยวกับนาฏศิลป์
 - จัดกิจกรรมการศึกษาและฝึกปฏิบัติด้านนาฏศิลป์ให้กับนักเรียน
 - จัดบริการให้คำปรึกษาและแนะแนวเกี่ยวกับการศึกษานาฏศิลป์
 - จัดให้มีการวิจัยพัฒนาสื่อและการเรียนการสอนด้านนาฏศิลป์

- จัดให้มีการประสานกับโรงเรียนในชุมชนเพื่อความร่วมมือในการจัดการเรียนการสอนที่เกี่ยวกับนาฏศิลป์
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....
9. ท่านคิดว่า อาคารของศูนย์การเรียนนาฏศิลป์ ควรเป็นแบบใดจึงจะเหมาะสมกับการเรียนนาฏศิลป์
- อาคารเดี่ยวชั้นเดียว แบ่งพื้นที่ออกเป็น 2 ส่วนได้แก่ ศูนย์ส่วนกลางและศูนย์การเรียนย่อย
- อาคารเดี่ยวสองชั้น ชั้นที่ 1 เป็นศูนย์ส่วนกลางและชั้นที่ 2 เป็นศูนย์การเรียนย่อย
- อาคารเดี่ยวชั้นเดียวจำนวน 2 อาคาร อาคารที่ 1 เป็นศูนย์ส่วนกลางอาคารที่ 2 เป็นศูนย์การเรียนย่อย
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....
10. ท่านคิดว่า บุคลากรที่ให้ความรู้ในศูนย์การเรียนนาฏศิลป์ ควรเป็นใคร(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- จ้างครูนาฏศิลป์
- วิทยากรในท้องถิ่น
- ผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านนาฏศิลป์
- ครู/อาจารย์ผู้สอนนาฏศิลป์ในโรงเรียนของเขตพื้นที่
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

ตอนที่ 3 ความต้องการเกี่ยวกับศูนย์การเรียนนาฏศิลป์ด้านวิชาการ

1. ท่านคิดว่าศูนย์การเรียนนาฏศิลป์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ควรมีประเภทของศูนย์ย่อยอะไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- ศูนย์ฝึกทักษะพื้นฐานนาฏศิลป์เป็นศูนย์ฝึกทักษะพื้นฐานด้านนาฏศิลป์
- ศูนย์ฝึกนาฏศิลป์พื้นเมืองเป็นศูนย์ที่ฝึกทักษะนาฏศิลป์พื้นเมืองทั้ง 4 ภาค
- ศูนย์ละคร เป็นศูนย์ที่ฝึกทักษะการแสดงละคร
- ศูนย์นาฏศิลป์นานาชาติ เป็นศูนย์ที่ให้ความรู้และฝึกทักษะเกี่ยวกับเรื่อง นาฏศิลป์ของแต่ละประเทศในภูมิภาคยุโรป
- ศูนย์นาฏศิลป์อาเซียนเป็นศูนย์ที่ให้ความรู้และฝึกทักษะเกี่ยวกับเรื่องนาฏศิลป์ของประเทศในสมาคมประชาคมอาเซียน
2. ท่านคิดว่าศูนย์การเรียนนาฏศิลป์ควรมีขอบข่ายของเนื้อหาสาระในเรื่องอะไรบ้าง
- 2.1 ทักษะพื้นฐานนาฏศิลป์
- การศึกษารูปแบบของนาฏศิลป์ไทย
- การฝึกทักษะพื้นฐานนาฏยศัพท์ด้วยการใช้มือ
- การฝึกทักษะพื้นฐานนาฏยศัพท์ด้วยการใช้เท้า
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

2.2 นาฏศิลป์พื้นเมือง

- นาฏศิลป์พื้นเมืองภาคเหนือ
- นาฏศิลป์พื้นเมืองภาคกลาง
- นาฏศิลป์พื้นเมืองภาคอีสาน
- นาฏศิลป์พื้นเมืองภาคใต้
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

2.3 ละคร

- การศึกษารูปแบบละคร
- การฝึกทักษะละครกิจกรรมละคร
- การฝึกทักษะละครกิจกรรมละครใบ้
- การฝึกทักษะละครกิจกรรมละครหุ่น
- การฝึกทักษะละครกิจกรรมการแสดงละครโดยไม่มีการเตรียมล่วงหน้า
- การฝึกทักษะละครกิจกรรมการแสดงบทบาทสมมุติ
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

2.4 นาฏศิลป์นานาชาติ

- การศึกษารูปแบบนาฏศิลป์นานาชาติ
- การฝึกทักษะการแสดงนาฏศิลป์นานาชาติแบบดั้งเดิม
- การฝึกทักษะการแสดงนาฏศิลป์นานาชาติแบบประยุกต์
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

2.5 นาฏศิลป์อาเซียน

- การศึกษารูปแบบนาฏศิลป์อาเซียน
- การฝึกทักษะการแสดงนาฏศิลป์อาเซียนแบบดั้งเดิม
- การฝึกทักษะการแสดงนาฏศิลป์อาเซียนแบบประยุกต์
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

3. ท่านคิดว่า สื่อในศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์ ควรมีอะไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- วิทนาการ
- สื่อสิ่งพิมพ์
- สื่อเสียง (ซีดี)
- สื่อภาพ (ดีวีดี)
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

4. ท่านคิดว่าควรมีในขั้นตอนสำคัญของการเรียนจากศูนย์การเรียนนาฏศิลป์อะไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- สมัครเป็นสมาชิกของศูนย์
 - พบเจ้าหน้าที่ของศูนย์เพื่อชี้แจงหรือปฐมนิเทศเบื้องต้น พร้อมทั้งแจกคู่มือการใช้ศูนย์
 - เลือกศูนย์การเรียนที่ท่านต้องการเรียน
 - ทดสอบและประเมินตนเองก่อนเรียน
 - ศึกษาหรือเข้ารับการอบรมในศูนย์การเรียน
 - ทดสอบและประเมินตนเองหลังเรียน
 - ประเมินความพึงพอใจในการมาใช้บริการ
 - อื่นๆ (โปรดระบุ).....
5. ท่านคิดว่าควรมีการประเมินในศูนย์การเรียนควรมีการประเมิน ประเภทใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- ประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ในด้านความรู้และทักษะ)
- ในขั้นนี้ประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนควรประเมิน
- ประเมินตนเองก่อนเรียน
 - ประเมินตนเองระหว่างเรียน
 - ประเมินตนเองหลังเรียน
 - อื่นๆ (โปรดระบุ).....
 - ประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ
 - อื่นๆ (โปรดระบุ).....
6. ท่านคิดว่าผลการประเมินด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนควรมีการเทียบโอนผลการเรียนรู้อะไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- ด้านพุทธิพิสัย (ความรู้)
 - ด้านจิตพิสัย (คุณธรรม/จริยธรรม/คุณลักษณะอันพึงประสงค์)
 - ด้านทักษะพิสัย (กระบวนการปฏิบัติงาน/ผลการปฏิบัติงาน)
 - อื่นๆ (โปรดระบุ).....

ตอนที่ 4 ความต้องการเกี่ยวกับศูนย์การเรียนนาฏศิลป์ด้านบริการ

1. ท่านคิดว่าศูนย์การเรียนนาฏศิลป์ควรให้บริการเวลาใด
- 8.30 – 16.00 น. เฉพาะวันทำการ
 - 8.30 – 16.00 น. ทุกวัน
 - 8.30 – 20.00 น. เฉพาะวันทำการ
 - 8.30 – 20.00 น. ทุกวัน
 - อื่นๆ (โปรดระบุ).....

2. ท่านคิดว่ารายได้ของศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์ ควรมาจากที่ใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- เงินบำรุงจากสมาชิก เงินงบประมาณแผ่นดิน
- รายได้จากการแสดงผลงานนาฏศิลป์ เงินสนับสนุนจากองค์กรต่าง ๆ
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....
3. ท่านคิดว่า ศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์ ควรประกอบไปด้วย พื้นที่ใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- ห้องประชุม ห้องทะเบียน
- ศูนย์ฝึกทักษะพื้นฐานนาฏศิลป์ ศูนย์ฝึกนาฏศิลป์พื้นเมือง
- ศูนย์นาฏศิลป์นานาชาติ ห้องละคร
- ห้องนาฏศิลป์นานาชาติ ห้องเก็บวัสดุอุปกรณ์การแสดง
- ห้องจัดแสดงนาฏศิลป์
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....
4. ท่านคิดว่า ศูนย์การเรียนรู้สาระนาฏศิลป์ ควรมีสิ่งอำนวยความสะดวกอะไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- ร้านอาหาร ลานจอดรถ
- เครื่องโทรสาร โทรศัพท์วงจรปิด
- โทรศัพท์สาธารณะ เครื่องถ่ายเอกสาร
- ตู้เก็บวัสดุอุปกรณ์แต่งตัว บ้ายนิเทศแสดงผลงานนักเรียน
- ตู้เก็บผลงานของนักเรียน ร้านจำหน่ายสื่อและนวัตกรรมทางนาฏศิลป์
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....
5. ท่านคิดว่าศูนย์การเรียนรู้สาระนาฏศิลป์ ควรจัดให้มีการบริการด้านใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- จัดแสดงนอกสถานที่
- จัดให้มีการฝึกอบรมการฝึกทักษะด้านนาฏศิลป์
- เป็นศูนย์จัดแสดงนิทรรศการผลงานทางด้านนาฏศิลป์
- บริการด้านการให้คำปรึกษาและสื่อสำหรับผู้สนใจทั่วไป
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบสอบถามความต้องการศูนย์การเรียนนาฏศิลป์สำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1

<p>วัตถุประสงค์การวิจัย</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อศึกษาความต้องการของผู้บริหาร ครู และนักเรียน เกี่ยวกับศูนย์การเรียนนาฏศิลป์ 2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับศูนย์การเรียนนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 3. เพื่อสร้างแบบจำลองศูนย์การเรียนนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
<p>คำชี้แจง</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. แบบสอบถามฉบับนี้มี 5 ตอน <ul style="list-style-type: none"> ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ความต้องการเกี่ยวกับศูนย์การเรียนนาฏศิลป์ด้านบริหาร ตอนที่ 3 ความต้องการเกี่ยวกับศูนย์การเรียนนาฏศิลป์ด้านวิชาการ ตอนที่ 4 ความต้องการเกี่ยวกับศูนย์การเรียนนาฏศิลป์ด้านบริการ ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับศูนย์การเรียนนาฏศิลป์
<p>ศูนย์การเรียนนาฏศิลป์ หมายถึง แหล่งบริการด้านความรู้เกี่ยวกับนาฏศิลป์ ทั้งในด้านวิชาการและการปฏิบัติงานจริงที่มีความเหมาะสมกับนักเรียนโดยการกำหนดแนวทางของเนื้อหาสาระตามหลักสูตรของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(สาระที่ 3: นาฏศิลป์) ของหลักสูตรพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ในปัจจุบันยังไม่มีการจัดตั้งศูนย์การเรียนนาฏศิลป์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1 เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 1 จึงต้องมีการศึกษาความต้องการจากท่านเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการสร้างศูนย์การเรียนนาฏศิลป์</p>	
<p>ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้ นางวนิชย์ชยา โพชะเรือง ตำแหน่ง ครู โรงเรียนวัดหนองเสือ</p>	

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ในช่อง

1. เพศ ชาย หญิง
2. อายุ
 - ต่ำกว่า 26 ปี 26 - 30 ปี 31 - 35 ปี 36 - 40 ปี
 - 41 - 45 ปี 46 - 50 ปี มากกว่า 50 ปี
3. ท่านสอนในระดับชั้น
 - ประถมศึกษา มัธยมศึกษา
 - อื่นๆ (โปรดระบุ).....
4. ท่านมีความรู้และประสบการณ์ด้านนาฏศิลป์อย่างน้อยเพียงใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 - เคยศึกษาในสถานศึกษา
 - เคยศึกษาค้นคว้านาฏศิลป์ด้วยตนเอง
 - สำเร็จการศึกษาในสาขานาฏศิลป์โดยตรง
 - เคยได้รับการอบรมหลักสูตรนาฏศิลป์ระยะสั้น
 - อื่นๆ (โปรดระบุ).....
5. ท่านต้องการให้มีศูนย์การเรียนนาฏศิลป์ เพราะเหตุใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 - ส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้และทักษะในเรื่องนาฏศิลป์
 - นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองตลอดเวลา
 - ช่วยให้มีสถานที่เหมาะสมในจัดประสบการณ์การเรียนการสอน
 - เป็นแหล่งความรู้สำหรับนักเรียนเกี่ยวกับนาฏศิลป์โดยตรง
 - อื่นๆ (โปรดระบุ).....

ตอนที่ 2 ความต้องการเกี่ยวกับศูนย์การเรียนนาฏศิลป์ด้านบริหาร

1. ท่านคิดว่าควรกำหนด ปรัชญาของศูนย์การเรียนนาฏศิลป์มีอย่างไร
 - พัฒนาความรู้ เสริมสร้างทักษะ สร้างสรรค์นาฏศิลป์
 - พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ เสริมสร้างคุณประโยชน์
 - พัฒนาทักษะ ส่งเสริมสุนทรียภาพ แสดงออกทางนาฏศิลป์ อย่างสร้างสรรค์
 - ส่งเสริมความคิด สร้างสรรค์นาฏศิลป์ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต
 - อื่นๆ (โปรดระบุ).....

2. ท่านคิดว่าควรกำหนดวิสัยทัศน์ของศูนย์การเรียนนาฏศิลป์ว่าอย่างไร
- สร้างเครือข่ายครูและนักเรียนในการสร้างสรรค์ผลงานด้านนาฏศิลป์เพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน
 - เป็นศูนย์กลางสร้างเครือข่ายครูและนักเรียนในการจัดกิจกรรม สร้างสรรค์ผลงานนิทรรศการด้านนาฏศิลป์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1
 - เป็นสถานที่ในการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์เพื่อเผยแพร่และแลกเปลี่ยนผลงานกับผลงานประเทศในประชาคมอาเซียน
 - ศูนย์การเรียนสาระนาฏศิลป์ เป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอนด้านนาฏศิลป์
 - นาฏศิลป์เป็นสื่อที่ช่วยสร้างความรู้ ความเข้าใจศิลปวัฒนธรรมและสร้างความสัมพันธ์ทั้งในประเทศ และระหว่างประเทศได้ดี
 - อื่นๆ (โปรดระบุ).....
3. ท่านคิดว่าควรกำหนด นโยบายของศูนย์การเรียนนาฏศิลป์ว่าอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- เป็นแหล่งเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถศึกษาค้นคว้าได้ด้วยตนเอง ได้ค้นพบตนเองด้านนาฏศิลป์
 - ประสานความร่วมมือระหว่างโรงเรียนประถมศึกษาในการจัดการบริหาร วิชาการและบริการศูนย์
 - ส่งเสริมการศึกษาค้นคว้าและพัฒนางานนาฏศิลป์ด้วยการฝึกทักษะปฏิบัติ
 - ส่งเสริมให้แสดงออกถึงความสามารถด้านนาฏศิลป์ในการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมไทย
 - ส่งเสริมการเรียนเพื่อพัฒนานักเรียนเต็มตามศักยภาพและประยุกต์ใช้นาฏศิลป์ในการดำรงชีวิตประจำวัน เพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน
 - อื่นๆ (โปรดระบุ).....
4. ท่านคิดว่า วัตถุประสงค์ของศูนย์การเรียนนาฏศิลป์ มีอะไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- เพื่อเป็นศูนย์กลางในการจัดกิจกรรมนิทรรศการผลงานด้านนาฏศิลป์
 - เพื่อส่งเสริมกิจกรรมค้นคว้าและเป็นแหล่งเรียนรู้และฝึกทักษะด้านนาฏศิลป์
 - เพื่อส่งเสริมความรู้ทางนาฏศิลป์อันเป็นพื้นฐานในการพัฒนาสุนทรียภาพและการดำรงชีวิต
 - เพื่อให้ นักเรียนสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ทางนาฏศิลป์ในการดำรงชีวิตและการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน
 - เพื่อสร้างโอกาสทางการศึกษาและแสดงออกซึ่งความคิดสร้างสรรค์เกี่ยวกับนาฏศิลป์ให้กับนักเรียน
 - เพื่อเป็นแหล่งสร้างเสริมทัศนคติที่ดีเกี่ยวกับการอนุรักษ์และคงไว้ซึ่งนาฏศิลป์อันเป็นเอกลักษณ์ไทย
5. ท่านคิดว่าควรกำหนดเป้าหมายของศูนย์การเรียนนาฏศิลป์คืออะไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- 5.1 เป้าหมายเชิงปริมาณ
- นักเรียนมาใช้บริการวันละประมาณ 50 คน
 - นักเรียนมาใช้บริการวันละประมาณ 100 คน
 - นักเรียนมาใช้บริการวันละประมาณมากกว่า 100 คน

- 5.2 เป้าหมายด้านคุณภาพ
- นักเรียนมาใช้บริการมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องนาฏศิลป์
 - นักเรียนมาใช้บริการมีทักษะและความชำนาญในเรื่องนาฏศิลป์
 - นักเรียนมาใช้บริการมีเจตคติที่ดีในเรื่องนาฏศิลป์มาใช้ในการเรียนรู้
6. ท่านคิดว่าควรกำหนด โครงสร้างของศูนย์การเรียนนาฏศิลป์ควรมีโครงสร้างอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- 6.1 ฝ่ายบริหารมีหน่วยงานย่อย ดังนี้
- งานนโยบายและแผนงาน ทำหน้าที่รับผิดชอบกำหนดนโยบาย และแผนงานของ ศูนย์การเรียนและวิเคราะห์กระบวนการปฏิบัติงานให้ คำแนะนำเพื่อพัฒนานโยบาย และแผนงาน
 - งานการจัดการ ทำหน้าที่รับผิดชอบโดยจัดระบบงานด้านบุคลากรในศูนย์ งานสารบรรณ งานพัสดุ งานการเงิน งานสถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกในศูนย์
 - อื่นๆ (โปรดระบุ).....
- 6.2 ฝ่ายวิชาการมีหน่วยงานย่อย ดังนี้
- งานศูนย์การเรียน รับผิดชอบการจัดกิจกรรมฝึกทักษะในศูนย์ย่อย ประกอบด้วย ศูนย์ทักษะพื้นฐานนาฏศิลป์ ศูนย์นาฏศิลป์พื้นเมือง ศูนย์ละคร ศูนย์นาฏศิลป์นานาชาติ และศูนย์นาฏศิลป์อาเซียน
 - งานวัดและประเมินผลการเรียน รับผิดชอบในการประเมินผลการเรียน
 - อื่นๆ (โปรดระบุ).....
7. ท่านคิดว่าสถานที่ตั้งศูนย์การเรียนนาฏศิลป์ควรตั้งอยู่ที่ใด
- เขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัด
 - โรงเรียนขนาดใหญ่หรือขนาดกลาง
 - รอบๆ ชุมชน
 - สถานศึกษาระดับอุดมศึกษา
 - อื่นๆ (โปรดระบุ).....
8. ท่านคิดว่าศูนย์การเรียนนาฏศิลป์มีบทบาทหน้าที่อะไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- จัดให้เป็นแหล่งเรียนรู้และเผยแพร่เกี่ยวกับนาฏศิลป์
 - จัดกิจกรรมการศึกษาและฝึกปฏิบัติด้านนาฏศิลป์ให้กับนักเรียน
 - จัดบริการให้คำปรึกษาและแนะแนวเกี่ยวกับการศึกษานาฏศิลป์
 - จัดให้มีการวิจัยพัฒนาสื่อและการเรียนการสอนด้านนาฏศิลป์
 - จัดให้มีการประสานกับโรงเรียนในชุมชนเพื่อความร่วมมือในการจัดการเรียนการสอนที่เกี่ยวกับนาฏศิลป์
 - อื่นๆ (โปรดระบุ).....
9. ท่านคิดว่า อาคารของศูนย์การเรียนนาฏศิลป์ ควรเป็นแบบใดจึงจะเหมาะสมกับการเรียน
- นาฏศิลป์

- อาคารเดี่ยวชั้นเดียว แบ่งพื้นที่ออกเป็น 2 ส่วนได้แก่ ศูนย์ส่วนกลางและศูนย์การเรียนย่อย
 - อาคารเดี่ยวสองชั้น ชั้นที่ 1 เป็นศูนย์ส่วนกลางและชั้นที่ 2 เป็นศูนย์การเรียนย่อย
 - อาคารเดี่ยวชั้นเดียวจำนวน 2 อาคาร อาคารที่ 1 เป็นศูนย์ส่วนกลางอาคารที่ 2 เป็นศูนย์การเรียนย่อย
 - อื่นๆ (โปรดระบุ).....
10. ท่านคิดว่าบุคลากรที่ให้ความรู้ในศูนย์การเรียนนาฏศิลป์ควรเป็นผู้ใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- อาจารย์นาฏศิลป์
 - วิทยากรในท้องถิ่น
 - ผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านนาฏศิลป์
 - ครู/อาจารย์ผู้สอนนาฏศิลป์ในโรงเรียนของเขตพื้นที่
 - อื่นๆ (โปรดระบุ).....

ตอนที่ 3 ความต้องการเกี่ยวกับศูนย์การเรียนนาฏศิลป์ด้านวิชาการ

1. ท่านคิดว่าศูนย์การเรียนนาฏศิลป์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ควรมีประเภทอะไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- ศูนย์ฝึกทักษะพื้นฐานนาฏศิลป์เป็นศูนย์ฝึกทักษะพื้นฐานด้านนาฏศิลป์
 - ศูนย์ฝึกทักษะนาฏศิลป์พื้นเมืองเป็นศูนย์ที่ฝึกทักษะนาฏศิลป์พื้นเมืองทั้ง 4 ภาค
 - ศูนย์ละคร เป็นศูนย์ที่ฝึกทักษะการแสดงละคร
 - ศูนย์นาฏศิลป์นานาชาติ เป็นศูนย์ที่ให้ความรู้และฝึกทักษะเกี่ยวกับเรื่อง นาฏศิลป์ของแต่ละประเทศในภูมิภาคยุโรป
 - ศูนย์นาฏศิลป์อาเซียนเป็นศูนย์ที่ให้ความรู้และฝึกทักษะเกี่ยวกับเรื่องนาฏศิลป์ของประเทศในสมาคมประชาคมอาเซียน
2. ท่านคิดว่าศูนย์การเรียนนาฏศิลป์ควรมีขอบข่ายของเนื้อหาสาระในเรื่องอะไรบ้าง
- 2.1 ทักษะพื้นฐานนาฏศิลป์
- การศึกษารูปแบบของนาฏศิลป์ไทย
 - การฝึกทักษะพื้นฐานนาฏศิลป์ด้วยการใช้มือ
 - การฝึกทักษะพื้นฐานนาฏศิลป์ด้วยการใช้เท้า
 - อื่นๆ โปรดระบุ.....
- 2.2 นาฏศิลป์พื้นเมือง
- นาฏศิลป์พื้นเมืองภาคเหนือ
 - นาฏศิลป์พื้นเมืองภาคกลาง
 - นาฏศิลป์พื้นเมืองภาคอีสาน
 - นาฏศิลป์พื้นเมืองภาคใต้
 - อื่นๆ โปรดระบุ.....

2.3 ละคร

- การศึกษารูปแบบละคร
- การฝึกทักษะละครกิจกรรมละคร
- การฝึกทักษะละครกิจกรรมละครใบ้
- การฝึกทักษะละครกิจกรรมละครหุ่น
- การฝึกทักษะละครกิจกรรมการแสดงละครโดยไม่มีการเตรียมล่วงหน้า
- การฝึกทักษะละครกิจกรรมการแสดงบทบาทสมมุติ
- อื่นๆ โปรดระบุ.....

2.4 นาฏศิลป์นานาชาติ

- การศึกษารูปแบบนาฏศิลป์นานาชาติ
- การฝึกทักษะการแสดงนาฏศิลป์นานาชาติแบบดั้งเดิม
- การฝึกทักษะการแสดงนาฏศิลป์นานาชาติแบบประยุกต์
- อื่นๆ โปรดระบุ.....

2.5 นาฏศิลป์อาเซียน

- การศึกษารูปแบบนาฏศิลป์อาเซียน
- การฝึกทักษะการแสดงนาฏศิลป์อาเซียนแบบดั้งเดิม
- การฝึกทักษะการแสดงนาฏศิลป์อาเซียนแบบประยุกต์
- อื่นๆ โปรดระบุ.....

3. ท่านคิดว่า สื่อในศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์ ควรจะมีอะไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- วิทียากร
- สื่อสิ่งพิมพ์
- สื่อเสียง (ซีดี)
- สื่อภาพ (ดีวีดี)
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

4. ท่านคิดว่าควรมีในขั้นตอนสำคัญของการเรียนจากศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์อะไรบ้าง

- (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- สมัครเป็นสมาชิกของศูนย์
- พบเจ้าหน้าที่ของศูนย์เพื่อชี้แจงหรือปฐมนิเทศเบื้องต้น พร้อมทั้งแจกคู่มือการใช้ศูนย์
- เลือกศูนย์การเรียนที่ท่านต้องการเรียน
- ทดสอบและประเมินตนเองก่อนเรียน
- ศึกษาหรือเข้ารับการอบรมในศูนย์การเรียน
- ทดสอบและประเมินตนเองหลังเรียน
- ประเมินความพึงพอใจในการมาใช้บริการ
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

5. ท่านคิดว่าควรมีการประเมินในศูนย์การเรียนรู้ควรมีการประเมิน ประเภทใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- ประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ในด้านความรู้และทักษะ)
- ในขั้นนี้ประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนควรประเมิน
- ประเมินตนเองก่อนเรียน
- ประเมินตนเองระหว่างเรียน
- ประเมินตนเองหลังเรียน
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....
- ประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....
6. ท่านคิดว่าผลการประเมินด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนควรมีการเทียบโอนผลการเรียนรู้ในด้านใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- ด้านพุทธิพิสัย (ความรู้)
- ด้านจิตพิสัย (คุณธรรม/จริยธรรม/คุณลักษณะอันพึงประสงค์)
- ด้านทักษะพิสัย (กระบวนการปฏิบัติงาน/ผลการปฏิบัติงาน)
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

ตอนที่ 4 ความต้องการเกี่ยวกับศูนย์การเรียนรู้นวัตศิลป์ด้านบริการ

1. ท่านคิดว่าศูนย์การเรียนรู้นวัตศิลป์ควรให้บริการเวลาใด
- 8.30 – 16.00 น. เฉพาะวันทำการ
- 8.30 – 16.00 น. ทุกวัน
- 8.30 – 20.00 น. เฉพาะวันทำการ
- 8.30 – 20.00 น. ทุกวัน
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....
2. ท่านคิดว่ารายได้ของศูนย์การเรียนรู้นวัตศิลป์ ควรมาจากที่ใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- เงินบำรุงจากสมาชิก
- เงินงบประมาณแผ่นดิน
- รายได้จากการแสดงผลงานนวัตศิลป์
- เงินสนับสนุนจากองค์กรต่าง ๆ
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....
3. ท่านคิดว่า ศูนย์การเรียนรู้นวัตศิลป์ ควรประกอบไปด้วย พื้นที่ใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- ห้องประชุม
- ห้องทะเบียน
- ศูนย์ฝึกทักษะพื้นฐานนวัตศิลป์
- ศูนย์ฝึกนวัตศิลป์พื้นเมือง
- ศูนย์นวัตศิลป์นานาชาติ
- ห้องละคร
- ห้องนวัตศิลป์นานาชาติ
- ห้องเก็บวัสดุอุปกรณ์การแสดง

แบบสอบถามความต้องการศูนย์การเรียนนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1

วัตถุประสงค์การวิจัย	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อศึกษาความต้องการของผู้บริหาร ครู และนักเรียน เกี่ยวกับศูนย์การเรียนนาฏศิลป์ 2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับศูนย์การเรียนนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 3. เพื่อสร้างแบบจำลองศูนย์การเรียนนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
คำชี้แจง	<ol style="list-style-type: none"> 1. แบบสอบถามฉบับนี้มี 5 ตอน <ul style="list-style-type: none"> ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ความต้องการเกี่ยวกับศูนย์การเรียนนาฏศิลป์ด้านบริหาร ตอนที่ 3 ความต้องการเกี่ยวกับศูนย์การเรียนนาฏศิลป์ด้านวิชาการ ตอนที่ 4 ความต้องการเกี่ยวกับศูนย์การเรียนนาฏศิลป์ด้านบริการ ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับศูนย์การเรียนนาฏศิลป์
<p>ศูนย์การเรียนนาฏศิลป์ หมายถึง แหล่งบริการด้านความรู้เกี่ยวกับนาฏศิลป์ ทั้งในด้านวิชาการและการปฏิบัติงานจริงที่มีความเหมาะสมกับนักเรียนโดยการกำหนดแนวทางของเนื้อหาสาระตามหลักสูตรของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ(สาระที่ 3: นาฏศิลป์) ของหลักสูตรพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ในปัจจุบันยังไม่มีการจัดตั้งศูนย์การเรียนนาฏศิลป์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1 เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 1 จึงต้องมีการศึกษาความต้องการจากท่านเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการสร้างศูนย์การเรียนนาฏศิลป์</p>	
<p>ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้ นางวณิชชยา โพชะเรือง ตำแหน่ง ครู โรงเรียนวัดหนองเสือ</p>	

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

- คำชี้แจง** โปรดกาเครื่องหมาย ในช่อง
1. เพศ ชาย หญิง
2. อายุปี
3. นักเรียนมีประสบการณ์ด้านนาฏศิลป์ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- เคยศึกษาในสถานศึกษา
- เคยศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
- เคยเข้าร่วมแสดงหรือแข่งขันทางด้านนาฏศิลป์
- เคยได้รับการอบรมหลักสูตรทางนาฏศิลป์ระยะสั้น
- อื่นๆ โปรดระบุ

ตอนที่ 2 ความต้องการเกี่ยวกับศูนย์การเรียนนาฏศิลป์ด้านวิชาการ

1. นักเรียนคิดว่าศูนย์การเรียนนาฏศิลป์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ควรมี ศูนย์การเรียนประเภทอะไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- ศูนย์ฝึกทักษะพื้นฐานนาฏศิลป์เป็นศูนย์ฝึกทักษะพื้นฐานด้านนาฏศิลป์
- ศูนย์ฝึกทักษะนาฏศิลป์พื้นเมืองเป็นศูนย์ที่ฝึกทักษะนาฏศิลป์พื้นเมืองทั้ง 4 ภาค
- ศูนย์ละครสร้างสรรค์ เป็นศูนย์ที่ฝึกทักษะการแสดงละคร
- ศูนย์นาฏศิลป์นานาชาติ เป็นศูนย์ที่ให้ความรู้และฝึกทักษะเกี่ยวกับเรื่อง นาฏศิลป์ของแต่ละประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
- ศูนย์นาฏศิลป์อาเซียนเป็นศูนย์ที่ให้ความรู้และฝึกทักษะเกี่ยวกับเรื่องนาฏศิลป์ของประเทศในสมาคมประชาคมอาเซียน
- อื่นๆ โปรดระบุ
2. นักเรียนคิดว่าศูนย์การเรียนนาฏศิลป์ควรมีขอบข่ายของเนื้อหาสาระในเรื่องอะไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- 2.1 ทักษะพื้นฐานนาฏศิลป์
- การศึกษารูปแบบของนาฏศิลป์ไทย
- การฝึกทักษะพื้นฐานนาฏยศัพทด้วยการใช้มือ
- การฝึกทักษะพื้นฐานนาฏยศัพทด้วยการใช้เท้า
- อื่นๆ โปรดระบุ.....
- 2.2 นาฏศิลป์พื้นเมือง
- นาฏศิลป์พื้นเมืองภาคเหนือ
- นาฏศิลป์พื้นเมืองภาคกลาง
- นาฏศิลป์พื้นเมืองภาคอีสาน

- นาฏศิลป์พื้นเมืองภาคใต้
- อื่นๆ โปรดระบุ.....

2.3 ละคร

- การศึกษารูปแบบละคร
- การฝึกทักษะละครกิจกรรมละคร
- การฝึกทักษะละครกิจกรรมละครใบ้
- การฝึกทักษะละครกิจกรรมละครหุ่น
- การฝึกทักษะละครกิจกรรมการแสดงละครโดยไม่มีการเตรียมล่วงหน้า
- การฝึกทักษะละครกิจกรรมการแสดงบทบาทสมมุติ
- อื่นๆ โปรดระบุ.....

2.4 นาฏศิลป์นานาชาติ

- การศึกษารูปแบบนาฏศิลป์นานาชาติ
- การฝึกทักษะการแสดงนาฏศิลป์นานาชาติแบบดั้งเดิม
- การฝึกทักษะการแสดงนาฏศิลป์นานาชาติแบบประยุกต์
- อื่นๆ โปรดระบุ.....

2.5 นาฏศิลป์อาเซียน

- การศึกษารูปแบบนาฏศิลป์อาเซียน
- การฝึกทักษะการแสดงนาฏศิลป์อาเซียนแบบดั้งเดิม
- การฝึกทักษะการแสดงนาฏศิลป์อาเซียนแบบประยุกต์
- อื่น ๆ โปรดระบุ.....

3. นักเรียนคิดว่าควรมีการประเมินในศูนย์การเรียนรู้ประเภทใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ในด้านความรู้และทักษะ)
- ในขั้นนี้ประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนควรประเมิน
- ประเมินตนเองก่อนเรียน
 - ประเมินตนเองระหว่างเรียน
 - ประเมินตนเองหลังเรียน
 - อื่น ๆ โปรดระบุ.....
 - ประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ
 - อื่น ๆ โปรดระบุ.....

ตอนที่ 3 ความต้องการเกี่ยวกับศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์ด้านบริการ

1. นักเรียนคิดว่าศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์ควรให้บริการเวลาใด

- 8.30 – 16.00 น. เฉพาะวันทำการ
- 8.30 – 16.00 น. ทุกวัน

- 8.30 – 20.00 น. เฉพาะวันทำการ
 8.30 – 20.00 น. ทุกวัน
 อื่นๆ โปรดระบุ.....
2. นักเรียนคิดว่า ศูนย์การเรียนนาฏศิลป์ ควรมี สิ่งอำนวยความสะดวกอะไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
☐ ร้านอาหาร	☐ ลานจอดรถ
☐ เครื่องโทรสาร	☐ โทรศัพท์วงจรปิด
☐ โทรศัพท์สาธารณะ	☐ เครื่องถ่ายเอกสาร
☐ ตู้เก็บวัสดุอุปกรณ์แต่งตัว	☐ ป้ายนิเทศแสดงผลงานของนักเรียน
☐ ตู้เก็บผลงานของนักเรียน	☐ ร้านจำหน่ายสื่อและนวัตกรรมทางนาฏศิลป์
☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....	
3. นักเรียนคิดว่า ศูนย์การเรียนนาฏศิลป์ ควรจัดให้มีการบริการด้านใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- จัดแสดงนอกสถานที่
 จัดให้มีการฝึกอบรมการฝึกทักษะด้านนาฏศิลป์
 เป็นศูนย์จัดแสดงนิทรรศการผลงานทางด้านนาฏศิลป์
 บริการด้านการให้คำปรึกษาและสื่อสำหรับผู้สนใจทั่วไป
 อื่นๆ โปรดระบุ.....

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับศูนย์การเรียนนาฏศิลป์

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ค

แบบสอบถามผู้เชี่ยวชาญ และผู้ทรงคุณวุฒิ

สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ

**แบบประเมินคุณภาพศูนย์การเรียนนาฏศิลป์
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1**

คำชี้แจง 1. แบบประเมินคุณภาพศูนย์การเรียนนาฏศิลป์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1

ผู้ทรงคุณวุฒิเป็นผู้ประเมินมีจำนวน 3 ตอน

ตอนที่ 1 ประเมินคุณภาพของบทนำ ประกอบด้วย หลักการและเหตุผล
วัตถุประสงค์ วิธีการได้มาซึ่งศูนย์การเรียนและผลที่คาดว่าจะได้รับ

ตอนที่ 2 ประเมินคุณภาพของรายละเอียดในศูนย์การเรียนนาฏศิลป์

ตอนที่ 3 ประเมินคุณภาพของการนำศูนย์การเรียนนาฏศิลป์สำหรับการนำไปใช้

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะ

2. โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องว่างที่ท่านต้องการประเมินระดับ คือ คุณภาพอยู่ในระดับดีมาก ระดับดี ระดับปานกลาง ระดับปรับปรุง

ตอนที่ 1 ประเมินคุณภาพของบทนำ

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	ปรับปรุง
1. หลักการและเหตุผล				
2. วัตถุประสงค์				
3. ผลที่คาดว่าจะได้รับ				

**ตอนที่ 2 ประเมินคุณภาพของรายละเอียดในศูนย์การเรียนนาฏศิลป์
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1**

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	ปรับปรุง
1. ปรัชญาของศูนย์การเรียน				
2. วิสัยทัศน์ของศูนย์การเรียน				
3. นโยบายของศูนย์การเรียน				
4. วัตถุประสงค์ของศูนย์การเรียน				
5. บทบาทและหน้าที่				
6. พันธกิจของศูนย์การเรียน				
7. เป้าหมายของศูนย์การเรียน				
8. มาตรการของศูนย์การเรียน				
9. โครงสร้างการบริหารของศูนย์การเรียน				
10. ประเภทของศูนย์การเรียน				
11. บุคลากร				
12. วิธีการและขั้นตอนการเรียน				
1) การลงทะเบียนเพื่อเข้าเรียน				
2) ศูนย์ทักษะพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย				
3) ศูนย์ทักษะนาฏศิลป์พื้นเมือง				
4) ศูนย์ละครสร้างสรรค์				
5) ศูนย์นาฏศิลป์นานาชาติ				
6) ศูนย์นาฏศิลป์อาเซียน				
7) เวทีจัดกิจกรรมนาฏศิลป์				
8) โถงจัดนิทรรศการ				
13. สื่อในศูนย์การเรียน				
14. การประเมิน				
15. สิ่งอำนวยความสะดวก				
16. โครงสร้างพื้นฐานของศูนย์การเรียน				
17. งบประมาณของศูนย์การเรียน				

ตอนที่ 3 เงื่อนไขการเตรียมความพร้อมและแนวทางการใช้ศูนย์การเรียนรู้นวัตศิลป์
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	ปรับปรุง
1. เงื่อนไข				
2. การเตรียมความพร้อม				
3. การนำไปใช้				

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะศูนย์การเรียนรู้นวัตศิลป์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1

.....

.....

.....

.....

.....

.....

โดยภาพรวมคุณภาพของศูนย์การเรียนรู้นวัตศิลป์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1

อยู่ในระดับใด

ดีมาก ดี ปานกลาง ปรับปรุง

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

(.....)

สำหรับผู้เชี่ยวชาญ

แบบประเมินความเห็นของผู้เชี่ยวชาญต้นแบบชิ้นงานศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์สำหรับ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1

ตอนที่ 1 บทนำ

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์สำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1 เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1

1. หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ ผลที่คาดว่าจะได้รับและวิธีการได้มาซึ่งศูนย์การเรียนรู้
- มีความชัดเจนและมีความเป็นไปได้
- ยังไม่มีความชัดเจนและควรปรับปรุงในเรื่อง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความต้องการของศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์

- มีความชัดเจนและมีความเป็นไปได้
- ยังไม่ชัดเจนและควรปรับปรุงในเรื่อง.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

การประเมินร่างศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

โดยภาพรวมท่านเห็นว่า ร่างศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1 อยู่ในเกณฑ์ระดับใด

ดีมาก ดี ปานกลาง ปรับปรุง

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้เชี่ยวชาญ

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางวณิชชัชชา โปชะเรือง
วัน เดือน ปีเกิด	27 มกราคม 2503
สถานที่เกิด	อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี
ประวัติการศึกษา	ศิลปศาสตรบัณฑิต สถาบันราชภัฏกาญจนบุรี พ.ศ. 2545
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนวัดหนองเสือ อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี
ตำแหน่ง	ครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ

